

pÚvodní kresba / Kusto * pÚvodní slovo / Kam zmizela kreslená legrace z periodického tisku? * Téma / Kreslený humor v denících 31. 12. 2021 * Z archivu / Jak jsme vítávali Silvestra * Bilance / Úspěchy českých autorů ve světě - 2021 * Narozneniny / Ivan

e-GAG

Hanousek 80 (Samizdat, Ginsberg i Lidák) * Z domova / Ocenění: Renčín. Knihy: Sláva, Martenek Výstavy: Barták, Kobra, Sláva, Flekna, Hojný. Kalendar: NOS. Salon krhu: Linek v. Ostatek. Zemřeli: E. Světlík, R. Pytlík, Vážka. V televizi: Urban. V autobusu: Vhrsti * Parodie / Legrace z legrace III. * O karikatuře / Co je to? * Knihovna / Ze 4 knih na 9 stránkách * Časopisy / Sorry; Bumerang, Nebel-spalter + „nadělení“ * Retro / J. Kopecký: Neprakta 1. díl - Politika * Recenze s ukázkami / J. Flekna a M. Martenek * Miš-Maš / Legrace z internetu * Do

archivu / Fefík v MŽ č. 4/2021 * Statistika / Jedenáctka Stadiónu * Vybráno / Z p. f. 2022 * Vyhrabáno / Dikobraz 2004 * O karikatuře / Co to je? * Z tisku / O humoru * Z pošty / Ohlasy * Výročí / Z dějin KUKu 4 - „Oblíbenost“ * Ze světa / Nizozemsko, Egypt, Japonsko, Indie, Rusko, Polsko, Čína, Turecko, Itálie + Propozice soutěží * Výsledky / Egypt, Kosovo, Brazílie, Itálie. Kanada, Ukrajina, Slovensko, Indonézie, Chorvatsko, Rusko, Kolumbie, USA, Čína, Španělsko, Polsko, Maroko, Rumunsko...

Čtvrtletník autorů + přátel české karikatury

e-číslo 2022 / 1 - JARO

UŽ 20. ročník (!)

Kresby: ADDAMS, BAPE, BARTÁK, BORKOVIČ, BORN, BREINBAUER, CIOU, D'AGOSTINO, DAVID W., DERENNE, DESCLOSEAUX, EKSIÖGLU, FILLA, FLEKNA, FREMURA, FRISCHE, FUENTES, GOMEZ, GUMUS, HAČÁK, HAJJAJ, HAJNOS, HANÁK, HIRŠL, HOJNÝ, HOLÝ, HRDÝ, HRUBÝ, JANSSEN, JAZZ, JELÍNEK, JIRÁNEK, KAMBIZ, KAZANČEV, KEMEL, KOŠTÝŘ, KOTRHA, KUCZYŃSKI, KULOVANÝ, KURTULMUS, KUSTOVSKI, LINEK, LIPIŇSKI, LISTES, MACHATA, MATUŠKA, MIHATOV, MOTYČÍK, NEPRAKTA, NOVÁK, PÁLKA, PAVEL, POLÁK, POPOVIČ, PRICE, REIJGER, REISENAUER, RENČÍN, SEARLE, SEMPÉ, SETÍK, SHMIDT, SÍKA, SLÁVA, SOUČEK, SOUFI, SRNA, VANSTEIJN, STEINBERG, STESKA, ŠEVČÍK, TARASENKO, TASCO, TEICHMANN, THULKE, TOMASCHOFF, TOMEK, TOPOR, VEVERKA, VHRSTI, VICO, VISOKAI, WIDODO, ZAMANI...

pÚvodní kresba / Oleksy Kustovsky (Ukrajina)

OMLUVA:

Stalo se neštěstí. V nevhodou chvíli GAG-men ochořel, Tento GAG byl připraven k rozeslání už kocem února s tím, že před vydáním 15. března t. r. bude ještě aktualizován. To se kvůli onemocnění už nepodařilo a tak jsme alespoň z posledních sil zařadili pár kreseb k aktuální tragické situaci (viz vlevo) Nejdřív čínský mor, pak ruská agrese a do třetice všeho zlého ještě ta zákeřná nemoc...
Děkujeme za pochopení.

(red.)

Se satirickým týdeníkem Dikobraz a jeho různými klony či konkurenty z počátku 90. let minulého století odešla ze scény i kreslená legrace, která byla základním kamenem popularity humoristických periodik. S jejich koncem spadla opona i za několika desítkami karikaturistů, kteří tvořili viditelný obraz českého kresleného humoru se všemi jeho přednostmi i nedostatky. Kam se tedy kvalitní autoři kreslených vtipů vytratili? A kde pátrat po nějakých stále (ale neviditelně) tvořících? Následující text už v e-GAGu vyšel, ale po jemné aktualizaci má stále (a dokonce větší) platnost.

Ivan Hanousek

Připomeňme na úvod, že redaktor týdeníku anebo sobotní přílohy deníku, který měl na starost výběr vtipů do čísla či spíše autorů pro častou spolupráci, měl dříve (vlastně kdysi) na stole týden co týden obálky se čtvrtkami kreslených vtipů, které pošta přinesla z různých koutů Československa.

A jeden den v týdnu (úterý?), tedy v den, kdy Dikobraz přijímal „na živo“ autory a vracel jim hned na místě větší část vtipů, obcházeli kreslíři po Praze další redakce a nabízeli, co zbylo, co jim soudruzi ze satirického týdeníku vrátili, respektive i to, co vytvořili přímo pro další periodika. Grafik nebo tajemník redakce, který míval výběr několika vtipů na starosti, se mimo slušné nabídky mohl setkávat s kreslíři osobně, učinit si o nich lepší představu a také jim vysvětlit, že žádnou láhev nemusejí s vtipy nosit. A mohl s nimi, což se někde opravdu dělo, o jejich tvorbě pohovořit. Někdy třeba poradit jak dál, někdy jen vysvětlit, že „takhle - nebo tohle - tedy ne!“

Kresba: **Marie Plotěná / Mee Too**

Za patnáct let, kdy jsem působil ve sportovním obrazovém týdeníku, mi prošlo rukama postupně tisíce kreseb od nejméně stovky autorů všeho druhu i nejrůznějšího či nejhůznějšího kreslířského stylu. Za jeden ročník jsem tak zařadil do čísel téměř půl tisícovky vtipů. Co pro mne bylo důležité? Mohl jsem získat velmi ucelenou představu o české karikatuře – a to aniž bych se musel hnout z redakční židle (ryze na vysvětlenou: vybírat vtipy zdaleka nebyla hlavní náplň mé redakční práce!)

Zde učiníme drsný stříh. Vždyť Dikobraz ani ostatní tehdejší týdeníky už neexistují, deníky své sobotní přílohy (magazíny) koutky či stránky humoru už dávno zrušily a místa redaktorů, kteří by měli na starosti jejich redigování, neexistují. Co tedy udělat, kdyby se někde rozhodli sloupek vtipů opět zřídit? Nabízí se základní otázka: Existují vůbec ještě nějakí kreslíři? V roce 1990 při zápisu do vznikající České unie karikaturistů jich bylo rozeseto po ČR kolem dvou stovek. Tolik jich určitě už nebude; jenže kdo to ví? A jak to zjistit? Bylo by jistě zajímavé vědět, kolik aktivně pracuje a kde. V profesním spolku jich dnes dlí přes šest desítek, ale ti, které známe z tištěných periodik (Teichmann, Reisenauer, Douša, Kemel nebo třeba Slíva), mezi členy nejsou. Další už přestali kreslit a některé důležité postavy žánru jsou po smrti (Molín, Vyčítal, Renčín, Born, Zábranský Jiránek, Kantorek, Holý, Neprakta, Hrdý, Kerles, Slejška, Daniel, BAPE či Malák). Žijí a evidentně stále kreslí i jiní kvalitní autoři (třeba Barták, Plotěná, Linek, Lichý, Novák a Matuška), jenže výstupy jejich práce v periodikách pravidelně nenajdete, tedy alespoň ne v těch českých a tištěných.

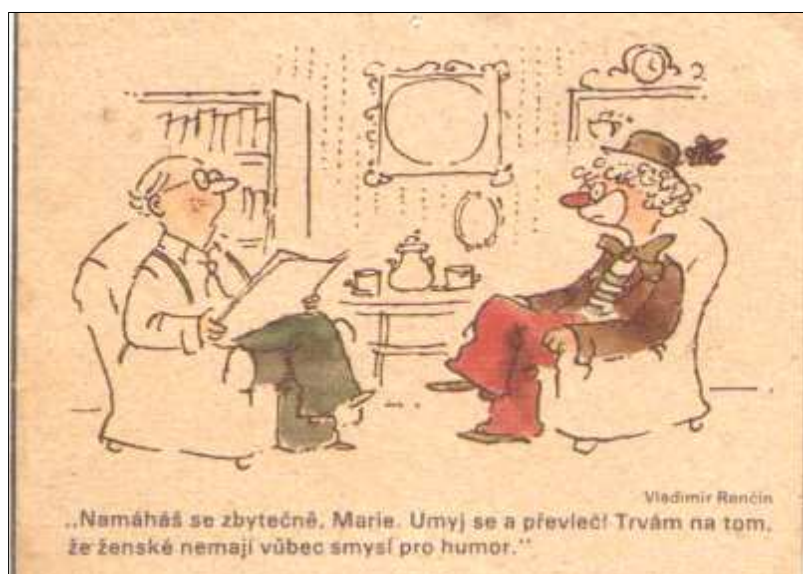
Kde a jak hledat nového karikaturistu?

Pokud by se však naskytla (patrně hypotetická) poptávka redakce po vhodném kreslíři vtipů pro některé periodikum, co lze vlastně dělat?

Hledat dnes nové autory a především najít kvalitní karikaturisty lze jen dvojím způsobem: na internetu nebo pilným sledováním kolektivních a individuálních výstav. Asi nikdo nebude překvapen, že právě asociální sítě v takovém hledání budou mít velkou přednost. I ten, kdo se po kresleném humoru nijak nepídí, ví ovšem z různých více či méně žádaných emailů, že nic úžasného neexistuje.

Pokud dostanete e-mailem sadu kreslených vtipů, jde o dvojí možnost: buď jde o staší Renčinovy práce (pozor na falza!) anebo Jiránkovy kresby (mezi nimi jeden podepsaný Kemel) anebo kresby velmi plodného Urbana (dětem a mládeži raději neukazovat). V obou případech jde samozřejmě o tvorbu sice odlišné, ale obecně známé kreslíře. Anebo vám přinese e-mail v příloze díla různorodých autorů, tuzemských i zahraničních, jejichž úroveň je z uměleckého hlediska příšerná a člověk zakládající si na solidním renomé je nemůže přeposlat ani svému nepříteli. Podobně vypadají i webové stránky různých autorů, jejichž způsob humoru má kořeny ani ne tak v minulém, jako spíš v předminulém století. Jde totiž o ilustrované slovní anekdoty, které však mají (oproti původním kresbám či rytinám) mnohem horší výtvarnou úroveň.

Naopak docela dobrou službu mohou pro zvědavé zájemce o žánr „cartoon“ vykonat weby, které jsou určitým způsobem redigovány. Web Česká karikatura představuje členy ČUK – je to otevřená nabídka ukázek od karikaturistů z unie. Slovenský web Cartoongallery zase poskytuje prohlídku souborů prací více než stovky elitních karikaturistů světa. S využitím těchto zdrojů si lze učinit představu, kam kráčí kreslený humor, kolik různých směrů v něm existuje, a najít tak autora, jehož tvorba zájemci „sedí“.

Ale abych tu předčasně nevyloučil ze hry výše zmíněné návštěvy výstav. Kromě individuálních akcí, které někdy znamenají třeba jen pověšení vtipných obrázků na stěnu v autorovi přátelsky nakloněné vinárně, existují solidní výstavy v okresních muzeích, kulturních domech nebo místních divadlech. Skvělé jsou samozřejmě vernisáže výstav spojených s vyhlášením vítězů soutěže.

Kresba: **Vladimír Renčín** / Dikobraz

V tuzemsku se sice mezinárodní soutěže před časem odmlčely (byly v Písku, Hradci Králové i v Praze), ale ještě jsou tu soutěže regionální, třeba v Novém Bydžově se v létě během Vavřínecké pouti koná ob rok přehlídka prací z bienále kresleného humoru. O něco se pokoušejí i v karlovarském kraji, ale (soudě podle oceněných prací) nemají organizátoři povědomí o tom, co je to kvalitní karikatura. Nejméně jedou za rok pořádá pro členy výstavu Česká unie karikaturistů, které však chybí stálá výstavní síň, o níž přišla během renovace Malostranské Besedy. Dobrým počinem se stalo před časem udílení Novinářské ceny. V případě žánru „*karikatura, vtipy a komiks*“ jde o společnou česko-slovenskou cenu s následnou výstavou nejlepších prací; avšak právě její putovní a tudíž nejužitečnější verze zřejmě před pár lety uhynula...

A jak nakonec karikaturistu najít...

Pointou tohoto pro někoho možná až příliš důkladného, a tedy i zdoluhavého textu bude už jen krátké sdělení. Pro Mediažurnál jsme dosud připravili tři desítky medailónků českých autorů kresleného humoru, kteří svým typickým stylem vyzdobili vždy celé číslo obvykle desítkou vtipů. Ctižádostí redakce ovšem je i objevit a představit autora, který buď ještě není příliš známý (což je škoda) anebo zrovna teď stojí „na startu“. Pro autora těchto řádek, který svého času dokázal mezi začínajícími autory rychle vytipovat ne jeden talent (nyní zavedeného karikaturistu) to byla samozřejmě příjemná výzva. A - byť je to už dost dlouho - jednoho takového se najít podařilo. Tady je ten příklad.

Kresba: **Marek Simon**

Autora, který vzápětí ilustroval svými vtipy se slovy i bez slova čerstvý Mediažurnál, jsem objevil velmi rychle a s pomocí postupů, které jsou popsány výše. Nejprve jsem si povšiml skla s jeho příspěvky na pražské výstavě „No comment“, kde viselo mezi díly přihlášenými do soutěže o Novinářskou cenu 2013. Pak jsem si našel jeho další práce na webu. Vzápětí jsem

zhlédl soutěžní kresby Marka Simona v porotě mezinárodní soutěže a pak na vernisáži výstavy Humorest. Utvrdil jsem se v mínění, že mezi nastupujícími autory zasvítil tím, že pochopil zásady žánru. Poptal jsem se tam, zda někdo autora z Vysokého Mýta nezná - a už za pár minut jsme prohodili pár vět, z nichž má slova měla být pro kreslíře povzbuzující.

Možná nebyla rozhodující, ale v každém případě se kreslíř začal tomu dosud vedlejšímu produktu své výtvarné činnosti víc věnovat a výsledkem byly na přelomu téhož a následného roku hned dva úspěchy v mezinárodních soutěžích. Pro jednu z cen, *International Tourism Cartoon Competition*, si Simon neváhal zajet do tureckého Istanbulu. Brzy jeho tvorbu mohli sledovat i čtenáři regionálních Deníků. Jenže... tak jako v Lidových novinách (a na rozdíl od MfDNES a Práva) i Deník šetřil na špatném místě, když osvěžujícímu kreslenému vtipu na aktuální téma vypravil celkem nedávno neveřejnou kremaci. Platit nadnárodním agenturám za ty příšerně nahrávané fotografie jen proto, že jsou řádově jen „za babku“, je velká hloupost. Vedle toho, že redakce, či spíš vydavatel, tak uškodí svým novinám (tedy čtenářům), pomáhá zahubit jeden z nejtradičnějších novinových žánrů, kterým je pár století právě karikatura.

Toto shrnutí stavu novinového žánru „výtvarný humor“ v ČR můžete doplnit, opravit případně komentovat na stránkách příštího e-GAGu č. 2 (Léto) **(IH)**

UPOZORNĚNÍ:

Redakci se podařilo dokončit převod celého ročníku **e-GAGu 2007** (bez příloh) do formátu pdf. Jde o 52 čísel týdeníku z roku, kdy ještě ČUK zažíval nejlepší léta a v týdeníku se to hemžilo aktivitou výboru i členů, byla založena Výroční cena ČUK (jako první ji získal ještě živý Jiří Winter NEPRAKTA). Vše najdete díky **Karolu Čizmaziovi** na webu cartoongallery.eu

Téma / Kolik kreslených vtipů a karikatur se denně objeví v novinách?

Silvestr roku 2021 připadl na pátek a tak jsme ráno pořídili sedm pátečních vydání různých ráníků. Z devíti nabízených titulů na pultu nejbližší prodejny jsme jich zakoupili pět, dva deníky nás totiž čekaly v poštovní schránce redakce, neboť je odebíráme celoročně. Viz vlevo: nahoře titulní strany, dole přílohy. Tím začal náš tradiční průzkum na téma **“Jak se v českých novinách daří kresleným vtipům”**.

Silvestr jsme už mnohokrát zvolili proto, že dříve (tedy už poměrně dávno) byl dnem, kdy pro humor, v Česku spjatý s tím dnem, redakce nejvíc využívají tu-to jeho výtvarnou formu. Sáhnut po kreslených vtipcích anebo karikaturách bylo jednak nejvděčnější, jednak nejjednodušší.

V každé redakci působil člověk, který měl tento žánr na starosti a toho zásobovali autoři velmi pilně a často. A když v redakci neměli žádnou představu o silvestrovské podobě rubriky nebo stránky pro vtipy, sami autoři občas přišli s vlastním nápadem, jak silvestrovské vydání “ojináčit”. Někdy se prostě vybraly z plných desek ty správné “silvestrovské” vtipy a grafik je na stránku rozhodil. Jindy sama redakce měla nápad; třeba v

podobě ankety anebo vybrali vhodné téma. Pak “své” kreslíře oblesali a obratem měli na stole z čeho vybírat... To dnes už neplatí a důvod je zřejmý.

Připomeňme jen, že jsme nyní nezkoumali časopisy, ale noviny, ale podobně na tom budou i týdeníky a měsíčníky. Většina autorů už své kresby novinám k publikování nenabízí, protože je to zbytečné. Pár redakcí má nasmlouvané celoroční spolupracovníky. A zbývající většina (kvůli tomu) tak prudce ubývá, že během pár let autoři “vyhynou”. Kreslený vtip bude brzy v denním tisku vzácností. Trapné bude, že se objeví už jen jako součást nekrologu, když zemře věková persona, jako jsme to viděli po skonu Jiráňka, Kantorka či Vyčítala...

Sedm deníků za 152 korun vážilo tři čtvrtě kila...

První dojem z našeho novoročního listování sobotními deníky byl dost tristní, ale pak jsme se občas zaradovali nad nečekaným úlovkem. Po důkladném probrání celkem 388 potištěných stránek jsme se však - neradi - vrátili k prvnímu dojmu. Ani na Silvestra se dnes kresleným vtipům v novinách nedaří.

Ze sedmičky zkoumaných výtisků a jejich pátečních příloh se ve dvou titulech nevyskytl ani jeden vtip. A ve zbývajících dvou, které jsme vynechali, tomu bylo nejspíš podobně. Ale pojďme teď na věc adresně.

Tituly podrobené prohlídce jsou tyto: **Mladá fronta DNES, Právo, Sport, Deník N, Blesk, Lidové noviny** a **Pražský deník**. V posledních dvou titulech jsme nenašli žádný, ačkoliv jsme poctivě prolístovali i přílohy (u LN jsme však neměli přílohu Pátek). Vypustili jsme Hospodářské noviny (z úsporných důvodů) a Aha (o fyzické existenci titulu jsme do té chvíle ani nevěděli). Je tedy jisté, že v pěti denících kreslený humor nějak zastoupen byl, ve dvou nikoliv (a ve dvou spíš ne). Pokud jde celkovou hmotnost, osobní váha ukázala 0,75 kg a přičteme-li odhad HN a Aha, můžeme zde psát o jednom kilu sobotních novin. Zakoupené tituly stály Kč 151 a dva nezakoupené by přišly kupce na dalších Kč 36.

Celkem tedy **nákup jednoho kila silvestrovských deníků přijde kupce na 187 korun.**

Jak jistě tušíte, nyní se budeme věnovat počítání vtipů, které takto lze v jeden den získat za tuto cenu. S cílem zjistit, kde lze vtipů najít nejvíc, respektive od jakých autorů.

Mladá fronta DNES

Zdaleka nejde o nějaké silvestrovské vydání, tedy noviny plné veselých histerek a snímků. Tak jako téměř všechny deníky i zde vsadili na bilanci ztrát významných osobností (našich i pár cizinců) v končícím roce. Je to mnohem jednodušší pro redakci, která na nekrolozích může pracovat vlastně po celý rok a před uzávěrkou jen přidá poslední zesnulé.

Díky tomu, že mají stálého karikaturistu **Václava Teichmanna** je toto řešení v podobě portrétů s jistým humorným odlehčením, ze všech deníků tím od pohledu nejzajímavějším.

Dokonce je **MfDNES** jedním ze dvou deníků, který na Silvestra měl vtipnou kresbu na první straně, navíc přímo v záhlaví listu (**viz ob. nahoře** - Šafránková a Belmondo). Avízují zde prostřední dvoustranu 8-9, kde je celkem **deset** velkých portrétů (**viz obr. dole** - Zikmund, Vodňanský a Lasica) zčásti barevných. Všechny ty povedené hlavy už v deníku vyšly, takže celkem příjemná práce - jen s výběrem těch pravých. Pokud budeme brát za jeden obrázek i onu montáž u hlavičky listu, a přičteme i aktuální portrét v rubrice Názory (Skicář Václava Teichmanna přidává na str. 10 aktuálního nebožtíka Lopraise!), je v sobotním vydání deníku na čtyřech stránkách ze šestnácti **celkem tucet karikatur** (v součtu 1+4+6+1 = 12). Tím se MfDNES stala jasným "vítězem" našeho průzkumu z hlediska kvantity. Ovšem přes vysokou úroveň portrétů jde o **typické karikatury**, nikoliv o díla nazývaná obvykle **kreslený vtip** (dříve je v listu mívali Jiránek, Renčín, Kemel).

KEMEL NA VÍKEND

myslí a nakreslí pět vtipů. Prostě pět - a to prosím i když redakce z jeho čerstvých děl obratem uplatní jen dva "kusy". Prostě jde o jaksi preventivní kresby - do zásoby.

Právo

Deník Právo je jasným přeborníkem ve sféře kreslených vtipů, tak jak mají vypadat v denním tisku. Je smutné, že nakonec zbyl jako jediný v celém českém deníkovém světě. V jediném z devíti vycházejících titulů! Stálý kreslíci komentátor či glosátor **Miroslav Kemel** má v průběhu roku vtipy v každém čísle a jsou převážně reakcí na aktuální, většinou politické dění v zemi či ve světě.

Právo tedy boduje v našem průzkumu už jen tím, že 31. prosince neváhá a umístí právě **humornou kresbu na čelné místo na první straně listu** (viz obr. zcela dole!).

Jeho kresba nechybí ani na svém stálém místě v rubrice "Publicistika" a také zde jako na první stránce jde přes čtyři ze šesti úzkých sloupců těchto novin (viz černobílá kresba **vlevo uprostřed!**)

Páteční příloha Práva s názvem *Magazín* obsahuje především TV program, ale podobně jako ostatní, třeba DNESmagazín má na začátku plných 25 stránek "normálního" oddechového čtení a dívání.

Hned na svém počátku má (na str. 3) své místo vtipná kresba Miroslava Kemela (viz kresba nahoře!). Je to tedy celkem třetí p. f. 22.

Není to v práci novinového glosátora nic mimořádného připravit pro redakci více nápadů na výběr, zvláště když jde o jisté mimořádné vydání. Vladimír Renčín nás jednou v Hradci Králové překvapil, když tvrdil, že úplně každý den vy-

Deník N

Ještě jsme ani jednou během celého roku nespatřili, že by si někdo v tramvaji listoval v **Deníku N**. Ani na regálech se o noviny vycházející už přes rok lid nepere, přestože tam je jen pár výtisků.. Přitom jsou to titulní strany, které stojí za pozornost svým nápadem, hodným

(u deníku!) ocenění. Bohužel nikoliv jeho realizací, správným provedením dle našeho - úzce zaměřeného - názoru. Naštěstí na Silvestra se na "obálce" neobjevil častější a většinou ne moc zdařilý obrázek, vytvořený jistým grafickým studiem (na námět či přání redakce), ale jde o autorskou kresbu - tentokrát však nevypadá humorně (viz obr. nahoře vpravo). Obvyklý autor **Petr Polák** dostal přednost před ostříleným **Jazem**, jehož kresbu na titulce Deníku N, co vyšla o den dříve (**viz obr. vlevo!**), bychom brali spíš. Ten se však v pátečních novinách prezentuje (**viz kresba dole!**) na svém rozměrném místě - na poslední stránce ranního listu.

Blesk

Prastarý a stále a stále debily kupovaný bulvár nezklamal. Už nad hlavou list anocuje hned 50 silvestrovských vtipů - a samozřejmě kecá. Nejde o vtipy, ale o anekdoty, které jsou typickým projevem každého, kdo předstírá, že má smysl pro humor... Na potvrzení hned vedle kouká ten odpudivý ksicht, co si ho nějaká firma platí, abych musel přepínat program a rychle obracel listy časopisu, než se mi udělá zle.

“A tenhle znáte?” Bohužel ano.

Ale teď už bez předsudků: uprostřed Blesku se na stránkách 6 a 7 avizovaných nahoře jako Silvestr krčí **tři nečitelné vtipy Petra Urbana (viz vedle)**, jejichž obsah se sem hodí, ale buď už mu kreslení nejde anebo se těhotná grafička na home office rozhodla, že *“takhle tedy ne”*: Dám to co nejmenší, abychom se z těch jeho Pivrnků věčně urážejících naše pohlaví nepomátli...

S lupou jsme pro vás ta slova v obláčku vyluštili: *“Byla jsem na testu, pane Pivrnec, neměl jste na tom roušku. Táta vás zabije!”* Vida, žádná sprostárna, lepší než okolní anekdoty. Takže tentokrát jde stížnost na redakci, že když už má pro Silvestra tři kreslené vtipy od populárního autora, zahrabe je na skládce slovních odpadků (i když oba další vtipy jsou slušnější a nejpovedenější). Do statistiky ale Blesku zapisujeme 3 vtipy

Sport

Deník **Sport** je pátým deníkem ze sedmi zakoupených, v němž jsme objevili humorné kresby. Tedy podle počtu posledním, protože jsou jen dvě, od stejného autora, který sem kreslí již déle. Naše obavy, že narazíme na neumělecké obrázky pana Kounovského, se rozplynuly, když jsme jako hlavní a velkou ilustraci rubriky "Overtime" (čert ví oč jde?) našli P. F. 2022 z ruky zručného karikaturisty (**viz obr.!**). **Břetislav Kovařík** je kromě toho i autorem vstupní kresby (stripu) v luxusní příloze deníku s názvem **SPORTmagazín**. Jde vlastně o týdeník s číslem 52, který si převahou barevných fotek významných sportovců, trenérů (a jednoho mecenáše) hraje na někdejší obrazový týdeník Stadión. **Dvě humorné kresby** stejného autora připadající na celkem 76 tiskových stránek je samozřejmě moc málo, byť jsou obě výtvarnější a redakčně opečovanější než je v zemi zvykem. A nezapomeňme na **Pražský deník** s čistou nulou vtipů na 16 stranách (s magazínem+TV o 48 stranách) a **Lidové noviny** (bez Pátku) s poměrem 0:22 - hrozná ostuda novin, které měly jako první v naší moderní historii pár ročníků kreslený vtip (místo snímku) přímo na 1. straně!

A na závěr trochu faktických údajů

Náklady deníků - jde o **průměrný** denní počet pouze **tištěných výtisků** v týdnu - zkoumali jsme ale jen **sobotní** vydání.

Titul	Náklad tištěný průměr +)	Cena v Kč	Stran deník+příloha (v sobotu)
Blesk	170 tisíc Kč	14	34+48 = 82 /s přílohou BleskTV
MfDnes*)	104	22	16+24 = 40 /s přílohou Speciál
Deník**)	92	22	16+48 = 64 /s přílohou TVmag.
Právo	84	22	24+56 = 80 /s přílohou Magazín
Aha!	49,5	11 Kč ?	?
LN*)	31,5	22	14+ 8 = 22 /bez přílohy Pátek
Sport	30	25	24+52 = 76 /se SPORTmag.
Deník N***)	-	24	16+ 8 = 24 /s přílohou Kontext
HN	19,5	25 Kč ?	?

+) Náklad prodaný bývá asi o 10 % nižší

*) MfDNES má hlavní přílohu s TV mag. ve čtvrtek, LN má v pátek magazín Pátek+TV,

***) Zkoumali jsme místní klon s názvem Pražský deník

***)) Deník N - není v oficiální registraci zahrnut, jeho náklad bude dost nízký

Median odhaduje čtenáře: Blesk 690 000, MfD 444 000, Sport 200 000, Aha! 188 000, Právo 183 000, LN 154 000.

Všechny raníky byly pořizeny v Praze, nevíme o vtipcích z regionálních vydání uvedených titulů

Zdarma poskytované inzertní noviny o Silvestru zřejmě nevyšly: Metro (náklad 245 tisíc) a E15 (13,5 tisíc)

Celkem jde o počet stránek **144 (vlastní deník) + 244 přílohy** (hlavně v podobě TV-mag.)

Dohromady o Silvestru 2021 v 7 zkoumaných listech šlo o 388 stránek

Hmotnost 7 zkoumaných deníků je 75 dkg = 0,75 kg++) Cena všech 9 byla 187 Kč.

++) Pokud bychm připočetli nezakoupené deníky Aha a HN plus ztracený Pátek, šlo by o cca **1 kg deníků** vydaných v sobotu **31. 12. 2022.**

Počet vtipů celkem: Deník: Příloha:

MfDnes	12	12	0
Právo	3	2	1
<i>Blesk</i>	3	3	0
<i>Sport</i>	2	1	1
<i>Deník N</i>	2	2	0
LN.	0	0	-
Deník	0	0	0

Celkový počet kreslených vtipů publikovaných v sedmi denících na Silvestra: 22

Pořadí: výše vidíme deníky seřazené podle počtu karikatur 31. 12. 2021. Lze říci, že první dvě místa jsou zasloužená - první co do počtu, druhé pokud jde o původní kreslené vtipy v intencích žánru cartoons. Oba autoři jsou výtvarně kvalitní. Další tři tituly se "o bronz" perou každý jinak. Blesk má tři vtipy, zatímco Sport a Deník N jen po dvou. Jenže ty mají správný prostor i dobré umístění a tím slouží jako "magnet na čtenářovu pozornost".

Zajímavé, protože nečekané je toto zjištění: na 378 stránkách zkoumaných příloh jsem objevili pouze 2 vtipné kresby! *)

Jako nepříliš zruční počtáři jsme se s pomocí kalkulačky a zbytků mozkových závitů pokoušeli o pár propočtů, což se nezdařilo. Naštěstí máme v redakčním týmu jednu matematicky vzdělanou osobu, proto můžeme posloužit následujícími čísly.

Celkové výsledky - průměrná čísla bez ohledu na jednotlivé tituly

Nejprve jsme vypočítali **kolik vtipů připadá na jednu stránku** v jednotlivých titulech. A pak jak to vypadá celkem - tedy u průměrného českého raníku. Že to bude číslo o dost menší než jeden, je jasné už z předchozího textu. Takže: co na to naše ekonomická redakce? **Malá tabulka:**

Titul:	Deník:	Příloha:	Deník a příloha/celkem:
MfD	0,75	0	0,3 vtipů na 1 stránku
Právo	0,083	0,017	0,037 --
Blesk	0,088	0	0,041 --
Sport	0,041	0,019	0,026 --
Deník N	0,125	0	0,083 --
<i>Lidové noviny a Deník shodně 0-0-0</i>			
Všechny tituly	0,138	0,08	0,056 vtipů na 1 stránku

Zajímavější asi bude v novinách spočítat, **kolik stránek musí čtenář obrátit, aby narazil na kreslený vtip. Tady to je:**

MfD	2,83	(24 a nic)	3,33 stránek na 1 vtip
Právo	12	56	26,66 --
Blesk	11,33	(48 a nic)	27,33 --
Sport	24	52	38 --
Deník N	8	(8 a nic)	12 --
<i>Lidové noviny</i>	<i>(14 a nic)</i>	<i>(8 a nic)</i>	<i>(22 a nic)</i>
<i>Deník</i>	<i>(16 a nic)</i>	<i>(8 a nic)</i>	<i>(28 a nic)</i>
Všechny tituly	72 stran	122 stran	17,63 stránek na 1 vtip

Poté by mohlo být zajímavé také kolik korun musí čtenář vydat za tištěné periodikum, aby se mohl pokochat jedním vtipem. Prostě cena novin - děleno počtem vtipů v nich; bez ohledu na velikost kresby - a opět zprůměrováno. **Kolik na Silvestra čtenáře stál v českých denících jeden vtip:**

MfD	Kč 1,16
Právo	Kč 7,33
Blesk	Kč 4,66
Sport	Kč 12,50
Deník N	Kč 12,-

Za všechny tyto tituly jsme zaplatili Kč 151; to znamená že jeden vtip nás přišel v průměru na Kč 6,86

A co třeba: **kolik čísel konkrétního deníku by bylo třeba zakoupit, abychom se pobavili či potěšili deseti karikaturami?** Tak daleko jsme však kvůli převážně nanočíslicům raději nešli... to necháme na základě zde poskytnutých dat k případnému dopočítání našim čtenářům...

Shrnutí: Čtenář, který si zakoupil ráno dne 31. 12. 2021 **sedm** českých celostátních **deníků**, získal **388 stránek** ke čtení a prohlížení za **151 korun** českých. Mohl se tak potěšit v průměru **vtipem na každé 18. stránce**, anebo - chcete-li - **nalezl na jedné stránce v průměru 0,056 kresleného vtipu. Každý jeden vtip ho tak přišel na Kč 6,86.**

***)** Ještě jedno upozornění: jelikož jsme zkoumali jen pražská vydání deníků, nemohli jsme si všimnout případné vtipné kresby v kterékoli regionální příloze.

Silvestrovský humor nezkoumáme prvně. Co se po třech letech změnilo?

Pro zajímavost, anebo proto, abychom zachytili trend? Prostě jsme porovnali naši aktuální bilanci z roku 2021 s tou na Silvestra 2018, kterou jsme zveřejnili v GAGu 1/2019.

Silvestr 2018: Vyhrálo Právo před Deníkem. Těsně 2:1.

Z pěti zkoumaných deníků s datem 31. 12. 2018 jsme zjistili, že "deníky se na konci roku místo velkého veselí raději věnují pohřbům, které přinesl rok. Legrace v nich najdete

pomálu." Třeba v Blesku a v Hospodářských novinách nebyly posledního dne roku vůbec žádné vtipy. (...) A předplacenou Mladou frontu DNES nám distribuce nedodala, takže v naší bilanci před 4 lety chyběla. **K čemu jsme tehdy došli?**

Šlo o tyto tituly: **Hospodářské noviny** (16 str./25 Kč), **Blesk** (20/12 Kč), **Lidové noviny** (8/18 Kčs), **Právo** (18/18 Kčs) a **Litoměřický deník** (20/17 Kč). Až na poslední jmenovaný titul dovezený z venkova bylo vše pořízeno 31. 12. v pražské prodejně Žabka. Tehdy jsme však sčítali stránky pouze základních těl uvedených raníků - tedy bez příloh.

Silvestr 2018:

Dne 31. 12. 2018 jsme našli v 5 českých celostátních ranících na 92 tiskových stranách za celkem 90 korun dohromady 3 vtipy.

Dalo by se říci, že veškerý kreslený humor na Silvestra v českých novinách tvořily před 3 lety dva vtipy Miroslava Kemela a jeden vtip Marka Simona. Celkem Právo 2, Deník 1 vtip, HN, LN a Blesk = 0.

V r. 2021 vyšlo celkem 20 kreseb. Pro spravedlnost jsme v tomto porovnání odečetli MfD (chybělo srovnání s rokem 2018) a dostali jsme tak číslo 8. Oproti počtu pouhých 3 vtipných kreseb z r. 2018. Posuďte sami, zda je to prokazatelný trend a tedy radostné zjištění...
(Připravil e-GAG)

Co naše statistiky roku 2021 a propočty těsně minulo...

Posléze jsme si ještě prohlédli čtvrtetní **DNES Magazín+TV z 30. prosince** a zalitovali, že tentokrát Silvestr připadl na pátek. A v pátek k Dnesu jako příloha patří Speciál, což je přiznaný nosič inzerce všeho druhu, tedy bez snahy pobavit, natož pak snižovat důvěryhodnost placených reklam sousedstvím kreslených vtipů. Dokonce v něm chybí i jinak všudepřítomné sudoku!

A tím pádem čtvrtetní magazín nemohl udělat velice silný zásah do výše uvedených počtů. Je v něm totiž tučt (?) vtipných kreseb **Lucie Seifertové** - jako již poněkolkáté jde o ilustrace k bilanci končícího roku.

Místo dlouhého vysvětlování raději přinášíme (samozřejmě pod čarou) aspoň ukázky (viz vedle!)

UPOZORNĚNÍ!

Na webu **Cartoon Gallery** jsou k volnému prohlížení všechny e-GAGy od roku 2008. Na <http://www.cartoongallery.eu/kniznica/casopisy/e-gag/> jsou přístupna každému **všechna čísla tohoto e-magazínu od 3. ledna 2008 až do včerejška**. Brzy tam k pročitání najdete i toto **nové číslo: e-GAG č. 1 / 2022 - JARO**

Bylo - nebylo. Ba ne - opravdu bylo. Bylo to před šedesáti lety vynalézavější, nápaditější, co do autorů početnější a kvalitní. Je to víceméně náhoda, že jsme při pořádání výstřižků narazili na sobotní přílohu *Víkend deníku Mladá Fronta* ze dne 31. 12. 1970. Ale není náhodou, že

● Silvestrovské cesty humoru

K tak výjimečné události, jako je konec celého jednoho desetiletí, jsme navštívili naše karikaturisty M. Bartáka, St. Holého a Vl. Jiráňka. Záměrně jsme vybrali z těch, kteří již v našich Cestách humoru hovořili, aby kresbou – protože známe jejich mnohohlavnost – odpovídali na několik silvestrovsky ožehavých otázek.

- 1 Co vás napadá při slově Silvestr?**
- 2 S kým nebo s čím byste chtěl Silvestra trávit?**
- 3 A s kým nebo s čím ho trávit budete?**
- 4 Jak myslíte, že budete vypadat na Nový rok ráno?**

M. BARTÁK

VL. JIRÁNEK

ST. HOLÝ

M. BARTÁK

VL. JIRÁNEK

ST. HOLÝ

M. BARTÁK

VL. JIRÁNEK

ST. HOLÝ

M. BARTÁK

VL. JIRÁNEK

ST. HOLÝ

M. BARTÁK

VL. JIRÁNEK

ST. HOLÝ

M. BARTÁK

VL. JIRÁNEK

ST. HOLÝ

M. BARTÁK

VL. JIRÁNEK

ST. HOLÝ

M. BARTÁK

VL. JIRÁNEK

ST. HOLÝ

M. BARTÁK

VL. JIRÁNEK

ST. HOLÝ

M. BARTÁK

VL. JIRÁNEK

ST. HOLÝ

M. BARTÁK

VL. JIRÁNEK

ST. HOLÝ

M. BARTÁK

VL. JIRÁNEK

ST. HOLÝ

M. BARTÁK

VL. JIRÁNEK

ST. HOLÝ

M. BARTÁK

VL. JIRÁNEK

ST. HOLÝ

M. BARTÁK

VL. JIRÁNEK

ST. HOLÝ

M. BARTÁK

VL. JIRÁNEK

ST. HOLÝ

M. BARTÁK

VL. JIRÁNEK

ST. HOLÝ

M. BARTÁK

VL. JIRÁNEK

ST. HOLÝ

M. BARTÁK

VL. JIRÁNEK

ST. HOLÝ

M. BARTÁK

VL. JIRÁNEK

ST. HOLÝ

M. BARTÁK

VL. JIRÁNEK

ST. HOLÝ

M. BARTÁK

VL. JIRÁNEK

ST. HOLÝ

M. BARTÁK

VL. JIRÁNEK

ST. HOLÝ

M. BARTÁK

VL. JIRÁNEK

ST. HOLÝ

M. BARTÁK

VL. JIRÁNEK

ST. HOLÝ

M. BARTÁK

VL. JIRÁNEK

ST. HOLÝ

M. BARTÁK

VL. JIRÁNEK

ST. HOLÝ

M. BARTÁK

VL. JIRÁNEK

ST. HOLÝ

M. BARTÁK

VL. JIRÁNEK

ST. HOLÝ

M. BARTÁK

VL. JIRÁNEK

ST. HOLÝ

M. BARTÁK

VL. JIRÁNEK

ST. HOLÝ

M. BARTÁK

VL. JIRÁNEK

ST. HOLÝ

M. BARTÁK

VL. JIRÁNEK

ST. HOLÝ

M. BARTÁK

VL. JIRÁNEK

ST. HOLÝ

M. BARTÁK

VL. JIRÁNEK

ST. HOLÝ

M. BARTÁK

VL. JIRÁNEK

ST. HOLÝ

M. BARTÁK

VL. JIRÁNEK

ST. HOLÝ

M. BARTÁK

VL. JIRÁNEK

ST. HOLÝ

M. BARTÁK

VL. JIRÁNEK

ST. HOLÝ

M. BARTÁK

VL. JIRÁNEK

ST. HOLÝ

M. BARTÁK

VL. JIRÁNEK

ST. HOLÝ

M. BARTÁK

VL. JIRÁNEK

ST. HOLÝ

M. BARTÁK

VL. JIRÁNEK

ST. HOLÝ

M. BARTÁK

VL. JIRÁNEK

ST. HOLÝ

M. BARTÁK

VL. JIRÁNEK

ST. HOLÝ

M. BARTÁK

VL. JIRÁNEK

ST. HOLÝ

M. BARTÁK

VL. JIRÁNEK

ST. HOLÝ

M. BARTÁK

VL. JIRÁNEK

ST. HOLÝ

M. BARTÁK

VL. JIRÁNEK

ST. HOLÝ

M. BARTÁK

VL. JIRÁNEK

ST. HOLÝ

M. BARTÁK

VL. JIRÁNEK

ST. HOLÝ

M. BARTÁK

VL. JIRÁNEK

ST. HOLÝ

M. BARTÁK

VL. JIRÁNEK

ST. HOLÝ

M. BARTÁK

VL. JIRÁNEK

ST. HOLÝ

Bilance / Ocenění českých karikaturistů v mezinárodních soutěžích 2021

7 jmen / 9 ocenění:

Pavel Matuška

16. Int'l cartoon contest Braila 2021 - Rumunsko:

3. cena (viz kresba vlevo!)

Int'l cartoon comp. *Brain Sneezing* Prešov 2021 - Slovensko: **Čestná cena**

Evžen David

2. Annual Cartoon & Satirical Portrait Competition - Egypt: **Cena (jedna ze čtyř)**

15. Int'l Exhibition of Satirical Graphic Bucovina 2021 - Rumunsko: **Čestné uznání (viz kresba vpravo!)**

Jan Tatarka

Festival kresl. hum. Františkovy Lázně - Česko:

3. cena

Václav Linek

21. bienále *Novomestský osten* 2021 - Slovensko:

Čestná cena (viz kresba vpravo dole!)

Jiří Srna

21. bienále *Novomestský osten* 2021 - Slovensko:

Čestná cena

Jan Severa

Festival kresleného humoru Františkovy Lázně - Česko: **Zvláštní cena poroty**

Radek Steska

Festival kresleného humoru Františkovy Lázně - Česko: **Zvláštní cena poroty**

Komentář:

Česká republika, Slovensko, Egypt a Rumunsko - jen domácí země a tři další se zapsaly coby dějiště mezinárodních soutěží, na nichž čeští autoři získali ocenění za své práce. Takže můžeme na úvod zopakovat první větu bilancování roku 2020 z loňského GAGu č. 1. A klidně i větu druhou: Svou roli na nejhorším výsledku za dlouholeté sledování v této oblasti mohla sehrát pandemie čínského koronaviru. Jenže nebylo by to už přesné, protože mezinárodní soutěže se po síti rozběhly jako o závod - akorát bez našich závodníků. Proto je naše bilance opět tristní po všech stránkách. A to již druhým rokem.

Nejen tu chybějí ceny z významných mezinárodních soutěží, i diplomy odkudkoliv vykazují tak nízká čísla, jaká od počátku vydávání e-GAGu nepamatujeme. Tři "velké" ceny (ty z ciziny pro Pavla Matušku a Evžena Davida), pět cen "malých" a čestné uznání (to pro Davida je ze zahraničí) naznačují další ztrátu někdejšího postavení českého kresleného humoru ve světě. **Z chronologické řady osmnácti ročníků** může každý vyčíst informaci, že po ještě relativně solidním roce 2015 přišla léta, kdy jsme si na tento nový výsledek už zadělávali. A kromě naší malé soutěživosti v tom může hrát roli, že ČUK už v České republice nepořádá žádnou soutěž na mezinárodní úrovni. Je možné, že nepatrná reciprocita mezi organizátory kvalitních soutěží, tedy vzájemné zvaní zástupců do mezinárodních porot, zde teď schází.

2004 - 28; 2005 - 32; 2006 - 26; 2007 - 26; 2008 - 28; 2009 - 11; 2010 - 14; 2011 - 14; 2012 - 19; 2013 - 14; 2014 - 29; 2015 - 23; 2016 - 17; 2017 - 19; 2018 - 17; 2019 - 15, 2020 - 9, 2021 - 9 *)

Žlutě označené ročníky jsou čtyři neúspěšnější;

šedě ty neúspěšné

*) Zatím čekáme, zda se nám ještě někdo z neúmyslně opomenutých autorů oceněných v roce 2021 nepřihlásí. (red.)

ARTYČOK <https://artycok.tv/41904/charakter-7>

Pavel Ryška na webadrese **Artyčoku** zachytil některé epizody z působení mladého maturationa, později učně v tiskárně, pak vojáka v základní službě a nakonec studenta novinařiny **Ivana Hanouska**. Většinu materiálu tvoří zvukový záznam rozhovoru z roku 2018, který si lze poslechnout na uvedené adrese. Přesto je tu i něco textu a pár obrázků, které jsme nyní ještě jednou prošli. Z devíti kapitol přetiskujeme alespoň několik odstavců s názvy *S Extrémem do Mladáku*, *Akce trpaslík*, *Daily Pívo*, *Konec Extrému*, *Ideální časopis*, *O jednom soudu...*

IVAN HANOUSEK, OD EXTRÉMU K e-GAGU

Ivan Hanousek (1942) je novinář, spisovatel, teoretik karikatury, organizátor soutěží kresleného humoru a zakladatel České unie karikaturistů. V první polovině šedesátých let uveřejňoval pod hlavičkou svého vydavatelství »Extrém« nejružnější samizdatové tiskoviny, včetně stejnojmenného časopisu. Ve strojopisném „nepravidelníku“ »Daily pívo« publikoval básně pražských beatníků i vlastní texty, kresby a koláže. Poté, co se o jeho vydavatelskou činnost začala zajímat Státní bezpečnost, od další práce na samizdatech upustil. V sedmdesátých a osmdesátých letech byl zaměstnán v redakci sportovního obrazového týdeníku »Stadión«. Od roku 2003 sám připravuje a zdarma rozšiřuje elektronický měsíčník autorů a přátel české karikatury »e-GAG«.

Článek a hlavně záznam rozhovoru je volným pokračováním série dokumentárních prací, které sledovaly proměny výrazných charakterů v konfrontaci s vývojem politických událostí a se změnami společenské praxe.

S EXTRÉMEM DO MLAĐÁKU

Hanouskovo zaujetí tvorbou časopisů začalo vystřihováním kreslených vtipů z novin a časopisů a jejich nalepováním na stránky školních sešitů. Nespokojil se ale jen s pečlivě uspořádanou sbírkou; už na jedenáctileté střední škole začal vydávat vlastní strojopisné časopisy. Přes tematickou různorodost měly všechny v titulu písmeno „x“, které se autorovi zdálo „pěkně mezinárodní a protistátní“. Asi nejdéle vydržel »Extrém«; v letech 1961–1962 vyšlo deset nebo jedenáct čísel a jeden almanach. Dochovaly se však pouze dva exempláře, ty ostatní prý byly „rovným dílem ztraceny a ukradeny“.

Samizdatové publikace rozšiřoval Hanousek hlavně v okruhu kamarádů a jejich známých, ale neváhal se svými časopisy zajít i do Panské ulice, kde v čísle 8 sídlila redakce týdeníku »Mladý svět«. Nejvíce ho zaujali Jaroslav Weigel, autor nezvyklé „polyekránové“ grafiky a Miroslav Lidák, který redigoval kreslený humor a krátce předtím vydal knížku vtipů beze slov »Malý katechismus«.

(Ivan Hanousek vzpomíná na vydávání samizdatových časopisů

a na seznámení s Miroslavem Lidákem v redakci »Mladého světa«)

Na snímku: **Miroslav Lidák** v redakci »Mladého světa«, druhá polovina šedesátých let.

AKCE TRPASLÍK

V létě 1959 vyzval »Mladý svět« čtenáře k pronásledování a definitivnímu vyhubení trpaslíků. Prohlásil je za symbol „všeho, co se nám nelíbí, co nás zlobí, popouzí, co potřebuje vymést z našeho života, z našeho prostředí, z naší společnosti. [...] Trpaslík je zkrátka kýč, nevкус,

nevychovanost, výstřednost, duševní i fyzická lenost, nekulturnost... Trpaslíků je ještě dost a dost. My je chceme s vaší pomocí objevit, ukázat ostatním čtenářům, likvidovat.“

Bojovná rétorika připomínala seriál „Výlet do džungle, která si říká umění“ uveřejňovaný na stránkách »Dikobrazu« v první polovině padesátých let. Redaktoři satirického týdeníku se tehdy ujali rolí rozhodčích ve věcech vkusu a pátrali po nejružnějších pozůstatcích starého světa. Nespokojili se však jen s identifikací takzvaného braku, ale rovnou nabádali úřady k likvidaci podezřelých živností.

Také »Mladý svět« oceňoval jak fotografie a popisy nevkusných předmětů, tak i „každé odhalení toho, jenž namnoze z hodnotných surovin vyrábí trpaslíky“. Hubitelům trpaslíků nabízel za odměnu hodnotné knihy podepsané předními českými autory a vyšel jim rovněž vstříc sérií článků, v nichž uváděl konkrétní příklady kýče.

Poučení bylo možné čerpat i z knihy „Lidé a věci“, která vyšla v roce 1947. Solitér českého surrealismu Bohuslav Brouk v ní představil systematickou nauku o věcech a zároveň kritiku „neracionálního životního provozu“ vypracovanou v letech okupace. Zabýval se mimo jiné veřejným stravováním, reklamním průmyslem nebo dopravou, ale zvláštní pozornost věnoval příbytkům zamořených veteší „representačních krámů“. Brouk, podobně jako řada dalších intelektuálů, předpokládal, že k vytvoření nové společnosti bude třeba „přímé pomoci zákonodárců“. (...) I když hovořil o „boji“ za nový životní sloh, zdůrazňoval, že musí jít o proměnu nenásilnou a postupnou.

Ani »Mladý svět« údajně neočekával, že čtenáři budou kýč jednomyslně odsuzovat a některé příspěvky „na obranu tzv. lehčího vkusu“ dokonce otiskl: „Nevím, proč by se menší děti nemohly mýt mýdlovou figurkou“, psala jedna čtenářka, „ať už je to Sněhurka či trpaslík.“ Další čtenář připouštěl, že některé věci jsou možná nevkusné, ale zároveň varoval, „aby se lidé nezačali bát všech ozdobených a ozdobných věcí.“ Zřejmě tím narážel na aktivity komunistických radikálů, kteří v poválečných letech tvrdě vystupovali proti nošení náušnic, prstenů nebo broží; považovali to nejen za projev měšťáctví, ale přímo za návrat k divošství neslučitelný s pokrokovým světonázorem.

»Mladý svět« nakonec uznal, že administrativními zásahy proti kýči se nic nevyřeší a se vši opatrností vyslovil naději, že ve věcech vkusu bude možné najít společenský konsenzus: „Ze střetnutí názorů, z vysvětlování stanovisek, z potírání a z obhajoby dojdeme jistě k užitečným závěrům.“[8] V žádném případě to ale neznamenalo, že by připouštěl možnost souběžné existence různých stylů, a tím i rozmanitosti, která by mohla narušit zavedený pořádek.

K těm, kdo se tehdy trpaslíků zastali, patřil také Ivan Hanousek, který zorganizoval „slavnostní odhalení trpaslíka na naší zahrádce“ - u rodinného domku ve Střešovicích. Pozval i redaktory »Mladého světa«, z nichž na místo dorazil pouze fotoreportér Leoš Nebor. Celou akci sice zdokumentoval, ale jeho snímky pry redakce odmítla zveřejnit.

(Ivan Hanousek vzpomíná na slavnostní odhalení zahradního trpaslíka, Praha 19. prosince 2018)

Na snímku z happeningu *Slavnostní odhalení trpaslíka* Ivan Hanousek a Jaroslav Klouček vezou trpaslíka na „palouček“. Na rohu ulice Na Ořechovce a Klidná je zachytil **Leoš Nebor**, 1961.

V roce 1964, po návratu z dvouleté základní vojenské služby, byl Ivan Hanousek přijat ke studiu na Fakultě osvěty a novinářství Univerzity Karlovy. Znovu se pustil do vydávání svých publikací, ale celou záležitost tentokrát pojal velkoryse: založil samizdatové vydavatelství Extrém. V ediční řadě »Světové povídky« uveřejňoval vlastní texty i příspěvky svých přátel Jaroslava Zbyňka Karabce nebo Bohuslava Kandlera. Pod pseudonymem Adolf Šedivý také přeložil z polštiny a vydal povídku „Vitr“ Raye Bradburyho. Poezii měla být věnována edice »Prašné cesty«. V roce 1965 v ní vyšel jediný svazek, sbírka básní Ivana Hanouska »Zapomínky«. Ukázky z ní přinesl nový Hanouskův časopis »Daliy pívo« (čti: daj-li pívo), který vznikl v hostinci Pod lanovkou na úpatí Petřína a v podtitulu uváděl, že je oficiálním orgánem tvůrčí skupiny „Žízeň 64“. Jejími členy (a spolupracovníky časopisu) byli kromě něho Jaroslav Zbyněk Karabec, Lubor Dohnal, Jan Navrátil a František Kovařík.

Časopis měl formát A4 a používal ten nejběžnější kancelářský papír. Rozsah jednotlivých čísel kolísal mezi šestnácti až dvaadvaceti stranami sešitými ve hřbetu kovovými sponkami a přelepenými průhlednou lepicí páskou. Na rozdíl od většiny oficiálních a polooficiálních studentských časopisů se »Daily pívo« vyznačovalo nápaditou grafickou úpravou. Promyšleně rozvržené texty vznikaly na mechanickém psacím stroji domácí značky Consul, což Hanousek v tiráži uváděl jako sazbu písmem Consul Monotype.

Rudou barvou tištěné úvodníky buď vyjadřovaly pochybnosti o smyslu úvodních textů nebo více než stokrát opakovaly jediné slovo: úvodem. Specifické možnosti psacího stroje se uplatnily i v Hanouskově „experimomentální poezii“. Ve srovnání se satirickým vyzněním typogramů, které Václav Havel uspořádal o rok dříve do sbírky „Antikódy“, byly Hanouskovy „textáze“ spíš dadaisticky hravé.

Hanousek ve svém časopise uveřejňoval také básně Vladimíry Čerepkové, Inky Machulkové nebo Václava Hraběte, který se 5. března 1965, krátce před vydáním prvního čísla »Daily píva«, nešťastnou náhodou otrávil oxidem uhelnatým. Protějškem k tvorbě českých beatníků byla rubrika „Z jejich prvních řádků“ obsahující budovatelské verše Jiřího Havla nebo Pavla Kohouta z počátku padesátých let.

Texty v časopisech doprovázely kresby, dřevoryty a koláže; mimo Hanouska jimi do jednotlivých čísel přispěli Jan Vobr, Igor Luther nebo Elo Havetta. Svazečky obsahovaly také vlepané snímky Leoše Nebora a Ondřeje Neffa (Nefffoto). Se svým oblíbeným karikaturistou a přítelem Miroslavem Liděákem Hanousek při tvorbě »Daily píva« ani nepočítal; nejspíš proto, že Liděák, obžalovaný v roce 1964 z hanobení republiky a jejího představitele, měl po soudním procesu docela jiné starosti.

Hanouskovy časopisy existovaly vždy jen v jediném exempláři. Autor totiž počítal s tím, že pokud nebude vyrábět další kopie a svůj časopis bude bezúplatně šířit mezi spolužáky, kamarády a známými, kteří mu sešit hned po pře-

čtení vrátí zpět, neporuší tím žádný zákon.

Ivan Hanousek, obálka prvního čísla samizdatového časopisu »Daily pívo« podepsaná Allenem Ginsbergem, 1965.

KONEC EXTRÉMU

Ivan Hanousek vydával časopis »Daily pívo« jen krátce, v průběhu během března a dubna 1965. Bylo to v době, kdy v Praze pobýval americký básník Allen Ginsberg. Přiletěl už v polovině února, přímo z „ostrova svobody“, odkud byl vypovězen poté, co veřejně podpořil kubánské gaye a vyslovil se pro legalizaci marihuany. V Československu o tom ještě neměli

tušení, a tak jej »Rudé právo« přivítalo jako pokrokového autora, který se seznámí „s naší skutečností a [...] bude pokračovat ve svém výzkumu socialistického vesmíru cestou do Moskvy“.

Během pražského pobytu Ginsberg navštěvoval nejrůznější kluby, recitoval verše a diskutoval se studenty. Přednášel mimo jiné na pražské filozofické fakultě, kde se podepsal na obálku prvního čísla »Daily pívo«. Další vydání Hanouskova časopisu přineslo „montáž otázek a odpovědí“ z besedy s Ginsbergem, který údajně prohlásil, že největším celosvětovým problémem je „tvrdost srdce a ztráta citu“ způsobená „technologickou centralizací“. Jako prostředek k nápravě pošramocených vztahů ordinoval častější milování. (...)

Vrcholem Ginsbergova pražského pobytu byla nepochybně jeho účast na studentských oslavách prvního máje. Průvod, který tehdy prošel Prahou, byl vysokoškolákům oficiálně povolen po devíti letech. Vedle schválených transparentů odsuzujících atomové zbraně, zahraniční politiku Spojených států amerických a německý revanšismus se v něm objevil také alegorický vůz v podobě zdemolovaného autobusu taženého koňmi a opatřeného nápisem „Toto je československé hospodářství“. Studenti nesli transparenty s texty „Co se v mládí naučíš, k stáru se učíš jinak“, „Za **vyšší** úroveň **visokých** škol“ a skandovali hesla „Byli jsme před pomníkem, budeme i po něm“ nebo „Kupředu, levá“, přičemž pochodovali pozpátku. Během večerního programu v Parku kultury a oddechu Julia Fučíka hrály bigbítové kapely, na pódiu se objevily „téměř nahé ženy“ a Ginsberg byl zvolen králem majálesu.

V dokumentu, který o prvním máji 1965 natočili studenti FAMU, byl průběh oslav charakterizován jako výraz studentského veselí, legrace a recese. Komunističtí ideologové však události vyhodnotili jako naprosté selhání stranických a svazáckých organizací a jejich reputaci se rozhodli napravit kampaní proti Ginsbergově „neskrývané sexuální zvrácenosti“. Akce vyvrcholila básníkovým vyhoštěním z republiky 7. května 1965.

Allen Ginsberg recituje "Howl" na filozofické fakultě KU v Praze. Šéfredaktor našeho časopisu sedí ve třetí řadě třetí z prava.

Během následných represí, namířených především proti studentům, byl zadržen a Státní bezpečností vyšetřován také Ivan Hanousek jako šéfredaktor samizdatového vydavatelství »Extrém«. Ačkoliv nebyl obviněn z žádného trestného činu, od další práce na svých časopisech nadobro upustil.

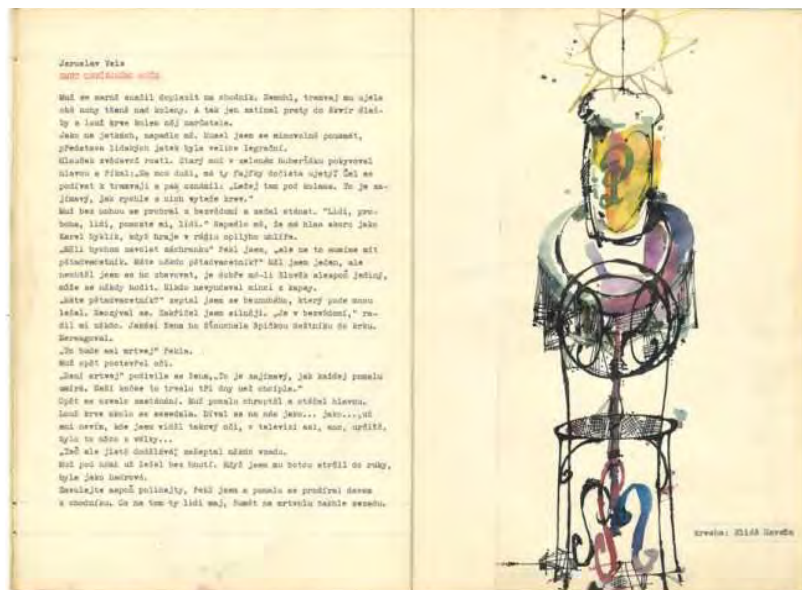
Allen Ginsberg recituje „Howl“. Hanousek s Mi hlem sedí ve třetí řadě. Snímek Ondřeje Neffa ze samizdatového časopisu »Daily pívo«, 1965.

Ivan Hanousek vzpomíná na vydávání samizdatového časopisu »Daily pívo«, Praha 19. prosince 2018.

IDEÁLNÍ ČASOPIS

Na konci šedesátých let napsal Ivan Hanousek, student Fakulty sociálních věd a publicistiky Univerzity Karlovy, diplomovou práci o vývoji kresleného humoru v českých novinách a časopisech v letech 1958–1968. Místo obvyklého, ale už nevyhovujícího pojmu „kreslený vtip“, používal termín „výtvarná publicistika“, který o dva roky dříve navrhl estetik a novinář Pavel Vavruha, aby zdůraznil vzájemný vztah tisku s výtvarným komentářem a zároveň jej rozšířil o další výrazové prostředky. Poté, co rekapituloval uplynulých deset let obrazového humoru a satiry, označil Hanousek aktuální situaci za tristní; vinu dával »Dikobrazu«, který byl tehdy „monopolním humoristickým časopisem v českých zemích“. Redaktorům mimo jiné vyčítal neschopnost podat ucelený obraz vývoje žánru: „O zmatku a nevzdělanosti redakce »Dikob-

razu« [...] svědčí i skutečnost, že zahraniční autoři nejsou uváděni pod kresbami svými jmény, ale pouze pod názvem časopisu, z kterého redakce kresbu přetiskla. Je s podivem, že právě »Dikobraz«, který by měl vědět ze styku s kreslíři, co si myslí o této situaci, a který by měl mít alespoň nějaké ponětí o největších autorech světového kresleného humoru, klidně otiskne třeba kresbu Bosca pod titulkem »ze zahraničního humoru«, což je asi totéž, jako kdyby otiskla Výtvarná práce obraz Salvadora Dalího s textem »z francouzského malířství«.

byla jen průzkumem terénu a jeho kritickým zhodnocením. Autor na závěr představil svůj vlastní »model ideálního časopisu pro výtvarnou publicistiku«.

Reprodukce: Dvoustrana s textem Jaroslava Veise a ilustrací Eliáše Havetty ze 4. čísla samizdatového časopisu Daily pívo, 1965.

O JEDNOM „SODU“

V roce 1964 se Ivan Hanousek sice nemohl přímo zúčastnit procesu s karikaturistou Miroslavem Liďákem, protože byl sám nedlouho předtím odsouzen k výkonu vojenské služby. Ale intenzivně se o průběh a následky celé kauzy zajímal. Když o čtyři roky později začal jako studentský redaktor pracovat v časopise »Universita Karlova«, publikoval v něm mimo jiné rozhovor s JUDr. Josefem Piskorou, který Liďáka u soudu obhajoval.

Titulní strana časopisu »Universita Karlova« z 3. 5.1968

– Jak to vypadalo při hlavním líčení?

Konalo se na Praze 1. Co mě nejvíce překvapilo, byla veřejnost. Přišlo tam tolik lidí, publicisticky činných a veřejně známých, umělců, redaktorů... Všichni se chovali velmi ukázněně, správně reagovali, smáli se jen, když se staly nějaké trapné záležitosti.

Obhajoba se dala docela slušně držet: jednak, že to byly jen prvky státního znaku (znak je chráněn zákonem správním s maximální pokutou 500 Kčs) a jednak, že nebylo prokázáno, že by úmyslem Liďáka bylo republiku hanobit. Aby delikt hanobení byl úmyslný, pachatel musel chtít hanobit republiku. Jinak to není trestný čin. A k soudu nepřišel jediný svědek, který by řekl: Liďák věděl, že to lze vykládat jako útok proti republice, říkal mi o tom, a přesto to publikoval. Navrhoval jsem proto, aby byl zproštěn viny. Soud však vynesl rozsudek, že je Miroslav Liďák vinen (§ 102) a dal mu jeden rok nepodmíněně.

– **Soudu předsedal JUDr. Jaroslav Bárta. Soudil také mládež v tzv. „prvomájových procesech“, že?**

Ano, to je on. Měli jsme spolu na začátku takovou malou nepříjemnost, nechtěl mě pustit do spisů. Během procesu jsem si také nechal zaprotokolovat jeho dva výroky, u nichž se mi zdálo, že jsou podjaty. Také jsem zde zažil něco, co se mi ještě nestalo. Někdo, soud nebo prokurátor, si asi nebyl moc jistý přesvědčivostí svého rozsudku – a tak si zavolal policejní asistenci.

– **Nepůsobil na vás JUDr. Bárta dojemem, že je pod jistým nátlakem seshora?**

Mohl bych uvádět jen domněnky. A ty nelze prokázat. Osobně si nedovedu představit, že by se soudce v podobném případě nešel nikam „radit“. Už jen proto, že na přelíčení seděl předseda Nejvyššího soudu, zástupce generální prokuratury, šéf kolegia vojenských soudců (!) a další... Vzpomínám si také, že po rozsudku před soudem I. stupně poslalo ministerstvo spravedlnosti dopis Nejvyššímu soudu, ve kterém žádalo, aby zaujal stanovisko k argumentaci odvolání obžalovaného a výslovně, ačkoliv proces nebyl skončen a ovlivňování rozhodujících soudců bylo i tehdy nepřipustné (alespoň v teorii), uvádělo, že důvody odvolání nejsou správné. Nejvyšší soud měl podle ministerstva rozhodnout o některých otázkách odvolání bez obžalovaného, aniž měl možnost argumentace a obhajoby. Dnes již nevím, kdo připsal podepsal, ale pravděpodobně dr. Neuman nebo někdo z jeho náměstků.

A je tu ještě jedna věc. Na jednom z prvních listů spisů bylo stanovisko Generálního prokurátora z 1. 4. 1964 podepsané JUDr. Adamcem. Píše tam: „Vyšetřování je třeba zaměřit na náležité objasnění kolem návrhu a vypracování karikatury a jejího schválení redakční radou k otištění... Vzhledem k zásadní povaze této věci, pro případné posuzování podobných případů do budoucna, bude Generální prokurátor v průběhu jejího posuzování soustavně sledovat.“

– **Ale to vypadá, jako by měl být Lidákův případ jakýmsi precedentem a zároveň strašákem pro ostatní?**

Ve své praxi jsem zažil, když se dělaly recepty. Třeba při socializaci vesnice – jak odsuzovat kulaky. Když jsem tento přepis četl, říkal jsem si: ježišmarja, rozkulačování lidí, kteří dělají do kumštu!

– **Jak soud odůvodnil rozsudek?**

Asi takhle: Obžalovaný je zkušený a nepochybně schopný... Vzhledem k těmto... **musel** odhadnout (to je jakási konstrukce, neříkají jak a před kterým svědkem), co chtěl svými kresbami představit a docílit. Obžalovaný **dobře věděl**, že nejde o zamýšlený boj proti některým projevům lhostejnosti (na to nemají jediný důkaz), že musí dojít k vážnému znevážení státního znaku, k útoku na vlast, cit pracujících a generalizování nedostatků některých lidí na všechny...

– **Působí to na mě spíš jako dedukce, než jako důkaz viny. Vy jste se pochopitelně odvolali.**

U městského soudu byla úroveň o dvě třídy vyšší. Zde se nemohlo stát, aby politickému karikaturistovi někdo namítl: Vy byste byl tak pro „umění pro umění“. Taková věta svědčí, že člověk, který ji pronáší, nemá ponětí, o čem jde. Městský soud za předsednictví JUDr. Hornofa zrušil rozsudek soudu I. stupně, ale pouze co do nepodmíněnosti trestu: jeden rok podmíněně na dva roky.

– **Tento rozsudek tedy platí dodnes. Na nedávném mítinku mládeže se však JUDr. G. Husák zmínil nepřiliš lichotivě o téměř státním znaku. O jeho slovenské části dokonce řekl, že vypadá jako „zbojnická pečienka“.**

Slyšel jsem ten výrok celý v rozhlase a samozřejmě mě napadla ta souvislost. Kdyby měl být uplatněn názor, že jakékoliv použití znaku je hanobením republiky a stačilo by k výkladu hanlivého vztahu k republice tolik důkazů jako proti M. Lidákovi, pak si říkám, že by byl doktor Husák asi v daleko těžší situaci. Mj. proto, že to neměl schválené od HSTD, a zatímco Lidák publikoval kresbu jen na výstavách, JUDr. Husák se vyjádřil asi před šestnáctitisícovým davem, nemluvě o rozhlasovém přenosu.“

– **Budete dnes žádat o obnovu řízení?**

Navrhoval jsem u obou soudů, aby byl Lidák zproštěn obžaloby, a jsem dodnes přesvědčen, že rozsudek je nesprávný. Myslím, že by se nemělo čekat až na iniciativu obžalovaného.

– **Kde je dnes inkriminovaná kresba?**

Rozsudek obsahoval výrok o propadnutí zaskleného obrazu. Vzala ho do úschovy prokuratura pro Prahu 1. Je možné, že tam ještě je.

– **A kdybychom chtěli tuto kresbu otisknout?**

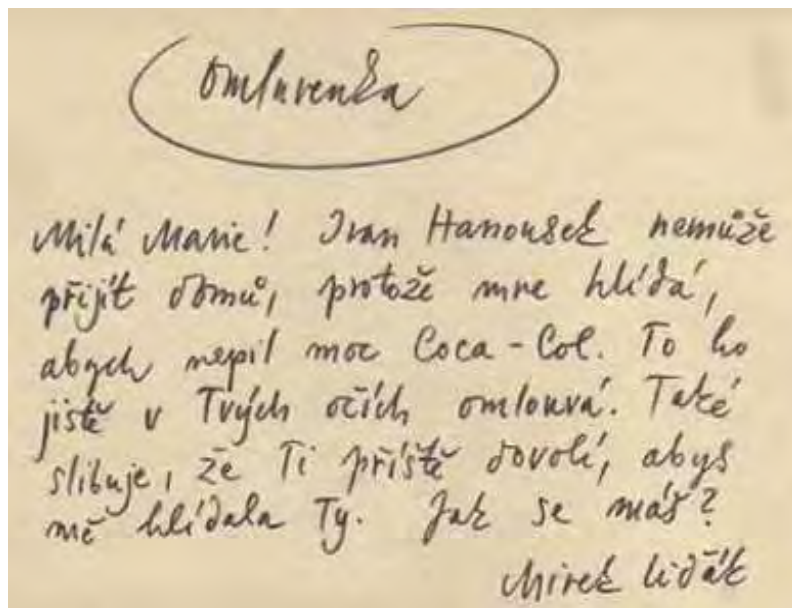
Rozsudek, že vyobrazením byl spáchán trestný čin, platí dosud. Nebyl nikým zrušen. Takže by se redakce [»University Karlovy«] mohla dopustit téhož trestného činu, nebo schvalování trestného činu.

Hanousek na závěr rozhovoru připomněl Lidákovo přání stát se v Čechách karikaturistou, který by mohl glosovat politické aktuality, aniž by podléhal stranickým direktivám. Článek uzavřel proroctvím, které se naplnilo počátkem normalizace:

„Podle posledních kreseb, které Haďák publikoval [...] se zdá, že je na nejlepší cestě dosáhnout svého cíle. Myslím si, že právě proto nebude ani v budoucnu jeho život bez problémů.“

Vyšlo: *Universita Karlova*, 3. května 1968

IVAN HANOUSEK NEMŮŽE PŘIJÍT DOMŮ... Omluvenka od Hadáka

Reprodukce: Miroslav Lidák, vzkaz-omluvenka za pozdní příchod Ivana Hanouska domů pro manželku Marii Hanouskovou, sedmdesátá léta.

V sedmdesátých a osmdesátých letech byl Ivan Hanousek redaktorem sportovního týdeníku »Stadión«. Ilustrace k fejetonům občas zadával také příteli Miroslavu Lidákovvi, který v letech normalizace nesměl publikovat.

Jeho kresby uveřejňoval pod cizím jménem a honoráře mu nechal vyplácet prostřednictvím výtvarníků ochotných krýt režimu nepohodlného kolegu.

Kdo by to byl řekl? Kdysi si vystřihoval Nepraktovy vtipy a lepil do sešitu. A po půl století se **Neprakta** stal prvním nositelem **Výroční ceny ČUK**, jejíž vznik právě Hanousek inicioval! **Stalo se v Malostranské besedě Léta Páně 2004...**

Autor **Pavel Ryška** pro čtenáře e-GAGu poslal i web, kde vše lze kdykoliv najít.

Celý rozsáhlý materiál najdete na adrese <https://artycok.tv/41904/charakter-7>, a to ve větším rozsahu a navíc obohacený (tušíme že čtyřmi) zvukovými záznamy Hanouskova vzpomínání. Je to tedy unikátní i tím, že zde lze slyšet letošního oslavence ještě pár měsíců před tím, než ztratil nadobro hlas...

Parodie / 3. díl: Dnes “tabla” autorů a jejich postav z týdeníku *Dikobraz*

Na rozdíl od portrétů “jakoby *Mona Lisy*”, se zde tentokrát představují svými portréty samotní čeští karikaturisti. Tyto podobizny jsou z jistého časového období a jde o autory *Dikobrazu*.

Jak vidíte níže, vybrali jsme většinu z celkem třiceti tváří, protože zde nešlo jen o kreslíře, kterým se desítky let věnujeme na stránkách e-GAGu. Vystříhli jsme “psavce” a také souduha šéfredaktora *Beštu* (i když sám též vymýšlel vtipy - prý ty pro Bohouše C.?). Myslíme si totiž, že stejně si většina čtenářů kupovala *Dikobraz* kvůli kresleným vtipům a ne kvůli satirickým šlehům tzv. “komunálního” typu. Dalo to sice dost práce (celé jedno loňské listopadové deštivé dopoledne), ale vybrali a zase pospojovali jsme sem jen kreslíře - a těch je celkem **dvaadvacet**.

S odstupem času můžeme sdělit, že po probírání archívu (včetně části toho *Kobrova*, jenž jsme “zdědili”) jsme na jednu hromádku nahromadili více těchto souborů portrétních tváří... a to v různých sestavách! Nejsme zatím sto detailně zjišťovat kdy a proč se některé “obličejí” ze sestavy ztrácely anebo objevovaly, nemáme bohužel data, kdy tyto sestavy vyšly v *Dikobrazu*. Pokud to četní “dikobrazofilové” zjistí, rádi to doplníme. Je dost zajímavé, že zde figurují jen dvě ženy, bylo jich přece víc? A co je ještě horší? Nevíme ani kdo je autorem portrétů - zda byl jeden, třeba Daniel? Anebo Motýčka? Nebo že by tváře byly dílem více autorů? Zcela však vylučujeme, že by v tomto případě mohlo jít o autoportréty...

A máme tu pro vás i jednu záhadu. Zde ji vidíte!

Má snad někdo vysvětlení, proč se v jedné verzi objevila jedna z hlav “vzhůru nohama”? Je možné, že to byla pocta *Michalu Hrdému*, který se opravdu někdy takto mohl cítit? Nebo jen šlo o nedopatření grafika? Ale je fakt, že ve shora uvedeném souboru právě Hrdý chybí, tak jako třeba Jiránek, Barák, Dostálová, Bernat, Pálka, Kantorek (pokud tedy mluvíme o autorech, kteří v *Dikobrazu* v různých letech publikovali...).

Další lahůdkovou “záhadu” však lačným gurmánům předhazujeme již na příští stránce...

Zase Dikobraz: Sedmnáct autorů, ale dvaadvacet hlav. A podívejme se: zase číslo 22!

Ale je to dáno tím, že je tu několik vícehlavých karikaturistů. Známych jako **Neprakta**, **Hadák**, kde se pod jednou firmou skrývali dva tvůrci anebo **Jelínek + Born**, kteří se naopak nemínili zbavovat svých rodných jmen, která mohla časem hrát (a hrála) důležitou roli pro renomé obou akademických malířů v umělecké tvorbě. Už jenom podle jmen vedle tváří na tablu je zřejmé, že jde o dobu o dost starší než ta na minulé stránce. Zde však se máme čeho chytit, neboť víme, že jde o Dikobraz z **31. července roku 1958**. A to hlavní: portréty jsou nakresleny stylem portrétovaných; kdo je stvořil jsme též nezjistili! Ale slíbili jsme záhadu; tady je: **Kdo jsou ti tři na samém konci jménem PUK?** Kdo správně odpoví (a doloží jejich jména věrohodným důkazem!) získá odměnu: **Magazín e-GAG** mu bude chodit i nadále **zdarma!**

A do třetice - tentokrát portréty **figurek** známých **autorů** (jsou z plakátu na různé výstavy):

Opět **Dikobraz**, ale tentokrát mladší sourozenec předchozích tablech. Tentokrát nejde o tváře karikaturistů, ale o podobizny jejich **typických "hrdinů"**. V tom je ovšem jisté úskalí, protože někteří autoři prostě jednoho jediného "týpka" nekreslí. Vypadá to, že jde často o výřezy či překreslení nejvíc vhodných tváří z vybraných vtipů... U Renčína, Bartáka, Holého či Vyčítala to nebyl problém, taktéž u Daniela či BAPE-ho; i Molín, Slejška či Neprakta jsou jasní. U Borna s Jelínkem už bylo hledání vhodných figurek evidentně složitější. A když jsme u toho Oldřicha - můžeme si všimnout, že na tomto tablu je více žen! Ale neznamená to, že by pět ženských postavíček reprezentovalo i pět autorek. Ta první vlevo nahoře je snad od Maláka - anebo od Hlavína? Budeme si to muset ještě ověřit. A protože u hlav jména autorů scházejí, troufneme si aspoň dvě z dam "odhalit" - Švejdvovou a Dostálovou... A vůbec, nechcete si k tomuto tablu s tvářemi sednout a připsat si jejich autory? Kdo nám je správně pojmenuje a pošle, dostane děkovný dopis. A bude-li chtít (a budeme-li mít) dostane originální vtip od vybraného autora. Ale jen malou kresbu - nejvíc A4, aby se vešla do obálky. (IH)

O karikatuře / Stačí satirický či vtipný námět? Nebo je třeba i určitý styl kresby?

Nová tvář české karikatury? Petr Polák se jí může stát. Jenže zatím...

Stálým a základním ilustrátorem *Deníku N* se stal v uplynulém roce **Petr Polák**, o jehož výtvarných schopnostech „není žádná“ (pochybnost). Ovšem na škole, kterou jistě absolvoval, zřejmě chyběl v semináři nazvaném „*Karikatura*“. Pokud tedy vůbec něco takového po éře *Antonína Pelce* a po smrti *Adolfa Hoffmeistera* ještě mají na výtvarných školách vůbec „v osnovách“.

Kresby: **Petr Polák**, *Deník N*, 2021

Karikování znamená ocenění

Bázeň před **směšností** jest mně moderní slabostí, která ochromuje mnoho lidí a dusí mnoho dobrých činů v zárodku. Co nelze **zesměšnit**? Co nebylo **zesměšněno**? Kdo má **charakter**, jest vydán **karikování**. Jen úplná prostřednost před ním chrání. Ale otázte se sebe: Chtěl byste za tuto cenu kupovat bezpečnost? **Zesměšnit** dá se každá snaha, která jde nad normál. A běda umělci, běda člověku, který nebyl persiflován a **kari-kován**, pak jistě nic silného a krásného nechtěl!

F. X. Šalda

Svébytný žánr, který potřebuje pochopení - autora i konzumenta

Za předchůdce, jakési počátky karikatury, se považují už egyptské kresby na papyru s politickým a sociálním zaměřením proti vládnoucím faraonům a špatnému soudnictví. (...) V dnešním slova smyslu byl pojem karikatura použit až v polovině 17. století pro manýristické portrétní karikatury boloňským malířem Ago-

stina a *Anniballa Carracciů*. Pravý rozkvět karikatury však začal až od jejího množení a šíření tiskem prostřednictvím grafiky: ve střední Evropě tak přímo navázala na pozdně středověké moralistní dřevoryty a dřevořezy. (...) Karikatura se obecně jako svébytný žánr vymezuje za stavu, kdy si jedinec uvědomuje sám sebe a zároveň se cítí být bytostí společenskou a politickou: potřebuje k tomu i určitou svobodu slova a tím i možnost kritiky. Nevyvinuté etnické společnosti proto karikaturu neznají.

Renata Roubíčková: „*Karikatura zůstala...*“ Polygrafie revue, březen 2004, str. 64-66

A co o tom uvádí wikipediae?

Karikatura (popřípadě **karikování**) je zjednodušené, někdy **humorné** nebo **komické**, jindy **satiricky kritické** a úmyslně zesměšňující, výtvarné či **literární** dílo, které značně zvýrazňuje některé tvary **obličejů**, lidské **postavy** nebo i nějaké osobní vlastnosti, důležitý **povahový** rys (či jiné další významné skutečnosti) u zobrazované osoby resp. u karikovaného **člověka**.

Z úvodního hesla je zřejmé, že známá encyklopedie za **karikaturu** považuje jen dílo zobrazující konkrétní osobu; nikoliv **žánr**, pro který stále hledáme pořádný český **výraz** a proto využíváme jak „karikaturu“ tak „výtvarný“ nebo „kreslený humor“ či „vtip“. Pro anglický výraz **cartoon** neustále narážíme v automatickém překladišti na termín „kreslený film“ a podobně. (red.)

39. Salão Internacional de HUMOR de Piracicaba 2012 - Brazílie

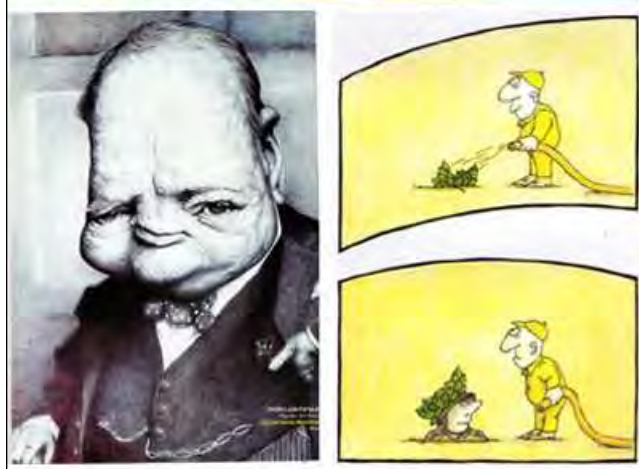
Co nevidět bude tomuto cennému svazku deset let. A brazilská soutěž kresleného humoru bude slavit už 40. ročník. Ale proto jsme ho dnes do této rubriky nevybrali. Spíš proto, že jsme se zatím latinskoamerickým soutěžím věnovali nahodile a tento katalog z Piracicaby je vůbec prvním v naší rozměrné bibliotéce. A - popravdě řečeno - zrovna nám přišel od milého dárce, takže byl přímo u

ruky. Ušetřilo nám to pracné rozhodování u regálů, kterou knihu dnes pro vás otevřít a kterou až příště. Spíš přespřespřepřístě... Čekají totiž ve frontě mnohem delší než je ta na třetí dávku anticovidového lektvaru.

Vlevo nahoře vidíte obálku katalogu, plešatá hlava co vykukuje pochází ze soutěžní kresby. Autor: **Ilja Katz** (Izrael). **A vedle** je novinář, jak ho vidí kreslíř **Martirena** (Kuba).

Katalog má členění, kterému Pražan málo rozumí. Jednotlivé kapitoly se nazývají CARTOON, CARICATURES, CHARGE, INTOLERANCE a COMICS STRIPS. Co z toho je kategorie (tu divnou Charge v Jižní Americe vyhlásují pořád! Přitom to je česky "Účtovat", "Obžalovat" anebo "Poplatek" - tak si vyberte) a co téma (Intolerance na to vypadá...) je na čtenáři. Řada vtipů je nezařaditelná. Naši dva zástupci **Jan Tomaschoff** (Německo) a **Marie Plotěná** (ČR) jsou v té první (**viz vpravo** nad sebou). Vedle obřího Honzova muzikanta se krčí příšerně zmenšený **Erdogan Bašol** (Turecko) - legendární autor a také abonent e-GAGu. A vlevo odpočívá uklízeč, kterého **Antonio Santos** (Portugalsko) nenechá rušit nějakým křikem ve spánku.

Salon v Piracicabě touto kresbou obeslal známý **Angel Boligan** (Mexiko). Jaký má smysl, jak je vtipný jeho nápad, to necháváme na vás. Konstatujeme jen, že tu chybějí zvířátka a nechybějí samopaly - inu, Mexiko. A vůbec, "tahle nct archa je celá řáká divná".

Zbývají dva obrázky, které jsme vyjmuli z jiných kapitol. V oddílu "Karikatury" jsme neodolali a vybrali portrét *Winstona Churchilla*, autorem je **Fabricio Garcia** (Brazílie) a za dílo získal cenu. Žlutý "strip" (vedle) poslal **Victor Mihai** (Rumunsko) a nezvolili jsme ho pouze proto, že se sem akorát vejde. Spíš kvůli tomu, že pořadatelé radí dvouobrázkový vtip mezi stripy a tam se klidně utkává se silnými celostránkovými komiksy.

Vraťme se ale na začátek - tedy do *Martirenovy* rakve. Křížů a dalších křesťanských symbolů je díky domácím soutěžícím v publikaci o 176 pěkně lesklých stranách dost, Brazilci, včetně oblasti Sao Paula kde se Piracicaba nachází, jsou pilní věřící, a to ještě tehdy - v době konání soutěže - neměli domácí ve Vatikánu svého papeže Františka...

Ovšem dvě biblické "Archy Noemovy", které **vidíte vlevo** pěkně v barvách, neplavou v katalogu po širém moři samy samotinké, jsou jen ukázkou, že některá témata jsou prostě univerzální, lehce srozumitelná ve světě a mohou je kreslit i blízko-východní nekřesťanští autoři. Koneckonců vždyť přece ta slavná Archa přežila potopu někde tam u nich...

Autoři kreseb jsou **Pavel Constantin** (Rumunsko), který vidí archu jako záchranu před růstem lidstva v nedaleké budoucnosti - kdy na nějaké hloupé moře už nezbude na zeměkouli místo. Prostě jak se říká "hlava na hlavě".

Omar Turcios (Španělsko), míří též na budoucí problémy a zvyšuje raději arší kapacitu (má úlohu moderní záchranné výpravy) aspoň na 20 gigabitů.

Tak vida, nakonec jsme ty "archaické" autory pro GAG vybrali z Evropy - východní i té západní. Takže rychle zpátky a... už to máme. Další kresba (**vizt dole**) je už dílem Latinoameričana.

14. George van Raemdonck kartoennale Beauchout 2017 - Belgie

Jen ta malá čtrnáctka před názvem **George van Raemdonck kartoennale** prozradí, že jde o již tradiční mezinárodní soutěž. O to vzácnější, že větší část soutěží se dnes pořádá mimo Evropu a některé z těch původních jako třeba ty italské - *Bordighera* anebo *Ancona*, už pamatuje málokdo.

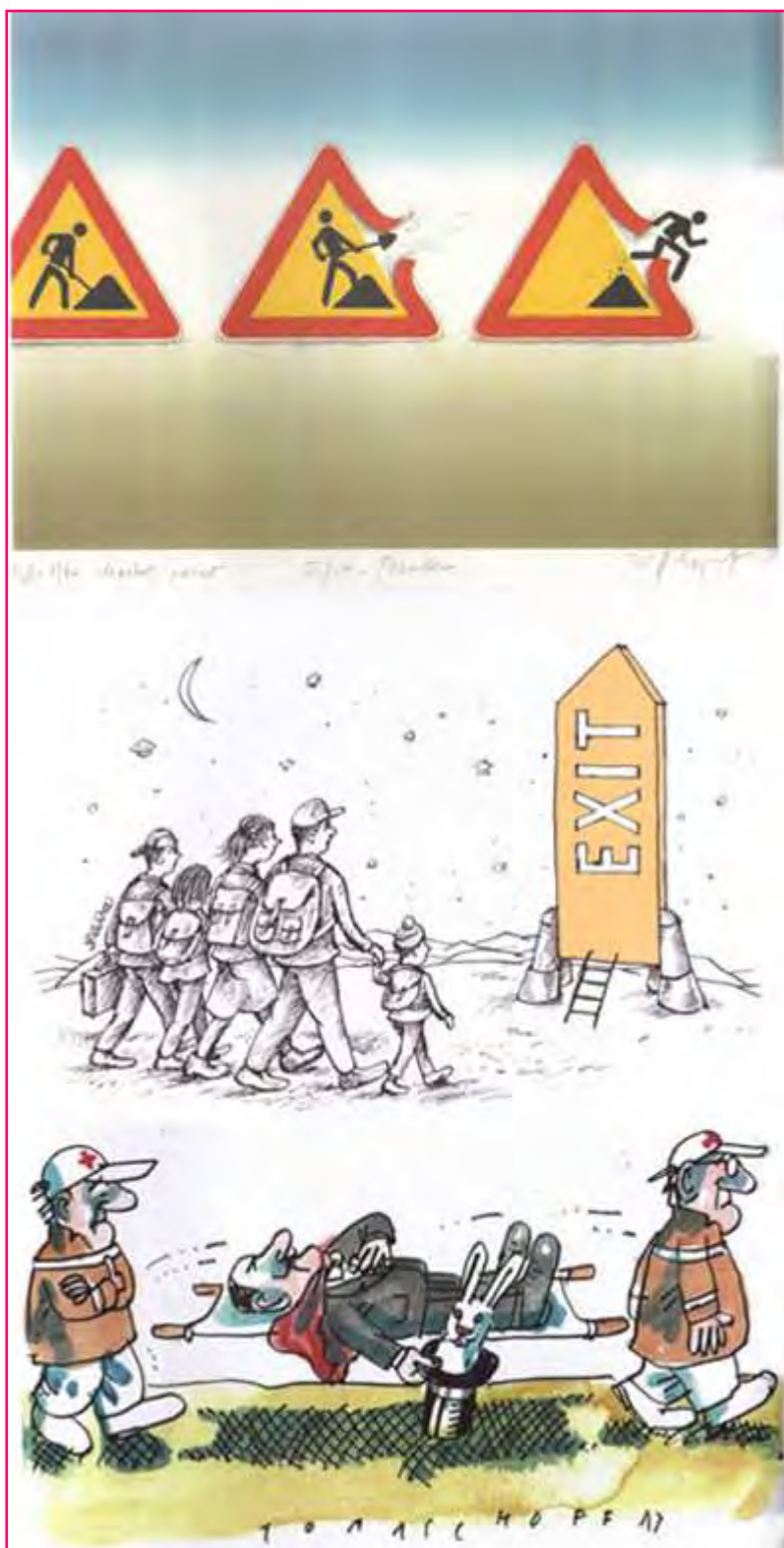
Belgie je v tomto směru vepředu a snad jen Chorvati - ale spíš celá někdejší Jugoslávie je na pořádání výstav ještě bohatší. Katalog Kartoennale z roku 2017 je už letos pět let starým důkazem o kvalitě soutěže pořádané ve městě Beauchout. A v jury, která vybrala nejlepší vtipy ze soutěže na téma EXIT, se objevují i jména známá z dalších belgických stálic na tomto poli: ECC Kruishoutem a Kartoennale Olen. Co emblémek **iHA** znamená, napoví oslí hlava, jež na nás cení (nejspíš smíchem) své zuby...

Katalog, z něhož jsme vybrali několik vtipů nabízí dost obsáhlý výběr, plný nejen známých jmen autorů, ale i jejich různorodou "reakci" na zadané téma. Vtipná kresba "Ship", za níž si odnesl 1. cenu ukrajinský umělec *Igor Lukjančenko* /tu jsme sem nevybrali/ je věnována plavbě utečenců do Evropy, což asi měli organizátoři hlavně na mysli. Další výklady exitu jsou však rozvinuté, což je dobrá vizitka autorů.

Propracované dílo **vlevo** už od pohledu prozrazuje autora. **Michail Zlatkovskij** z Ruska zachytil pokus novodobého Ikara, jehož exit na nebesa se zdá být pohraniční stráží podezřelý. Dva obrázky **dole** jsou pozoruhodné: oba se vracejí k (pre)-

historickému příběhu vyhnání z ráje. Emancipovaná Eva však vyhání Adama i s Andělem a Bůh zase trestá Adama za kousnutí do zakázaného ovoce, kterým se navíc pyšní na svém notebooku...

Autory zmíněných a obecně známých dramatických scén z Edenu (**na minulé straně**) jsou Ukrajinec **Oleg Dergačov** z Kanady a Rumun **Marian Avramescu**, který své soutěžní dílo nazval "První exit". Třetí obrázek, ten **na-pravo**, je klasický vtip "beze slov", takže si k němu proti všem pravidlům můžeme něco povědět. Německý kreslíř **Helmut Jacek** nabízí totiž možnost svobody dnes tolik ubližované mužské části společnosti jít se "za padíka" vyčurat kamkoliv do přírody, ačkoliv tím jistě škodí všemu. Odvahu takového sdělení s názvem "Herrentoilette" musíme ocenit a uchopení Exitu tímto způsobem vyvolá určitě úsměv, zvláště je-li obklopeno kresbami nebohých exulantů trpících na cestě za lepším životem, jak je známe z řady soutěží a výstav.

Katalog o 128 stránkách obsahuje kolem stovky většinou barevných kreseb, z nichž jsme ještě vybrali dvě českého původu: **uprostřed** od **Jiřího Slívy** z Prahy a **dole** od **Jana Tomaschoffa** od Düsseldorfu. Katalog jsme do redakční bibliotéky mohli zařadit díky druhému z nich. Vtip má ve svazku i **Aleš Vyjídák**

O výsledky soutěže by nám dnes už nemělo jít, před pěti lety jsme je nejspíš zveřejnili v příslušném čísle GAGU.

Raději se mrkněme na naše zastoupení v soutěži. Bylo asi o něco větší než registrujeme dnes. Kromě Slívy jsou v seznamu participantů jmenováni **Evžen David**, **Marie Plotěná**, **Ro-**

man Kubec, **Václav Linek** a **Aleš Vyjídák**. Plus obvyklý **Martin Omar**, jehož pobyt v této zemi stále nemáme adresně doložen, takže mu ani nemůžeme zasílat náš magazín. Náhodným mrknutím na soudní sestavu jsme postrehli, že Francouzů soutěžilo rovněž sedm, jako našinců... A to mají topograficky i jazykově do Belgie o hodně blíž...

Katalog je důkladně vybaven, nechybí dvojjazyčné povídání o **G. van Raemdonckovi**, ani přehled vítězů všech předchozích ročníků. Tedy obvykle obročníků. Ale název cartoennale je jistě vhodnější než bienále, neboť pravidelné dvouleté konání se moc nedařilo. Do roku 2002 to ještě platilo, ale následné soutěžení pak proběhlo v letech 2005, 2008, 2011 a 2014 - tedy šlo o trienále. Při ukládání do knihovny také vyšlo najevo, že právě předchozí katalog z roku 2014 měl jiný rozměr a vyšší počet stránek. Jména dosud oceněných vítězů však nikdy nechybí. Čeští vítězové tu však nejsou.

11° Festival internazionale di Humor Grafico "Fuori Gioco Offside" - Itálie

Jako všechny mezinárodní soutěže nabízí i italský katalog slovo v domácím i anglickém jazyce. Přesto není jednoduché najít místo jeho konání. Zatímco už víme, že *Il Calcio a Football* znamenají totéž, známe porotce, kteří rozhodovali o pěti cenách za pět nejhezčích vtipů, víme pouze že záštitu na soutěži si vzal v roce 2008 jak *Regione Lazio*, tak *Provincia di Roma*.

Takže fotbal - a jak je vidět z obrázků na 64 tiskových stranách většího (výškového) formátu, jde o kopanou se vším všudy co vídáme a proč ji sledujeme, ale proč se také díváme a na-
štáváme, co těm dobře placeným chlapcům prochází za surovosti. Přitom nejsou zdaleka tak obrnění jako hokejisti, kteří padají častěji, ale neválejí se po ledě jako zhýčkané primadóny v trenýrkách. Zpátky na obálku - teď už chápeme co znamenají písmena *“To Violence Indifference Discrimination and Doping”*. Ano, to všechno je v těch kresbách dost dobře a často zachyceno. A prvním dojmem je, že i ty kresby jsou nějaké sprostší, neurvalejší, nehezké, uřvané... Že by i výtvarníci cítili fotbal v této podobě? Ano - velká většina z asi 140 vtipů je kreslena jakoby pro nějaké ty *Trnky Brnky*. Nemusí to ale být tím, že kvalitní autoři se dávají strhnout tématem, kde na nějakém faulu nesejde... Až druhý pohled ukáže, že je to spíš tím, že všichni autoři v tomto výběru nejsou zrovna kreslíři soudobého nebo cartoons. Na obálce - viz vlevo nahoře - je sice podepsán Angel Boligán (Kuba) a i uvnitř se najdou obrázky autorů výtvarně vzdělanějších. Dokonce je tu zastoupen i sám velký *Munch* (samozřejmě jde o využitý nejznámější jeho obraz) použitý **Radkem Oketičem** ze Slovinska tentokrát k vykreslení davu debilů řevem oslavujících **Góóóóó!** Porota vědomě upřednostni-

la zajímavé náměty, proto se mezi oceněnými nalézají ta známá jména - včetně **Jana Tomaschoffa** (2. cena) a **Marca de Angelise** (3. cena) - viz ty **vpravo na předchozí stránce**.

Ale nejprve si dovolíme ukázat ony obrázky, které katalog zaplevelují. Vybrali jsme čtyři, které - každá jiným způsobem - kazí renomé současné moderní karikatury. Jména autorů neuvádíme, ale většinu takových kreseb zaslali (a porotci je nevyřadili) domácí Italové. Z českých autorů jsou mezi účastníky zapsáni jen *Evžen David* a *Jan Písařík*, v seznamu je uvedeno 48 států, odkud autoři soutěž obeslali. Italů je samozřejmě nejvíce, ke zvyku tu patří i hojná účast z Argentiny a Brazílie; dokonce i z Uruguaye a z Chile. Kromě obvyklých Peršanů (jsou všude) jsou tu i jména četných Turků a Srbů...

Vracíme se však ke kvalitnějším dílům. **Vedlejší kresby** patří k oceněným - **na-hoře** autor z Argentiny kreslí jako **Crist**, **uprostřed** je již výše zmíněný český, přesněji moravský karikaturista **Evžen David**, který patří k častým účastníkům mezinárodních klání (zde získal *Segnato Mention*). A ze stovky těch neoceňovaných vtipů jsme vybrali na ukázkou aspoň jednoho ze čtyř Slováků. Je jím **Anton Kotreba** (viz kresba zcela **dole**), který si vzal na mušku z výběru škůdců fotbalu ten zdravotně nejškodlivější - doping. V uvedeném poněkud ohlušujícím rámusu různých kreslených vtipů v katalogu zanikají jemné tahy takových osobností jako jsou *Erdogan Basol* a *Musa Gumus* z Turecka, *Ivan Haramija* z Chorvatska či *Peter Luko* ze Slovenska. Také proto, že jsou někdy grafickým úpravcem až neúnosně minimalizovány. Když tu je ještě místo na pár řádek, tak i něco obecného. Většina současných katalogů je dnes kvalitní, co do tisku i knihařiny. Mizí příšery s kalendářovou spirálou místo vazby, ubývá těch tenkých, které snesou secvaknutí dvěma sponkami (a hotovo!). Právě zkoumaný italský katalog přes svou hubenost dokázal na hřbetě unést svůj (předlouhý) název ve dvou jazycích, takže je čitelný. A proto po zařazení do regálu knihovny umožní identifikaci bez toho věčného povytahování a pak zastrkávání zpátky zájemcem. Jde o desítky špatně odhadnutých a zbytečně vyňatých knížek - samozřejmě těch bez písmenek ve hřbetu.

Z hlediska uživatele pak se často grafikovi nedaří obrázky v katalogu dostatečně "oddálit" od vazby, takže ho nutí více rozvírat svazek než je pro jeho soudržnost zdravé. Nemluvě pak o tom, jak to štve recenzenta, který pracně vybere

pár ukázek, ale pak zjistí, že zrovna ty vhodné k přetištění v GAGu se reprodukci brání - musel by knihu vlastně rozpárat, aby skener vyprodukoval celý obrázek a to bez šedého stínu u vazby, který se pak jen těžko a pracně ve fotošopu bez poškození autenické kresby vymazává. Tak aby pozorný čtenář věděl, proč jsou některé vtipy z jedné strany obdařeny tou šedou mlhou - až čmouhou.

V tomto ohledu jsou následující kresby vzácnou výjimkou. Grafik, který sestavil pro tisk katalog španělské *Humorálie* si byl vědom tohoto úskalí (jde o svorkami secvaknutý sešítek) rozmístil obrázky přímo vzorově, vždy co nejdál od středu. A dělal to zřejmě zkušený člověk, neboť obrazy na sudých stránkách leží zcela vlevo a ty na lichých zase napravo. Světlo, jak se tomu říká, tudíž panuje uvnitř brožury a reprodukování jakéhokoliv díla je procházkou **raj-ským protlakem**. Pardon, už zase mi automatický opravář vnucuje nějaké spojení, které nemám na mysli. Někdy se to děje, jindy ne, ale hlavně nevím jak vypnout, což pramení z toho, že to zřejmě zapínám mimoděk, když se třaslavá starcova myš omylem dotkne utajeného spouštědla. Proč si však na pokažený Eden stěžovat - jde spíš o to, tyto novoty umět uhlídat.

Mostra d'Humor Gràfic Humoràlia "SOS clima" Lleida - Španělsko

39. Piracicaba, 14. van Raemdonck, 11. Humor grafico... Brazílie, Belgie, Itálie...

Přidat tedy ještě aspoň jeden katalog. Tak třeba tento menší a pojatý "naležato" - původem ze Španělska. Jen ještě najít to číslo, tedy kolikátý je to ročník výstavy v Lleidě, kde se přece vystavuje a soutěží už dost dlouho. A to číslo se ukázalo jako problém. Výstava má katalog, je mezinárodní, jenže ...ono nejde vůbec o soutěž!

Obálka katalogu o 60 stránkách to říká zcela jasně. Klima této planety volá SOS, což doplňuje na obálce nápis "Sense planeta no hi ha futur", po anglicku "Without planet there's no future". A karikaturisté se na výstavě (a v sešitu) pokoušejí vystrašit, pobídnout, zaktivovat a přístupnou, údernou formou informovat diváka. Jde o sešit celkem mladý, pochází ze září 2019 a hlavním jeho obsahem a cílem není nic kolem kresleného humoru, nýbrž odkaz na pařížskou výzvu k záchraně planety z roku 2015. Místo obvyklých oceněných kreseb na začátku a seznamu vystavujících autorů na konci se zde nacházejí pouze články zmíněné deklarace a další materiály ekologické povahy z nichž často vyčnívá údaj 1,5° Celsia. Tak vida! Přece jsme se jen nějakého čísílka v katalogu dobrali...

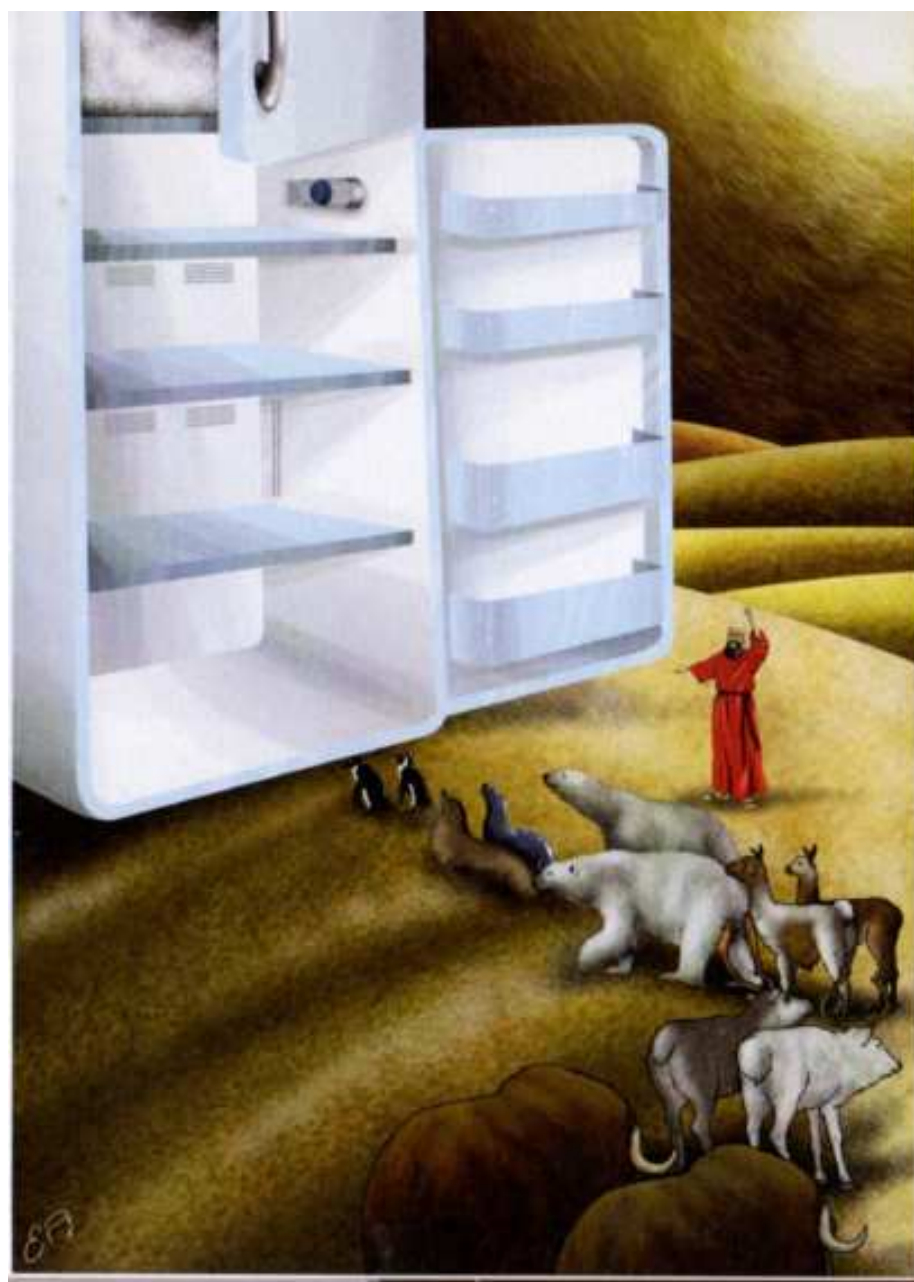
Nezbývá než věnovat se autorům a jejich příspěvkům. Na této stránce předkládáme dvě krajní meze přístupu.

Pod obálkou katalogu je ta pro "obyčejné lidi", kresba **Olega Goutsola** z Ukrajiny, který prostě kreslí vtip na téma "jak auta se spalovacími motory škodí přírodě"... ta je tu zastoupna lesem. Využívá trojského koně, což je v tvorbě kresleného humoru běžný, de facto zaběhlý prostředek. Jako symbol je zde však použit dost nepřesně, ta auta se ničením lesů nijak netají, není to žádný vynalézavý trik, jak přelstít přírodu natož pak její zanícené ohránci.

A **pod ním** je druhý pól - **O'Sekoer***) z Belgie tzv. umělecky ztvárněným dílem ryze symbolicky ukazuje, kam se svět (ten vidíme uvnitř láhve) ubírá svou nezřízenou spotřebou, plýtváním a hlavně až nepochopitelným zacházením lidstva s použitými plasty řítí. Tady není nejmenší důvod zasmát se (na výstavě před a v katalogu nad) obrazem. Není k smíchu, není humorný, leč nesporně patří do našeho ranku. Jde o moderní karikaturu, která má názor. Nebaví, jen ve zkratce informuje. Je úderná, ale její pozitivní vliv na diváka lze "měřit" pouze v oblasti "pochopení, co mi básník/malíř chce tím říci".

*) **O'Sekoer** se jmenuje *Luc Descheemaker*, ale kdo si kdy zkusil jeho pravé jméno správně napsat či vyslovit, jistě pochopí, že raději užíváme jeho přezdívkou. Znamená (myslíme) něco jako "Pomozte" - a právě tou značkou si s pojmenováním pomáháme.

Neodolali jsme a tuto stránku jsme vyhradili (pokud jde o výtvarná díla) jedinému obrazu, který vidíte (na poměry e-GAGu) v neobvykle velkém provedení. Pokud se někdo po jeho

spatření nemohl rozhodnout, zda jde o dílo begického Costa (jmenuje se však Sunnenberg) anebo spíš o dílo polského Pawla Kuczyňského, nedivíme se.

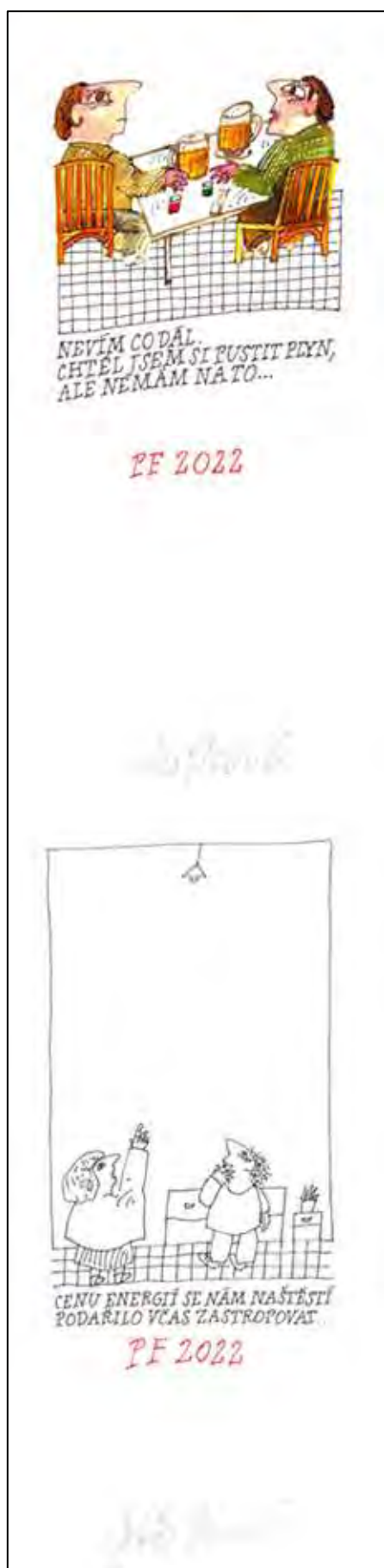
Ovšem udiví vás, tedy nás všechny jméno pravého autora, totiž malíře peruánského, o němž jsme (naše chyba!) nikdy neslyšeli. To jméno zní **Edwin Perales Gonzalez** a svou práci nazval "Moderna arca de Noe" a když dovolíte riskneme si to zde bez slovníku přeložit jako "moderní archa Noemova"...

Na rozdíl od svižných pérovek, črtaných mistry ostrých per na bílý papírek během pár sekund, pan Perales se na tomto díle vyřádl (jistě s pomocí computerového grafického programu). Jeho nápad jak ochránit zvířenu z oblastí za polárními kruhy, není špatný, navíc ovšem nejen Noe, ale sám autor musel

pečlivě nastudovat, které tvory do obrazu umístit. A nám zase díky tomu umožnil se nad dílem zastavit o něco déle; nejen abychom ocenili nápad a provedení, ale abychom si užili své při identifikaci zvířecích druhů (šest párů, s jejichž potomky si jistě přejeme na tomto glóbu i nadále spolužít). Tak vida - i dnešní doba kromě nového "zeleného náboženství" může do případného *ekochrámu* přinést kromě nezbytné klimatizace i parádní oltářní obraz.

I když na všechny se nedostalo, alespoň tucet známých autorů prací v katalogu si tu vyjmenujeme: Alexander Dubovský (Ukrajina), Alexander Shmidt (Rusko), Andrea Pechia (Itálie), Elena Ospina (Kolumbie), David Vela (Španělsko), Darko Drjevič (Černá Hora), Eray Özbek (Turecko), Igor Ljukjančenko (Ukrajina), Izabela Kowalska-Wieczorek (Polsko), Jan Tomaschoff (Pražák z Německa) díky němuž máme tento katalog před sebou), Konstantin Kazančev (Ukrajina), Vladimiras Beresniovos (Litva) a též několik španělských autorů.

Z velké většiny solidní díla, jejichž výtvarné zpracování předstihlo občas i dost jednoduchý nápad. A kdo si tento výpis účastníků prolétl, vidí, že jede dle abecedy. Podle křestních jmen, nikoliv dle příjmení! Stejně tak - exotika! - jdou totiž obrázky za sebou v katalogu. (IH)

Nakonec jsme koncem roku 2021 neodolali pokušení a směstnali jsme do ranečku na samém prahu jara alespoň několik přání do tohoto roku 2022. Ačkoliv dnes jde o přání už jen do jeho zbývajících tří čtvrtin, může to někoho potěšit - vždyť všechny dávky anti-covidové vakcíny dosud dostaly také jen asi tři čtvrtiny veškerých obyvatel...

Co je to PF:

Novoroční karta, zdobená PF, se zkratkou latinského nápisu *Pour Féliciter* („přeji ti vše nejlepší“), byla v České republice poprvé použita úspěšným podnikatelem hrabětem Karlem Chotkem. Na novoroční pohlednici se objevila na počátku 20. století díky grafice Victora Strettiho. A to se udrželo i po válce. V pražské kavárně Slavia jsme si „péefka“ před Vánoci vyměňovali počátkem 60. let 20. století. Nápis v latinských písmenech PF na pohlednicích českého Nového roku je však světovou raritou. Uvědomil jsem si to konkrétně při dotazu, „Co to znamená?“ od dcery legendárního Eryka Lipiňského, světoobčanky známé Paříže a žijící v Londýně. Takže, co praví znalci:

“Pour Féliciter je česká zvláštnost. Ve světě, včetně Francie (!), se nepoužívá. S největší pravděpodobností by s výjimkou České republiky ve světě nepochopili, že je to vlastně novoroční přání...” (ih)

Nu a těm novoročenkám **Jiřího Hiršla** by už cizinec, zvyklý na vánočně-novoroční nálož zlatočervených krás na nablýskaných pohlednicích vůbec nerozuměl. Natož pak reakcím na současné ekonomické problémy v této zemi, navíc třeba v nepřeložitelných slovních hříčkách.

Kdo si nezastropoval své výdaje, nemá ani na to si pustit plyn. Česká p. f. bývají hlavně vtipná až satirická - tedy aspoň ta, která sledujeme v GAGu.

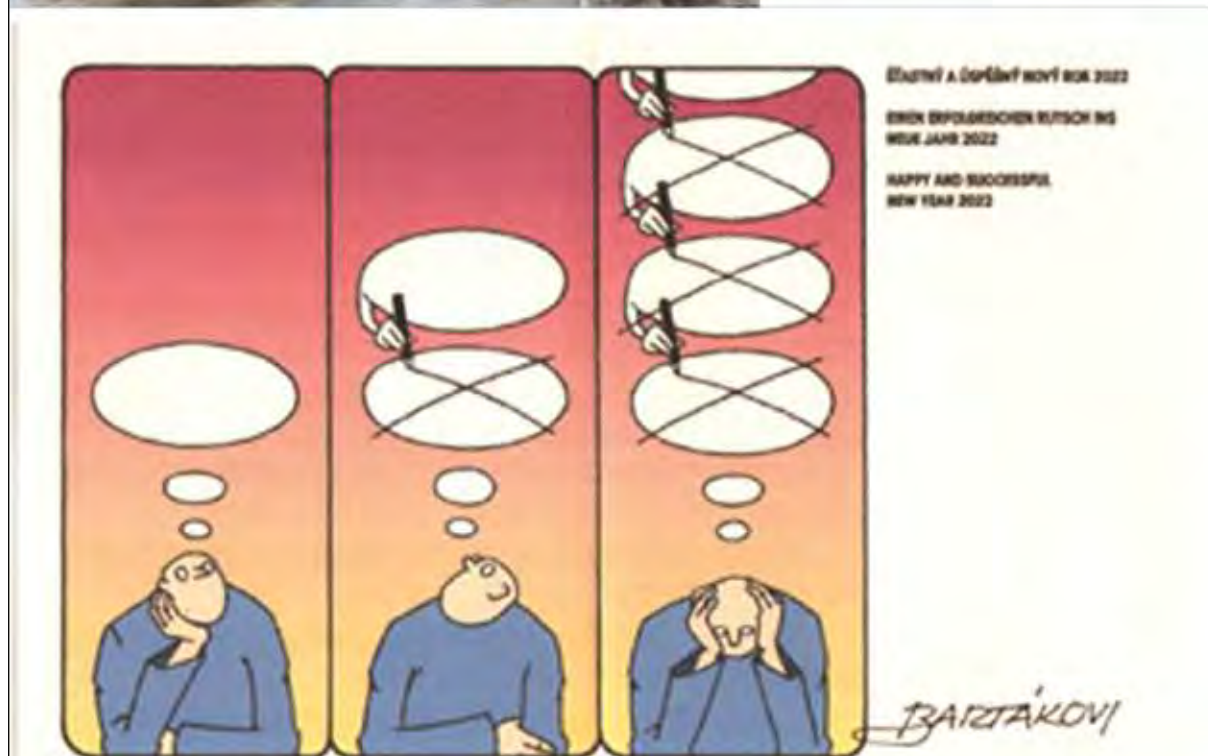
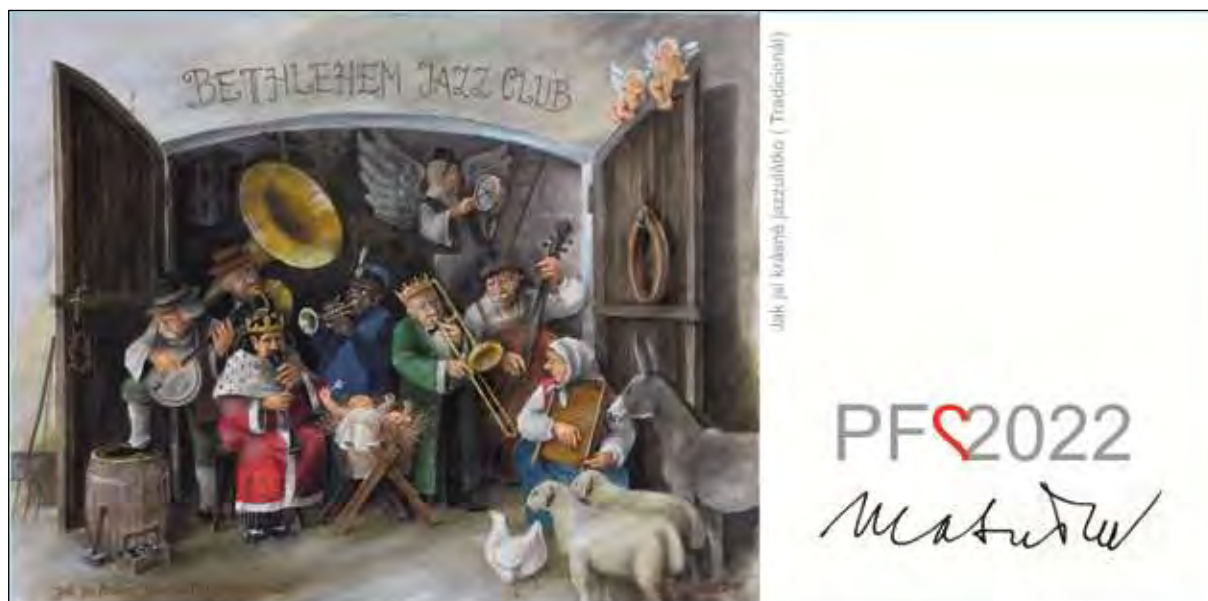
Následující stránky vám nabídnou z větší části zmenšená díla od autorů, které jsme obdrželi před koncem roku. Ve výběru nehledejte nějaký hluboký smysl - šlo spíš o to, aby se daly obrázky s různým formátem nějak skloubit a ta péefka byla aspoň trochu srozumitelná...

Na minulé stránce jste mohli ocenit vtipy Jiřího Hiršla a novoročenku Vladimíra Balcara. Na

této stránce přidáváme dalších osm p. f. Jsou od Andreje Mišanka, Jiřího Slívy, Marie Plotěné, Pavla Kotyzy, Romana Kubce, Miloše Krmáška, Fera Mráze a od J. Nováka s J. Skoupým. Na celkem 15 novoročních přání jsme na této straně přehlídku dovršili. Pavel

Matuška se bude právem zlobit, že jeho malba je tu malá na řádné vychutnání, Miroslav Barták může bědovat nad naším nedobrym přetiskem, který rozmazal slova, ale vtipu snad sílu neubral...

Vlastě Mlejnkové a Vladu Mečárovi též na dálku děkujeme - to se týká grafik na předchozí straně... dále však musíme poděkovat i těm, jejichž péefka vidíte na této stránce, jsou od Václava Hradeckého, Aleše Vyjidáka a pod nimi dokonce děkujeme dvojici autorů, z nichž ten kreslící jménem Tom Pekárek buď poskytl svou kresbu písčícímu příteli Jirkovi Mikulkovi, příznivci (nejen) kresleného humoru, anebo na nápad toho druhého kresbu vyhotovil ten první, což se jistě brzy dozvíme... Ale abychom se tu neuděkovali, končíme poděkováním všem, jejichž novoročenky jsme obdrželi, avšak zde je nevidí... Kéž nás humor letos nepřejde a přejme si stále, ať se i kreslené vtipy (ne viry) šíří po naší krajině rychlostí světla!

Ale žádné Hurá! No nazdar...

Nepropadejte panice, žádné čepobití na oslavu se tu nekoná, víte že GAG je v tomto směru opatrný, chválou šetří (až na Chlubnu, kde se chlubíme sami jak se patří). I když hezká slova, která šířil o vystavujících karikaturistech na vernisážích a vpisoval do katalogů Kobra, tu nyní dost chybí. Někdy to pak přepadává na GAG-mena, jako původně druhého ze dvou, teď už jednoho jediného teoretika žánru. Psát *předmluvy* či *pomluvy* (čti: úvodní slova a doslovy) se zdá být prosté, leč... Přednost proto dáváme psaní recenzí, ale i to má svá úskalí, neboť

obec kreslířů, kteří shrnují do svazků svá nejzdařilejší díla, už povážlivě stárne. A napište pak v recenzi pár kritických vět, jak by se jistě kvůli vyváženosti slušelo, ale když jde o díla člověka, kterému je zrovna **88 let...** Takže Sláva nazdar!

No a už jsme u toho **Miloslava Martenka**. Neříká se mu totiž Míla, jak by se patřilo, ale Sláva. A proto ta "Třikrát Sláva" s velkým "S" místo malého "s". A ta trojka je též podložena fakty. Před námi leží tři tiskoviny, jejichž autorem je právě **Sláva MARTENEK**.

1. "Verše na zabití"

Autor veršů: Martenek, autor ilustrací: Martenek, grafická úprava: Martenek. Drobný, na šířku stavěný sešítek (viz obr.!) má 40 listů, ale kromě přední a zadní obálky na tvrdším papíru jde o pouhých 18 potištěných stránek a na každé najdete verše a přílehlavý obrázek. Těžko zjistit, zda Slávu Martenka nejprve přepadla múza poetická a ta si dovolila přivolat příslušnou kolegyni pro ilustraci. Anebo naopak. U výtvarně založeného muže se to zdá být logičtější, ale kdo ví... Tím jsme docela citlivě naznačili, že zatímco ilustrace unesou jistou chválu, veršíky jsou někdy pěkně "na zabití", ne snad svým "lidovým" obsahem, jako spíš nedodržováním základních pravidel, pokud jde o stopy rýmů. Ty totiž k sobě nepasují... Kuriózní je to, že jde vlastně o jakýsi trhací bloček, kde prázdná bílá stránka může, či má po vytržení v perforovaném místě posloužit jako papírek pro poznámku, vzkaz, zápis, výhrůžku anebo milá slova... Ale my to tak využívat nepotřebujeme, nám stačí zápis nepoškozeného přírůstku v seznamu publikací žánru kreslený humor.

2. "Gastronomie s úsměvem"

Zatímco ve výše probraném sešítu si Martenek dokázal poradit úplně se vším, v týdením stolním kalendáři se opřel o zkušeného kolegu a dlouhodobého "spoluharcovníka"; někdejšího známého "arbesáckého" knihkupce Vratislava Ebra.

Týdení stolní kalendář obvyklého dlouhého formátu na rok 2022

se nazývá "Gastronomie s úsměvem" a oba autoři si v něm rozebrali obsah dle svých "řemesel". Na obálce (viz obr.!) anoncované "Poezie, citáty, kvízy, gastrohorskopy" které se ujaly

místa poněkud užšího přesně uprostřed mezi kalendáři nalevo a obrázkem napravo jsou od toho prvního; "Texty sestavil: Vratislav Ebr" a od toho druhého v tvůrčím tandemu zase "Ilustrace: Miloslav Martenek", jak rovněž stojí na titulní straně. Podíl Slávy je ten v kalendáři nejviditelnější a tudíž asi i ten hlavní, prodejní.

Není ovšem náhodou, že právě poslední dva stolní kalendáře - ten Nepraktův + Martenkův - působí velmi podobným dojmem. Zasluhu na tom má silná hlavní linka obou autorů, jedinečný a od pohledu jasně rozpoznatelný styl kresby. Martenek rovněž většinou sází na slovní humor svých kreslených vtipů. A v této souvislosti nás napadá ještě třetí do partie: Jaroslav Kerles - shodou okolností též "budějičák".

Na dvou stránkách, s ustrůženým kalendářem, vidíte, jak vypadaly dva týdny - nahoře ten 5. co už je za námi a dole ten 9. roku 2022, který v den vydání GAGu č. 1. je za námi teprve osm dní. Martenek oba vyzdobil obrázkem, Ebr nahoře okořenil starými názvy jídel s jejich vysvětlením - a dole rýmovaným receptem na skopové od samotného slavného básníka Nerudy.

Vydala FUTURA a.s. na známé komunistické adrese Politických vězňů 9. Praha 1. Nad tiráží se dozvídáme i to, co jsme zatím jen

tušili; že s Ebrem už v tomto nakladatelství vydali celkem deset stolních kalendářů. Samotný Martenek je tu představen jako HUDr. a člen jak ČUKu, tak nějakého KKHu. A co je dost aktuální: Sláva už kromě těch kalendářů ilustroval přesně 158 knih. Tedy "přesně" asi ne, tento poslední kalendář musel jít do tisku ještě na jaře roku 2021. A svazek, který právě teď otevřeme, byl koncem minulého roku ještě čerstvý a tudíž nemohl být do výčtu zahrnut.

3. "Sláva letu"

A dotřetice to hlavní: je to totiž Martenkova monografie. Obálku už znáte z minulého čísla, teď si ze svazku můžeme citovat více. Nejprve ten název - jde o odkaz na letectví, dávající dohromady občanské povolání (vojenský pilot) a familiární pojmenování Sláva místo v rodném listě zapsaného Miloslava. A pokud uvádíme, že jde o monografii, tak přeháníme. Ta by musela být větší, těžší a také podrobnější. A měla by v sobě více než šest snímků, které nacházíme zde. Jenže toto je vlastně první vyda-

ná sbírka jeho vybraných vtipů, navíc rozříděná podle témat. A především: obsahuje velice zasvěcený a důkladný portrét autora od **Michala Steina**. Celý text najdete v tomto GAGu na jiném místě. Nemůže chybět rozhovor s jubilujícím kreslířem od kurátora **Pavla Šmidrkala**, vydavatele svazku, jakožto katalogu k výstavě v Obrazárně Špejcharu Želeč, která se v tomto žánru dost činí...

Obrázky Miloslava Martenka jsou ve **“Slávě letu”** rozříděny do kapitol “Letectví”, “Společnost”, “Pohostinství”, “Zdravotnictví”, “Manželství a partnerství”, “Hasiči”, “Knihy”, “Hudba”, “Sport”, “Lechtivě”... našich šest ukázek vybraných z knihy si podle svého odhadu můžete zařadit do té správné škatulky. Z deseti kapitol jsou ty první dost bohaté na počet kreseb, také “Manželství... je objektem autorova zájmu početné, jen udivuje, že Sláva v seniorském věku zvolil slovo partnerství, když přece za nás se tomu říkalo žít “na psí knížku”. Poměr sportovních fórů k těm lechtivým dopadl 4:10, což je na pováženou. Ale to všechno si můžete ověřit na vlastní oči, pokud seberevné publikace zmocníte. A pak už záleží jen na vás, nakolik se ocitnete s autorem “V sedmém nebi”, jak se uvádí v závěru svazku. (IH)

Recenze ukázkami B /
Jiří Flekna: Když se
legrace rodí v posteli...

Titul knihy je ve skutečnosti mírně drsnější, zní totiž **Když SRANDA vzniká v POSTELI**. Chytlavý název sbírky vtipů získává smysl až po zjištění, kdo je této knihy autorem. Návštěvník knihkupectví si poté sníží laťku nastavenou na jistou výtvarnou kvalitu a bude shovívavější. To se stalo i recenzentovi, ale brzy poznal, že to bylo zbytečné. Jeho obavy vzaly za své a spokojeně listoval knížkou stránku za stránkou (je jich 156) která od 18. stránky obsahuje až do samého konce "jenom" vtipy. Prakticky všechny jsou barevné - tedy jde spíše o běžnou černobílou kresbu, tu více, tam zase méně vybarvovanou. Jasné dílo amatéra, tedy samouka, který se však co do výtvarného projevu neliší od autorů vtipů, které tisknou soudobé tzv. humoristické časopisy - prý za honoráře... Ale co potěší je obsah, rychle poznáte, že autor umí udělat vtip, nejsou to jen rozvedené anekdoty a je zřejmé, že čerpá nápady nejen z médií, ale i z vlastních zážitků, ze známého prostředí, v němž nachází spoustu situací = příležitostí, kdy se dá zapojit vtipný nápad.

Album má celkem pět kapitol, v nichž editor roztřídil vtipy podle tematiky a začíná tím hlavním: **"Smějeme se postiženým"**. Postižený autor kreseb není sám, kdo se rád baví vtipy na jemu tak blízké, často vůbec nejbližší životní situace. My jsme však první kapitolu odložili a **(viz vpravo!)** začínáme trojicí vtipů o ženách; a to ve třech polohách (ale fuj, tím nemyslíme ty fyzické!).

Žena nakupující, žena pečující... a žena prodejná. Slabšího pohlaví (to se asi už neříká?) v akci je na stránkách vidět hodně - a hodnotně. Nejen v druhé kapitole nazvané **"Láska, sex a viagra"**. V ní si rychle uvědomíme, že Jiří Flekna už není původním jinochem, ale svým

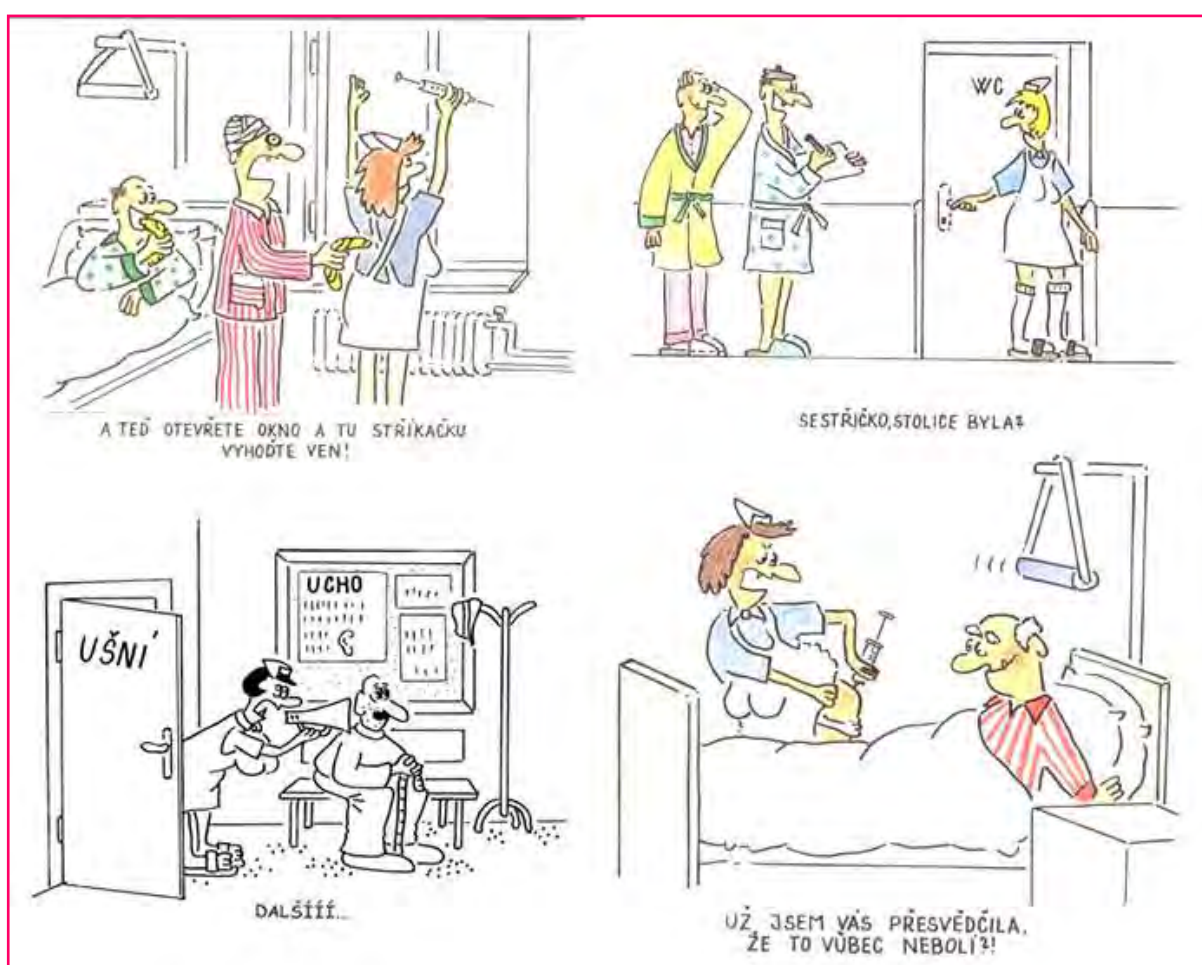
duchem i přes oslabenou tělesnou schránku pravým chlapem - narozen koncem roku 1959, zúrazněn v roce 1980 a pochován v březnu 1921 - dožil se tedy jedenašedesáti let!

Kniha ukazuje tvář (i tělo) Jiřího Flekny na dvou desítkách snímků. Tři jsme sem vybrali - ze známých tváří jsme neodolali snímku „Já s Emilem!“ *)

Možnost zaslání knihy poštou a další podrobnosti najdete na <https://spokojeny-domov.cz/jiri-flekna/>.

Daleko častějšími návštěvami však u Jiřího pracovní postele byly ženy - přes všechny ty různé funkce a úlohy, které ženy v takovém životě zastávají, říká se jim prostě - „sestřičky“.

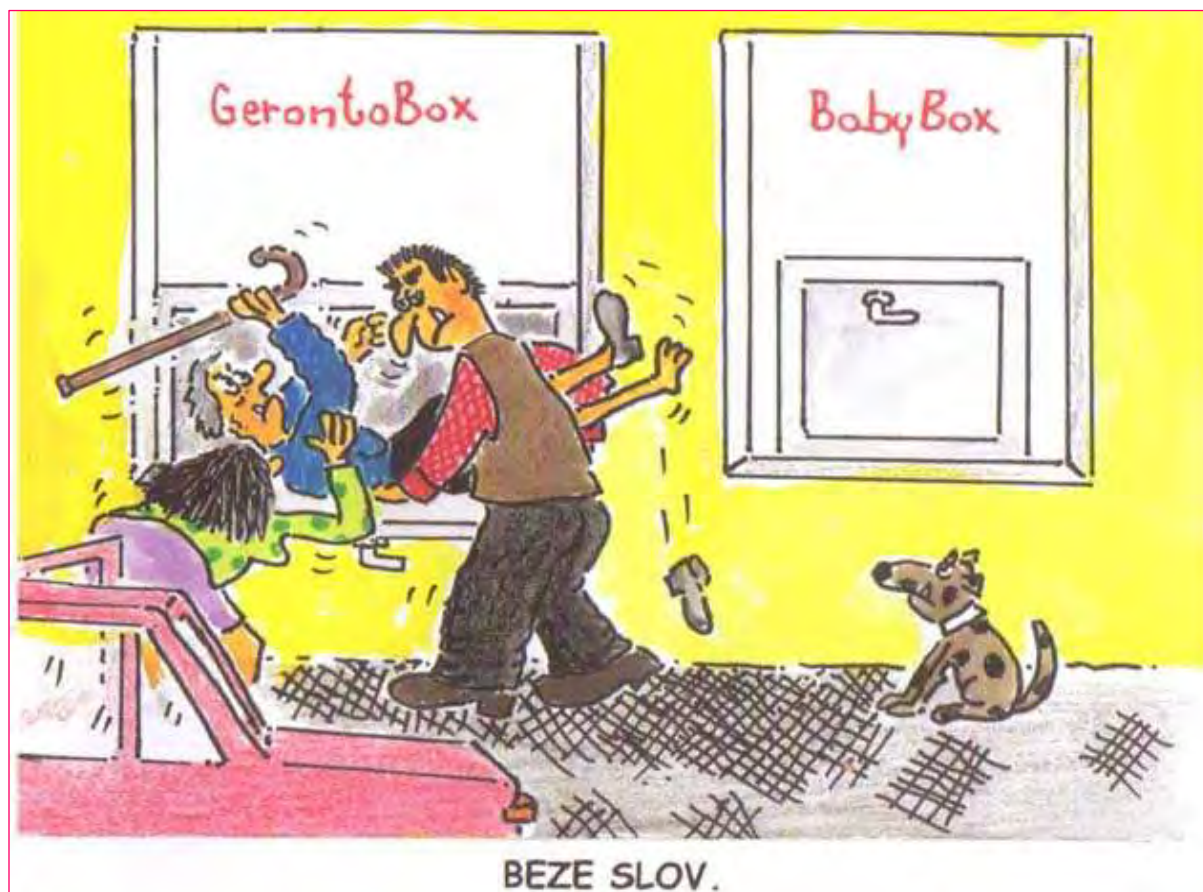
Paní sestřička ukazuje že to (třeba vakcinace?) nebolí. Pacient-terorista s rohlíkem pěkně zapadá do atmosféry posledních měsíců, v nichž nám hlupoňové místo hulákání na stadiónech staví šibenice na náměstích. Jenže u Flekny jde o nadčasové vtipy...

Vpravo vidíme graficky čistou (zbytečně nepřebarvenou) **obálku alba** kresleného humoru, z níž na příští stránce najdeme další dva vtipy se sestřičkami a na jednu vidíme, že autorovy kresby se mohly dál vyvíjet, najít jak kultivovanější formu, tak další a další...

... situace, přesně zapadající do škatule, v níž se nacházejí exponáty hodné zařazení do žánru kreslený humor. Nejvíc místa (42 stran) má kapitola **“Ordinace v humorné náladě”**.

A nyní ještě jeden nejkorektnější vtip, který jsme kdy otiskli. Už bylo vážně na čase, aby skončilo to věčné preferování bezbranných miminek a nenašel se nikdo, kdo by stejnou službu poskytoval stejně tak nechtěným a často odkládaným nemohoucím dědečkům a babičkám! Kdo jiný než postižený doživotní existencí na lůžku by to měl zurgovat? Tady je ukázka, jak černý humor může být užitečný - když je vtipný a správně zacílený...

Co jsme se ještě z knihy dozvěděli? První vtipnou kresbu Jiří nakreslil pro mladoboleslavského lékaře v roce 1983. První výstavu měl v roce 1989. První otištěný vtip mu vyšel v Mladé frontě v roce 1991. Několik jich otiskly *Trnky-Brnky*. Byl až do svého úrazu spotovec. Jako stavař nastoupil po vojně do Metrostavu. Na jedné akci v roce 1980 dělal vylomeniny na okně a spadl. Diagnóza: kvadruplegie. Ochrnutý byl od pasu dolů, nemohl si ani sednout. A problémy měl i s prsty na rukou!

Na závěr jsme si nechali poděkování. Jistě, nejprve za recenzní výtisk pro e-GAG, poté pro naši bibliotéku kresleného humoru o téměř dvou tisících svazcích (Fleknova sbírka v ní má číslo 1985). Ale po důkladnější prohlídce patří **Petru Novákovi** dík nejen za úctyhodné úsilí o její vznik, ale také za vzhled a promyšlený obsah a úpravu publikace. Přes to, že autor vtipů skončil dříve, než bylo dílo hotové, ač měl právě v té době na jejím obsahu spolupracovat. Díky Novákovi máme v albu desítku plakátů na Fleknovy výstavy (hlavně v Bakově n/J., ale zaujala i ta v r. 2016 v *Modrém domečku* v Řevnicích, který známe) a víme i o obrázkových kalendářích vydaných „Spokojeným domovem“ v Mnichově Hradišti, který o vozíčkáře pečoval; včetně auta, kterým mohlo to jeho nefunkční tělo s fungující hlavou cestovat.

Ivan Hanousek

Křest knihy (cena 150 Kč) bude v pátek 22. 4. 2022 od 17 hodin v sále na „Radnici“ v Bakově n/J.

***) Až při závěrečném doplňování popisků k obrázkům této naší recenze s ukázkami jsme si všimli, že *Zátopek s Fleknou* byli vyfoceni v Malostranské besedě - při předávání cen Emila Stadiónu. Flekna začal vtipy kreslit v roce 1983 a tak se se svými sportovními vtipy zúčastnil v druhé půli osmdesátých let soutěže o nejlepší sportovní kreslený vtip, kterou vymyslel (a slavnostní předávání osmkrát organizoval) právě autor této recenze!**

Pečky: Náměstí, lavička a Rok humoru - to vše na počest rodáka Vladimíra Renčina

V neděli 12. prosince přijeli Renčínovi na malou komorní akci v **Pečkách** - v rodišti **Vladimíra Renčina**. Město připravilo pocitu svému rodákovi k jeho nedožitým osmdesátým narozeninám. A co by mohlo čtenáře GAGu zajímat? Dcera Zuzana nám k tomu napsala:

*"Chystají se tam rok 2022 vyhlásit na počest Vladimíra Renčina **Rokem humoru**. Budou rádi, když se "rozleze" i mimo Pečky. Ve středu 8. prosince uplynulého roku 2021 rozhodlo zastupitelstvo města Pečky pojmenovat jedno klidné zákoutí **Náměstím Vladimíra Renčina**.*

Je to místo, kde byla už před tím postavena Lavička V. R. v podobě kruhu s vtipnými kresbami na povrchu. Vzhledem k pandemii proběhne oficiální oslava až v letošním roce 2022, patrně dne 1. 4. (na apríla?), až bude možné zase se normálně scházet a juchat. Myslím, že v Pečkách si to užívají a mají vkus a cit na nápady. Bylo nám tam fajn!"

A **Zuzana Renčínová** připojila pro čtenáře GAGu a příznivce tvorby královéhradeckého občana a peč-

ského rodáka pár dokumentárních snímků. Vpravo nahoře je nová místní cedule, vlevo dole vysvětlení pro turisty. Vpravo zase ukázka jak zdobí barevné Renčínovy kresby kruhovou lavičku - ta láká nejen unavené nohy k odpočinutí, ale i oči k prohlížení... A mozek k pobavení.

(red.)

NOSatí Hasiči: Na stolku zacvičí

Vesele po celý rok 2022!

Představovat NOSa nebo spíš NOSy je házením pilin do ohně. Kdo by neznal dvojici z Kolína, která se nepokmochovatěla, ale přesto nám hraje do rytmu vesele po celý rok. **Jaroslav Skoupý a Jiří Novák** jsou tvůrci stolního kalendáře, který nejen plane, stříká a dýmá, ale hlavně baví a - překvapivě - také vzdělává. Ukázky vedle se týkají všech jmenovaných činností.

Ale pozor, úplně dole se nám nějak přilepila přední stránka úplně jiného stolního kalendáře, čtrnáctidenního...

Na stůl v obydli by si ho měli instalovat jen penzisti a ještě ho schovat, když se k nim hrnou vnučata. Jak napovídá podtitulek, jde o nemravné obrázky. Asi by se slušelo ještě za vás přečíst po zmenšení už nečitelné texty. Tak tedy:

Vlevo:

"Ještě prezervativ, doktoru. Jsme na infekčním."

Vpravo:

"Nevyšiluj. Tak můžeme s mým milencem udělat koalici"

Eda Světlík zemřel už 21. 8. 2018; bylo mu 87 let!

Eduard Světlík (13. března 1931 Blansko - 21. srpna 2018 Praha) se stal na prahu svých šedesátin prvním šéfredaktorem časopisu **Škrt**. Jeho založení bylo dílem **Víta Hrabánka** a **Josefa Kučery (Kobry)** a první maketu a obsah s důrazem na kreslený humor vymyslel **Ivan Hanousek**. Vedle tohoto počínu se Světlík původně věnoval aktivně muzice a zapsal se především do literární historie jako autor a redaktor - s podílem na humorné tvorbě. Krátký čas též provozoval pražskou **Galerii Zjeviště**, kde vystavovali i známí čeští karikaturisté.

Bohemian Pride - je vtipný název vtipné kresby s trojicí našich typických hrdinů, která uvádí výstavu **Jiřího Slívy**, která (asi) právě skončila v havlíčkobrodské **Galerii výtvarného umění**. **Karel Borovský** měl velký dar ostrého-ho vidění světa a jeho obyvatel, a tak by jistě ocenil, co se v Brodě zaštitěném jeho jménem odehrává. A **král Lávra** by natáhl své

dlouhé uši a měl oči na štopkách!

VHRSTI VTRHL - s pohádkami do autobusů!

Musí si drak kupovat jízdenku pro každou hlavu? Má pustit Jeníček ježibabu sednout? Může Šípková Růženka v autobusu spát? Potřebuje jelen se zlatými parohy do vozu náhubek? A ujede dcerka Červených jménem Karkulka zlému panu Vlkovi, co už zase nestíhá, takže bude u své seniorky se zlevněnou bábovkou z hypermarketu o dost dřív?

Už je to pár let, co v Plzni jezdily autobusy a trolejbusy pomalované kresli-

čem zvaným Vhrsti velkoplošnými obrazy. Teď je venku úplně nový projekt, který se sice skromně vrací do vozů, zato se však neomezuje jen na Plzeň. **Desatero skvělého cestujícího** už vtipně vychovává (nejen dětské) pasažéry i v Hradci Králové, Pardubicích, Olomouci, Ústí nad Labem a v Karlových Varech.

“Na deseti kreslených vtipech vstupují do veřejné dopravy pohádkové postavy, aby dětem ukázaly, jak správně cestovat. Desatero ukazuje situace, kdy někteří cestující porušují přepravní podmínky, omezují nebo dokonce ohrožují ostatní cestující. Vtipně chceme na tyto situace upozornit a připomenout například to, že velký batoh je potřeba ve voze sundat, svačinu sníst až po vystoupení nebo že není slušné ve voze nahlas telefonovat.”

Výkonný ředitel Dopravního podniku města Ústí nad Labem **Libor Turek**

V úterý 4. ledna (termín typický pro všechny Kobří výstavy) se v Malostranské Besedě (typickém prostředí pro Kobří výstavy) z kraje letošního roku sešli někteří z přátel (Kobry), aby zde výstavou **vtipných** obrázků vzpomněli nedožitých narozenin jistého umělce (schválně - uhodnete kterého?)

Zahrála jim muzika známá z (Kobrových) malostranských Salonů kresleného humoru a za **pořadatele** promluvil o letitém místopředsedovi ČUKu (Josefu Kučerovi) současný předseda České unie karikaturistů **Radovan Rakus (v zeleném)** a pozdravil i přítomnou umělcovu vdovu, kterou Kobra vždy nazýval **Růženkou...** (a ne růžovkou)

Je březen, výstava už asi nevisí a tak si aspoň snímkem z vernisáže připomeňme atmosféru známou nám z minulého půlstoletí. A kresbou vlevo též atmosféru dnešních setkání vymírajícího spolku karikaturistů. V sále byl spatřen i rozehrátý **Pavel Vorel**, a- však se stále zamrzlou hodností **Major**.

Vpravo pak, odshora až dolů pochoduje autorův čiperný pan **Fuseklík**. Můžeme jen litovat, že si jeho čerstvé hlášky (nejen k politikům) už nikdy nepřečteme... (han)

proto setrvávají. A nesebekritičnost dámy, která před zrcadlem stále trvá na roli půvabné osoby, se může postupně obracet proti paní Alence, až nakonec skončí s novým make-upem v nehostinné pustině za zrcadlem. Ale tím bude škodit i Babišově říši divů - pardon - jeho politickému kartelu. Petr Polák se tak může dál procvičovat v umění portrétní karikatury právě na té roznívané dívence. Jak vidíme, už k tomu měl 2. února 2022 dokonce k dispozici titulní stranu *Deníku N*. Kdoví, zda ji to potěšilo? Andreje B. prý ten její páv netěší, napsali v jeho MfDNESu.

Pivrnec v televizi nezklamal

Kdo se v pátek 21. ledna nechal zlákat avízem, že na konci pořadu *Události a komentáře* na ČT 24 bude rozhovor s **Petrem Urbanem**, nebyl zklaman. Už to nebyl kreslíř, který bezelstně na obrazovce přiznává, že ilustroval Švejka, aniž ho kdy četl - jen podle obou celovečerních filmů. Teď to byl postarší Pivrnec, který se opět představil jako "bavič" v tom nejhorším balení. Vlastně bavení. Kdo to neshlédl, může si vybavit podobná televizní vystoupení *Štěpána Mareše*. Kdoví proč si myslí, že jsou zábavní a vtipní vypravěči, kteří se zasmějí svým vlastním výrokům, často mimo otázku? Je to neštěstí, když někdo usoudí, že kreslit humor nestačí, že je třeba ho ještě zpřístupnit podlézáním prostému lidu. Ten se

V uplynulých měsících jsme si v GAGu několikrát všimli "karikatur" ministryně financí, doktorky práv Aleny Schillerové. V přehledu děl od různých autorů jsme si moc nevšimli kreseb **Petra Poláka** pro *Deník N*, protože nebyly zrovna povedené z hlediska osobité satirické kresby. V tomto čísle e-GAGu se již (na jiném místě věnujeme právě jemu, zde však si dovolíme doplnit galerii o Polákův portrét A. Sch., který nevybočuje z našeho hodnocení jeho kreseb, ale má svůj půvab pro věrnou atmosféru svých fotek, kterými se předvádí na instagramu (za naše peníze v rámci rozpočtu ministerstva financí).

Je to tak, mylili jsme se, když jsme uvítali, že kulaté dámy v čele s Benešovou a Venezuelou opustily vládu a bude od nich pokoj. Kdepak! Aspoň pečlivě srolovaná madam Schillerová z médií nezmizela a na obrazovce kanálu ČT 24 se zjevuje denně v nové roli šéfové ANO. Ano, hrůza!

Problémy karikaturistů, jak se s její podobou vyrovnat,

ovšem mezi posluchači čtyřadvacítky prostě (nejen v pátek) ve 23 hodin nenachází. Ale aby se někdejší bystrý člověk uměl představit v lepším "provedení"? Ani tentokrát k tomu nedošlo... Ta naučená macha vhodná možná pro konzumenty *Blesku* se holt potlačit nedá. Nápad pozvat takového hosta, coby předolympijské "odlehčení" do studia (aspoň na dálku) - to lze možná omluvit. Ale to, co udělala režie z předem ze *Smržovky* poslanou dvacítkou *Urbanových vtípů*, je neomluvitelné. Stříh, mih, stříh...! Barevné kresby plné bublin s písmenky, prostě tu a tam člověk "ostrovid" stihl přechít. Ale podívat se kdo s kým a v jaké situaci si na čtvrtce povídá, prostě nešlo. Natož pak mít čas na to pochopit "o čem to je", což je pro konzumaci kresleného vtipu to základní. Polovina kreseb s dvojnásobným pobytem na obrazovce by možná stačila. Takto jen koutkem oka šlo zachytit, že se fóry netýkaly důvodu, proč byl Pivrcův tatka do pořadu pozván. Místo zimních sportů spousta domácích fuťajflů. Ach jo.

(sek)

Skonal Pytlík (plný Hašků)

Ve věku **93 let** (!) zemřel literární historik a spisovatel **Radko Pytlík**. Zprávu sdělil Právu spisovatelův vnuk Richard Hašek. Radko Pytlík byl dvakrát ženatý. S druhou manželkou, nakladatelkou Věrou Dykovou, má dceru Kristinu a syna Vojtu (36).

Radko Pytlík byl znalcem díla Jaroslava Haška. Známé jsou například jeho knihy *Toulavé house*, *Zpráva o Jaroslavu Haškovi* nebo *Jaroslav Hašek a dobrý voják Švejk*. Jeho dílu se věnoval celý život a ještě v roce 2013 vydal faktografický soubor *Jaroslav Hašek, Data-fakta-dokumenty*. „Švejk je chytrý, je prozíravý. Ve svém zvláštním humoru absorbuje kritiku, tehdy se říkalo měšťácké politiky, dnes by se dalo říci machy politických metod, jak ukazuje anglický seriál *Jistě, pane ministře*“, říkal o Švejkovi.

Radko Pytlík byl (s šéfredaktorem Dikobrazu *Jindřichem Beštou*) významnou figurou *Spolku přátel Jaroslava Haška**) usilujícího o proměnu zříceniny hradu v Lipnici v muzeum věnované nejen Haškovi, ale humoru vůbec. Za humor kreslený v něm krátce před Listopadem, kdy spolek pro změnu plánoval využít také památeční budovu *Montmartru* v uličce na Starém Městě, působil jeho znalec /humoru, ne Haška/ Ivan Hanousek.

*) Nejsem si jist, zda se toto sdružení přesně takto jmenovalo.

Není Václav jako Václav

Václav **Linek** tudíž není Václav **Ostatek**. Proč si to musíme zopakovat? Došlo totiž k záměně jmen těchto (už téměř historických) postav českého kresleného vtipování a místo toho druhého mělo být správně uvedeno jméno toho prvního. Linkovic Vašek to sdělil tak taktně, že nám to nejdříve nedošlo. Proč nám v roce 2022 najednou posílá sken titulní stránky katalogu svého Salonu z roku 1982? Nakonec nám to ale blesklo; vyslyšel totiž naši výzvu doplnit prázdná místa na seznamu všech Kobrových katalogů, které jsme s jeho chotí Růženou Kučerovou dali pracně dokupy, aby pro budoucnost zůstala hodnotná informace o této bezpříkladné výstavní činnosti v hodnotě 400 set výstav výtvarného humoru. Vždyť kdo nevystavoval své vtipy aspoň jedinkrát na Salonu v Malostranské besedě - jako by ani nebyl. Myslím, že přirovnání, které mě nad vlastním stohem (máme doma asi tři čtvrtiny těch katalogů) napadlo, stojí za zapsání: „*Čím je pro Mohamedány Mekka a pro Klokany Ďolíček, tím je pro české karikaturisty Salon!*“

Ale pojďme od projevů nadšení zpátky k všednodenní práci. Linkův katalog s číslem 91 nezaplnil v seznamu žádnou mezeru, nýbrž vypudil výstavní katalog jiného autora, uvedeného zde jménem pod tímto číslem! Prostá úvaha nás po jistém čase dovedla k nejlogičtějšímu závěru. Na seznamu, který Kobra důkladně, ale ne vždy úplně vyplňoval, nejspíš stálo jen Václav.

A někdo, nechci na nikoho ukazovat, tam zřejmě dopsal (cizí či vlastní) jméno, které ho okamžitě napadlo: Ostatek. Konečně byl svého času pokladníkem České unie karikaturistů a tak k němu měl Kobra blíž než do Kolína. Výsledný akt byl již prostý, daleko prostší než toto seriózní popsání celé této nemilé záležitosti. Václav Linek se dostává s omluvou zpátky na seznam, kam patří a jak se patří. Všichni si to nyní na stále dost děravém seznamu v e-GAGu č. 4 z prosince roku 2021, na stránce 19, opravíme. A bude to!

Těšíme se na další milá upozornění, která (nejen k Salonům) dostaneme.

(G-men)

Ladislava (A)Hojného, v. v. v. v. (na snímku) zabrzdilo v rozletu hned více důvodů. Ale mají stejný původ:

1. Malíře, kreslíře a grafika napadl retrovirus.

2. Přežil, ale s vycházkami vlastivědného vycházkáře ve výslužbě byl kvůli všelikým omezením konec. Hlavním smyslem jeho bytí je zaplavovat naši krajinu svými (jejími) obrazy a to se nyní v pozastvených galerijních plánech prostě nedá. Zatím dáváme na vědomí, že nejbližší výstavou, která z takto zablokovaných aktivit se má letos

uskutečnit, má být ta v Toulcově dvoře s vernisáží /snad! 23. dubna 2022!

Zatím aspoň něco o něm přímo od něho: „Jsem bez politického příslušenství. Někdo o mně říká, že jsem levej, ale já si myslím, že jsem ten pravej.“ Určitě si to myslí i některé galeristky (viz foto), které ho berou jako vtipného umělce. Z plánů zatím prozradíme třeba Unhošť a Dobříš... Škoda přeskoda, že se nevěnuje kresleným vtipům a místo toho pobíhá se skicářem po krajině. Co by za jeho výtvarné schopnosti dali nadšenci, z nichž člověka napadá třeba Mirek Vostrý, jemuž je kreslířský talent tak okatě cizí. (i)

30 let Sorry. Ale velký slet těch divných ptáčků pražský vzduch nerozvlíní

Dnešní grupa silných přespadesátníků se k oslavám výročí nesetkává pod záminkou antikovidových opatření a jednoho nedopatření - rozutekla se totiž z města, jako neupečená z jednoho těsta. Jak píše **Fefík** v únorovém Sorry, hlavně proto, že na tohleto on sám není - nerad opouští Prahu 6, i když v místě se stěhuje. Podle nás (z Ořechovky) to bylo z Dejvic **do Břevnova**. Moderní doba ovšem říká (promiňte, teď už se neříká, nýbrž zmiňuje), že z Bubenče **„na Břevnov“**.

Z původních nadšenců - kdo kde že bydlí a tvoří? Tady to máte pěkně modré na bílém:

Všichni se vydali vlastními cestami. Marek Douša do Velkého (fakt?) Šenova, Petr Urban tvrdne odjakživa ve Smržovce, Boris Pralovský se odstěhoval do Svinař (dobrá adresa pro autory černého humoru!), Jirka Havlíček do Rumburka, Váňa Kovář nedostal chuť na Ořechovku a tak jel do Ořechu, což je pořád blíž než Brno, kde hnízdí Karel Hohl. Nejdál to má do Prahy gottwaldovan

Steska ze Zlína. Konečně ona ta původní místa setkávání v pražském Karlíně už ani neexistují, což ale nevadí Michalu Hrdému, jenž se nad námi vznáší, kde se mu zachce.

“Vlastně se takového večírku děším,” přiznává **Fefík**, jehož jmenovec, **Vářík** voříšek z Ořechova, už byl tak starý a chorý, že byl přes známý odpor rodiny k zbytečnému utrácení nakonec utracen. A hezky hajá (pod třešní a ne stylově pod ořechem!) na zahradě (g)

Ivan Mládek - 80 (*7. 2. 1942)

Už osmdesát let předbíhá *Ivan Ivana*. Mládek totiž slaví své narozeniny tři měsíce před Hanouskem. Poprvé *G-men* viděl a hlavně slyšel Mládka s jeho *“Storyvillem”* v taneční kavárně SIA naproti právnické fakultě UK ještě před maturitou.

“Vídám jsem ho během těch více než šest desítek let jen občas, nejproduktivnější pro nás oba bylo posezení v zadním sálku hostince Na Kampě, kde se rodila dvoustrana pro Stadión s Mládkovými sportovními vtipy a texty, které mi Ivan z paměti a přesně vlastoručně na místě napsal vlastní rukou.”

V časech “Jožina z bažin” jsem oceňoval jeho humor a těšil jsem se také z velké obliby Ivo Pešáka z kapely “Banjo band”; mého kamaráda už na jedenáctiletce.”

Občas se pak Ivani setkávali na vernisážích v Malostranské besedě, jednou v Řevnicích a také v Břevnově v *“Popmuzeu” Pod kaštany*, kde Mládek vystavoval i zahrál. A Ivanu Mládkovi chodí pravidelně Hanouskův e-GAG.

Horní snímek pochází z roku 2014, dolní je z výstavy Vladimíra Jiránka.

Mládek o humoru

Když *Hanousek* připravoval pro *Readers Digests* velký materiál o “českém humoru”, Mládek ochotně obratem odpověděl:

“AHOJ, IVANE, JAK SE MAS? NAPISU TI ODPOVED NA TVOU OTAZKU, ALE NEVIM, JESTLI SE TI BUDE HODIT.”

“Jsem přesvědčen o tom, že neexistuje žádný typický český humor a proto ani žádné humoristické dílo nepovažuji za typicky české. Stejně tak neexistují žádná typická humoristická díla německá, americká, anglická či francouzská. Autor s tím samým smyslem pro humor se může narodit kdekoliv na světě, třeba i v Číně nebo v Kongu. Když se děj odehrává v nějaké typické české hospodě a hemží se to tam Pepíky Nováky ještě neznamená, že se jedná u typický český humor. Domněnka, že je něco typicky české, vyplývá z nevědomosti a neznalosti četných zahraničních alternativ. Humor je podle mne nejen nadnárodní, ale i nadčasová záležitost – stejně jako hudební sluch.”

Památné kresby **Ivana Mládka** s tělovýchovnou tematikou otiskl týdeník **Stadión** - dvě z nich zde máme tu čest přetisknout. Ta vlevo má název **Roznožka přes koně naděl (2. pokus)**, ta vpravo zachycuje borce při dramatických **Závodech ve šplhu dolů**.

Donalda Trampa, ještě před jeho nejznámější érou, pojal **Ivan Mládek** na jednom z olejů ve svém stylu "pozdního období", což se pozná podle typického ztvárnění jednotlivých postav. Figury amerického boháče s ostruhami na patách i tašky a mamky v pro Valašsko typických domácích oděvech obrazu dominují. Je proto třeba upozornit na hlavní postavu, o níž šlo. Je to osoba decentně skrytá za Trumpem - a přímo zářící láskou ke svému nastávajícímu. Žádnou ruku tu však malíř nezachytil. (sek)

Při slídění v redakčním archívu se k sobě přivinuly dvě stránky, tedy dva výstřižky ze dvou časopisů, které mají něco společného. Ukazují totiž poměrně zřetelně dvě kresby, řekněme dvě vtipná dílka jednoho stejného autora - ač obě odlišného rázu. Zajímavé na nich je právě

to, co je spojuje. Totiž jsou to právě tyto dvě výtvarné práce, které se v tvorbě **Ivana Hanouska** dají považovat za povědomé a z hlediska tvůrce jako téměř jediné jsou hodné jisté pozornosti. Jak už to bývá, mladí lidé zkoušejí ledacos, v různých žánrech či uměleckých oborech, dokud nepřijdou na to, který obor by jim "sedl" a proto by se mu mohli věnovat. Většinou - a tyto příklady nejsou výjimkou - však mladý tvůrce zjistí, že se nemůže (a proto ani nemá) věnovat žádnému z nich. A dá se jinou, vhodnější cestou.

54

tovaných kreseb v knize o časopisu **Student** od Petra Feldsteina a Tomáše Líbánka a byla i součástí jedné z anoncí na svazek ucházející se ve finále o prestižní cenu **Magnesia Litera** před dvěma roky. V tlustém encyklopedickém svazku **Český literární samizdat** ji naleznete též v souvislosti s jejím prvním publikováním v **Daily Pívu**.

A zřejmě se nachází i v několika tenkých katalozích z řídkých výstav na počest autorových kulatin. Obě dílka si proto zaslouží, takto pohromadě, už své nejméně čtvrté otištění právě v **e-GAGu**. Překvapivě skromné, neb ho nevidíte na titulní straně.

Čtenáře už oběma dílky od této chvíle obtěžovat nemíníme, přesto je považujeme za zajímavý úkaz zachycený na mapě humorné výtvarné publicistiky, který co do amatérismu autora zřejmě nemá, alespoň u nás, obdoby.

Konečně právě nyní je vhodná chvíle si kuriozitu připomenout, když autorem těchto kreseb je letošní čerstvý osmdesátník, navíc šéfredaktor tohoto e-GAGu. (IH)

Čas oponou trhl... a vše do bylo řečeno už je zapomenuto. Rázem je tu jediné téma a má jméno V. V. P. Ve chvíli, kdy toto píšeme a kdy tyto kresby z **Deníku N (Scoop, P. Polák,**

JAZ) reprodukuje, ještě není známo, co se v hlavě samolibého despota, tyрана a zlo-prcka, posléze už jen válečného zločince a masového vraha, vlastně odehrávalo. Rusové to vědět nemohou a my se tomu snažíme marně porozumět - co je to za poruchu v jeho hlavě, zda je to nádor na mozkou anebo s ním někdo manipuluje. Je hysterik a bojí se kohokoliv blízko těla. Do dějin už vstoupil a bude jen na historících, zda ho přiřadí blíž k Hitlerovi anebo blíž k Stalinovi na pódiu největších zlosynů moderních dějin...

Tak vypadal masový vrah na prahu své zabijácké kariéry (z archívu GAGu - v č.19/2007, str. 18)

Na snímku vpravo **V. V. Putin** po oznámení smrti 112 námořníků ruské ponorky Kursk, které nechal zemřít pod hladinou napříč nabízené pomoci **v srpnu 2000**.

Už tehdy bylo jasné, co je to za nečlověka. Po dvaadvaceti letech se jeho mongoloidní tvář ani sveřepý výraz nezměnily, jen počet zbytečně zemřelých, které vyhnal do války se zmnohanásobnil - a to ještě není zdaleka všemu konec.

Zatímco padouši bez humoru a s duševní poruchou se nejen drží na živu, ale ještě zabíjejí koho mohou - a ničí co svedou..., dobří a vtipní lidé umírají, Viz níže:

Zemřel Váška - zcela nečekaná rána pro rodinu a pro Sorry....

Nic víc nevíme, než to co nám sdělil stručně Jiří Košťýř. Vášku 5. 3. 2022 nečekaně skolil infarkt ve věku 54 let.

Přezdívkou **Váška** získal zprzněním svého jména **Kovář**. Jméno Kovář zdědil po tátovi Pavlovi, novináři, který původně byl sportákem v Lidové demokracii, posléze významným redaktorem v Reflexu (kam napsal třeba obšírnou reportáž z vesnic na Vsetínsku, kde si stavěli vily za zisky z vydávání obskurních časopisů pro hloupé občany, jako třeba Trnky-Brnky.

Váška (nar. 18. 11. 1969 v Praze) byl též novinář, nedostudoval VŠE, jako sportovní redaktor ve Večerníku Praha, Lidových novinách a v pozdějším měsíčníku, který vycházel pod tradičním názvem Stadión. Od počátku byl redaktorem *Fámyzdatu*, poté i *Sorry*, kde zůstal s **Fefíkem** uveden v tiráži jako poslední z řady původních šéfredaktorů. V posledních ročnících *Sorry* se těšily oblibě u čtenářů jeho vtipné sloupky pod hlavičkou "Na palici". Provozoval kavárnu v Praze 6. Více o zesnulém autorovi přineseme v příštím čísle. /red./

Naše fotografie ukazují, jak srostlí byli šéfredaktoři SORRY. A také naznačují, jak těžkou ranou je smrt Vášky pro Fefíka a Sorry...

Rychlokresba nahoře: **Jiří Košťýř**.

Snímky: **Archív** GAGu (ze starších čísel různých časopisů)

studentské stávky založit *Fámyzdat*, který se stal viditelnou, po Praze vylepovanou a pro svou vtipnost vyhledávanou hláskou troubou studentů (těch, co ani v nejkritičtější chvíli neztratili smysl pro recesi).

vtipařskou dvojici Štafík. Oba hostovali v *Divadle Jiřího Grossmanna*. Fefík byl spoluvůrcem legendární televizní České sody, editoval sborníky *SORRY* (třeba *BESTiální of SORRY*) a ilustroval několik knížek (Várka: *Bikšit*, Jan Lacina: *Havel na Hrad!*, Monika Elšíková: *Konec Rumové aféry*). V roce 2002 mu vyšla kniha povídek *Tak pěkně děkuju!* Měsíc co měsíc sirény dlouhým poledním jekotem ohlašují, že zítra vyjde nové *Sorry*. A v něm vtipy od poměrně úzké skupiny karikaturistů, z nichž jsme již několik v *Mediažurnálu* představili: *Setík*, *Koštýř*, *Steska*... a dnes *Fefík*. V rezervě tu máme *Michala Hrdého* in memoriam, myslíme si na *Vránu* (Lucii Seifertovou). Nejplodnějším z kreslířů *Sorry* je aktuálně *Eja Kulovaný*, jenže... s tím jeho autorským jménem...?

Fefík je fenoménem vysloveně místním, tu postavu rodáci poznávají a uznávají. Podle jeho chování jsou názoru, že jde o chytrou osobu, leč nevýbojně povahy. Což samozřejmě klame

Žurnalistiku nedostudoval, ale s žurnalistikou si nikdy nedal pokoj. Od roku 1992 je jedním z šéfredaktorů humoristického měsíčníku *Sorry*, kam píše i kreslí vtipy svou nezaměnitelnou „švihovkou“, kterou můžete posoudit v tomto čísle *Mediažurnálu*.

Nejen *Fefíkův* styl, ale ani náměty jeho vtipů se nemění – jde o glosování aktuálního dění v zemi, převážně politiky, a kritiku jejích představitelů. A na dění se často kouká jako novinář, mezi jeho oblíbené figurky patří ta s mikrofonem v ruce.

Fefík působil v redakcích *Večerníku Praha*, *Kováku*, a kromě *Sorry* je od roku 2017 redaktorem webu *Náš Region*. Se „svým“ regionem je svázán po celou dobu, a to nejen s místními hostinci; od dolní dejvické *Nádražky* až po ten horní svato-matějský *Na staré faře*, ale se středem zájmu o život kolem „kulaťáku“ a se sídelním posezením v bubenečské kavárně *Kabinet*.

Není divu, že právě letos byl slavnostně jmenován čestným občanem Prahy 6. Stalo se v bubenečské *Ville Pellé* v pátek 3. září při příležitosti Dne Prahy 6. „Jsou to osobnosti čestné, které se snažily být jiným vzory, a proto jsem rád, že jim dnes můžeme vzdát hold,“ pravil starosta k oceněným. Pro svou čtvrt připravoval Fefík různá periodika, přispíval do publikací o Praze 6, hlavně pak o Bubenči, jehož je neformálním kronikářem – co do významných osobností i architektonicky cenných budov. To neznamená, že by se centra metropole štítil. S kamarádem *Vladem Štancelem* založil *Pravé Demokratické Divadlo PRDD* a

a lze to doložit autentickými ukázkami z jeho tvorby, která “se nemazlí” s nikým, kdo si to za své skutky nezaslouží.

Dobrá, abychom nezapomněli na tu PRDeL. Fefík vzpomíná: „Byli jsme mladí, vtipní a neklidní. Nadšení nabytou svobodou. A taky patřičně chudí. Občas jsme řekli nějakou sprostárnu na prknech Divadla Jiřího Grossmanna, občas nám otiskli nějaký obrázek v humoristickém měsíčníku Škrť. V týdeníku Reflex jednou měsíčně vycházel Fámyzdat. Obcházeli jsme redakce se svými skvělými obrázky. Něco nám vzali, něco vrátili, že je to moc černé. Až nás náhle oslovil vydavatel Večerníku Praha JUDr. Fidelis Schlée a nabídl nám, že by Fámyzdat mohl vycházet jako příloha Večerníku Praha. Jenže proti bylo právní oddělení pana doktora. A ten nám řekl: Tak tedy vydávejte samostatný časopis!“

Mladí se tehdy scházeli v jedné kavárničce – a za chvíli už jel Fefík zpátky, že tedy ano; budou vydávat časopis s názvem PRDeL. Jenže vydavatel si představil, jak budou kameloti vyřvávat „Véé-černík Pra-háá. Pr-déél“, a tak museli hoši vymyslet nový název. Nakonec na

to přišli Michal Hrdý a Marek Douša. Zrodilo se Sorry.

Každý něčím přispěl. Fefík vzpomíná: „Já namaloval špičkl, protože stavění časopisů, to bylo moje. Vlastně ta jednoduchá koncepce sloupku a dvousloupku vtipů drží dodnes.“

Kresba vlevo je z roku 1988

Hodně se toho změnilo, Sorry má zbrusu nové autory, ubylo šéfredaktorů. Ale když se člověk v televizním přenosu zadívá do sněmovny a do senátu, najde i tam osoby spjaté s počátky Sorry (Lacina, Žáček). Mezitím ovšem došlo k několika koncům a začátkům, ale díky novému

vydavateli drží celé Sorry dodnes. Dokonce se rozmáchlo i dál do republiky. Jak se mu povede u čtenářů mimo metropoli, je velká otázka. Jednoduchá odpověď na ni neexistuje, ani Fefík ji nemůže znát.

Ale na vtipnosti kreseb mu tahle nejistota už tři desítky let neubrala.

Ivan Hanousek

Poznámka 1: I v tomto čísle GAGu JARO se v rubrice **Časopisy** (myslí se tím jen ty humoristické - a to ještě jen jejich “kreslená část”) věnujeme ve zkratce posledním loňským číslům měsíčníku Sorry.

Poznámka 2: Autor se přiznává, že jako novinář (a navíc v novinářském časopise!) zklamal, když se interviewované osoby nezeptal, jak přišla ke své přezdívce Fefík. U Majora už se mu to nestane!

Poznámka 3: Dva k textu přidružené vtipy patří k těm co byly do MŽ odevzdány, ale pro přetlak textů v čísle se nevešly. Ta stará kresba s Rudasem z roku 1988 je pro nás zajímavá tím, že ukazuje původní styl autora - v zásadě se nezměnil, že?

Poznámka 4: Jak vypadají stránky tištěného Mediažurnálu č. 4/2021, jste viděli na samém začátku. Jde o titulní stranu a stránku věnovanou Kreslíři Mediažurnálu, tj. autorovi, jehož vtipy na mediální témata zdobí celé číslo. Text je nečitelný, ale celý jste ho našli právě tady - v GAGu.

I. H.

Vlevo ještě jeden Fefíkův obrázek z tohoto čísla

Byl jsem vyzván GAGmanem, abych pro letošní ročník připravil čtyři články o tvorbě firmy Neprakta a vybral témata, která budou reflektovat jiné žánry než kreslený vtíp. Zvolil jsem tyto: politika, plakáty, film, novoročenky. Doufám, že čtenáře dostatečně zaujmu a že se budou těšit na další pokračování. V této první části bych rád trochu poopravil dosavadní mínění o politické neangažovanosti Nepraktů.

Jaroslav Kopecký

1. Nepraktova „angažovaná“ tvorba

Značka firmy na „výrobu kresleného humoru“ vznikla v roce 1949. Doba po Únorovém vítězství nepřála humoru, který by byl jen obyčejnou legrací a nezrcadlil úsilí obyvatelstva při výstavbě nové, spravedlivé společnosti.

Humor Nepraktů (Bedřicha Kopeckého a Jiřího Wintera) si v rámci deklarované nepraktičnosti nacházel na stránky tehdejšího tisku jinou cestu. Čtenáři si postupně zvykali na nezávazné legrácky, které se pod jménem Neprakta objevovaly v nedělní příloze Svobodného slova, posléze v Dikobrazu či ve slovenském Sršni.

Preferovaná satirická tvorba, která tepala buržoazní nepravosti, brzdící cestu k socialismu nebo ukazující zlé kapitalisty, dusící pracující západní Evropy, byla sice lépe placená a uveřejňovaná na předních stránkách tisku, u čtenářské veřejnosti se jí však obliby nedostávalo. Čtenáři se spíš zasmáli mrňavému Nepraktově obrázku na poslední stránce.

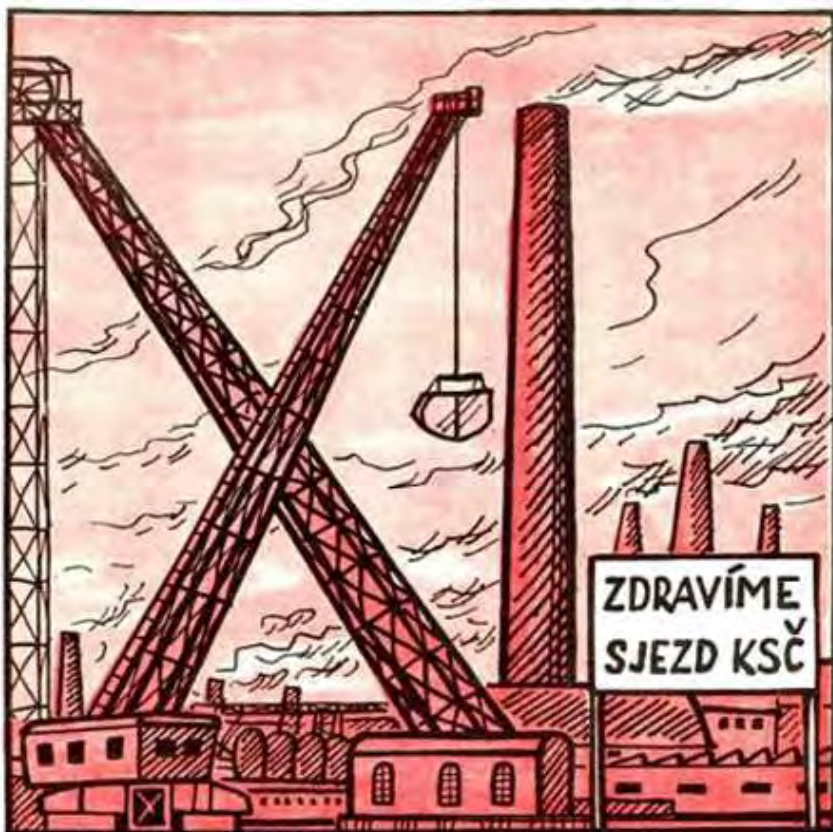

Není však pravda, že by se kreslené vtípy, jež většinou zněly jako propagační slogany, ve tvorbě nepraktů nevy-skytovaly.

V průběhu 50. a 60. let se takovému dílu vyhnout nemohli. Chtěli-li uplatnit svůj na tehdejší dobu specifický druh kresle-

ného humoru, museli se několikrát podřídit tzv. společenské objednávce, tedy požadavku redakce, a ukázat chlebodárcům, že to se svým postojem k budování socialismu myslí vážně. Bylo dost autorů, kteří se rádi angažovali, ale i ti ostatní si museli s režimem občas také zadat. Nejinak tomu bylo v redakcích slovenských listů.

V říjnovém čísle Sršně roku 1950 dvě Winterovy kresby, tepající americký imperialismus (**kresba** nahoře – Sršeň č.10/1950). Nepraktovo dílo vůbec nepřipomínají. Stejně tak mírová holubice chránící zeměkouli před válečnými strašidly (**kresba** nalevo - Sršeň č.1/1951) nebo hokejové mužstvo NSR sestavující z hokejek hákový kříž (**kresba** vpravo – Sršeň č.2/1951).

V Dikobrazu, vycházejícím ve vydavatelství ÚV KSČ Rudé právo, nebyla o autory, kteří „zaujímalí kladná stanoviska“ nouze; a Nepraktové se mezi ně nehrnuli. Hlavně proto, že taková témata neskýtala dost možností zajímavého kresebného vyjádření a málokdy býval výsledek vtipný.

Winter radši kreslil rytíře a krásné panny. Jeho styl kresby se k obrázkům, zobrazujícím zlé kapitalisty a německé revanšisty vůbec nehodil a ani průmyslové giganty kreslit nedovedl (**kresba nalevo** – Dikobraz 19. 6. 1958).

Tam, kde autoři jako Pelc, Novák nebo Haas vzbuzovali kresleným vtipem ve čtenáři neveselé pocity, se na Winterově obrázcích nelítnostných vojáků v alžírské válce, zobrazených vlídnou linkou, čtenář dozajista odporem neotřásl. I když se malíř hodně snažil (**kresba vlevo dole** – Dikobraz 3. 8. 1961).

Když posléze uzavřela Francie s alžírskou Frontou národního osvobození osmiletou válku Evianskou dohodou, zareagovali i Nepraktové, ale jejich kresby Dikobraz neuveřejnil (**kresba vpravo dole** pro Dikobraz a **kresba na další straně nahoře** též pro Dikobraz - obě v roce 1962)

Ale za kresbu strýčka Sama s příhodnou svatební kyticí, který si chce „vzít“ svobodnou Kubu, se autorům dostalo uznání z nejvyšších míst (**kresba nahoře vpravo** – Dikobraz 21. 9. 1962).

Aféra západoněmeckého ministra obrany Josefa Strausse s týdeníkem Spiegel, kdy nechal obsadit redakci a zavřít vydavatele, inspirovala Neprakty ke kreslenému vtipu (**kresba 9** – Dikobraz 22. 11. 1962).

Velkého mezinárodního ocenění se značka Neprakta dostalo na výstavě kreslířů Dikobrazu, pořádané v Moskvě v roce 1987, kde za dvě starší kresby dostal první cenu Mezinárodního fóra „Za svět bez jaderných zbraní a za přežití lidstva“ (**kresby vlevo dole** z let 1965 a 1974). Nejmladší angažovanou kresbou je obrázek k XV. sjezdu KSČ (**kresba vpravo** – Dikobraz 7. 4. 1976). **Jaroslav Kopecký**

DŽIN V LAHVI

Jihoaamerická (Pinochetova)
koncertní kytara

Myslím, že to bude naše šťastné číslo!

Pokud je (anebo pokud se) nepoznáte, tak zleva. Nahoře: Jan Vobr, Jiří Vaněk, Jaroslav Dostál, Emil Šourek, Dušan Pálka, Jan Hrubý. Uprostřed: Aleš Lang (náhradník za Kotru z Trenčína), Milan Lipovský, Miroslav Barták. Dole: Jiří Slíva a Václav Johanus. Jen dva tehdy neměli bradku nebo aspoň knírek. A valná většina členů této jedenáctky v Malostranské besedě z roku 1979/80 výstavu přežilo dodnes! Nyní už by nenastoupili pouze Pálka a Lipovský - ten drží v ruce čerstvé vydání obrazového týdeníku.

PERSONALITY	1983	1984	1985	1986	1987	1988	1989	1990	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	2036	2037	2038	2039	2040	2041	2042	2043	2044	2045	2046	2047	2048	2049	2050	2051	2052	2053	2054	2055	2056	2057	2058	2059	2060	2061	2062	2063	2064	2065	2066	2067	2068	2069	2070	2071	2072	2073	2074	2075	2076	2077	2078	2079	2080	2081	2082	2083	2084	2085	2086	2087	2088	2089	2090	2091	2092	2093	2094	2095	2096	2097	2098	2099	2100	2101	2102	2103	2104	2105	2106	2107	2108	2109	2110	2111	2112	2113	2114	2115	2116	2117	2118	2119	2120	2121	2122	2123	2124	2125	2126	2127	2128	2129	2130	2131	2132	2133	2134	2135	2136	2137	2138	2139	2140	2141	2142	2143	2144	2145	2146	2147	2148	2149	2150	2151	2152	2153	2154	2155	2156	2157	2158	2159	2160	2161	2162	2163	2164	2165	2166	2167	2168	2169	2170	2171	2172	2173	2174	2175	2176	2177	2178	2179	2180	2181	2182	2183	2184	2185	2186	2187	2188	2189	2190	2191	2192	2193	2194	2195	2196	2197	2198	2199	2200	2201	2202	2203	2204	2205	2206	2207	2208	2209	2210	2211	2212	2213	2214	2215	2216	2217	2218	2219	2220	2221	2222	2223	2224	2225	2226	2227	2228	2229	2230	2231	2232	2233	2234	2235	2236	2237	2238	2239	2240	2241	2242	2243	2244	2245	2246	2247	2248	2249	2250	2251	2252	2253	2254	2255	2256	2257	2258	2259	2260	2261	2262	2263	2264	2265	2266	2267	2268	2269	2270	2271	2272	2273	2274	2275	2276	2277	2278	2279	2280	2281	2282	2283	2284	2285	2286	2287	2288	2289	2290	2291	2292	2293	2294	2295	2296	2297	2298	2299	2300	2301	2302	2303	2304	2305	2306	2307	2308	2309	2310	2311	2312	2313	2314	2315	2316	2317	2318	2319	2320	2321	2322	2323	2324	2325	2326	2327	2328	2329	2330	2331	2332	2333	2334	2335	2336	2337	2338	2339	2340	2341	2342	2343	2344	2345	2346	2347	2348	2349	2350	2351	2352	2353	2354	2355	2356	2357	2358	2359	2360	2361	2362	2363	2364	2365	2366	2367	2368	2369	2370	2371	2372	2373	2374	2375	2376	2377	2378	2379	2380	2381	2382	2383	2384	2385	2386	2387	2388	2389	2390	2391	2392	2393	2394	2395	2396	2397	2398	2399	2400	2401	2402	2403	2404	2405	2406	2407	2408	2409	2410	2411	2412	2413	2414	2415	2416	2417	2418	2419	2420	2421	2422	2423	2424	2425	2426	2427	2428	2429	2430	2431	2432	2433	2434	2435	2436	2437	2438	2439	2440	2441	2442	2443	2444	2445	2446	2447	2448	2449	2450	2451	2452	2453	2454	2455	2456	2457	2458	2459	2460	2461	2462	2463	2464	2465	2466	2467	2468	2469	2470	2471	2472	2473	2474	2475	2476	2477	2478	2479	2480	2481	2482	2483	2484	2485	2486	2487	2488	2489	2490	2491	2492	2493	2494	2495	2496	2497	2498	2499	2500	2501	2502	2503	2504	2505	2506	2507	2508	2509	2510	2511	2512	2513	2514	2515	2516	2517	2518	2519	2520	2521	2522	2523	2524	2525	2526	2527	2528	2529	2530	2531	2532	2533	2534	2535	2536	2537	2538	2539	2540	2541	2542	2543	2544	2545	2546	2547	2548	2549	2550	2551	2552	2553	2554	2555	2556	2557	2558	2559	2560	2561	2562	2563	2564	2565	2566	2567	2568	2569	2570	2571	2572	2573	2574	2575	2576	2577	2578	2579	2580	2581	2582	2583	2584	2585	2586	2587	2588	2589	2590	2591	2592	2593	2594	2595	2596	2597	2598	2599	2600	2601	2602	2603	2604	2605	2606	2607	2608	2609	2610	2611	2612	2613	2614	2615	2616	2617	2618	2619	2620	2621	2622	2623	2624	2625	2626	2627	2628	2629	2630	2631	2632	2633	2634	2635	2636	2637	2638	2639	2640	2641	2642	2643	2644	2645	2646	2647	2648	2649	2650	2651	2652	2653	2654	2655	2656	2657	2658	2659	2660	2661	2662	2663	2664	2665	2666	2667	2668	2669	2670	2671	2672	2673	2674	2675	2676	2677	2678	2679	2680	2681	2682	2683	2684	2685	2686	2687	2688	2689	2690	2691	2692	2693	2694	2695	2696	2697	2698	2699	2700	2701	2702	2703	2704	2705	2706	2707	2708	2709	2710	2711	2712	2713	2714	2715	2716	2717	2718	2719	2720	2721	2722	2723	2724	2725	2726	2727	2728	2729	2730	2731	2732	2733	2734	2735	2736	2737	2738	2739	2740	2741	2742	2743	2744	2745	2746	2747	2748	2749	2750	2751	2752	2753	2754	2755	2756	2757	2758	2759	2760	2761	2762	2763	2764	2765	2766	2767	2768	2769	2770	2771	2772	2773	2774	2775	2776	2777	2778	2779	2780	2781	2782	2783	2784	2785	2786	2787	2788	2789	2790	2791	2792	2793	2794	2795	2796	2797	2798	2799	2800	2801	2802	2803	2804	2805	2806	2807	2808	2809	2810	2811	2812	2813	2814	2815	2816	2817	2818	2819	2820	2821	2822	2823	2824	2825	2826	2827	2828	2829	2830	2831	2832	2833	2834	2835	2836	2837	2838	2839	2840	2841	2842	2843	2844	2845	2846	2847	2848	2849	2850	2851	2852	2853	2854	2855	2856	2857	2858	2859	2860	2861	2862	2863	2864	2865	2866	2867	2868	2869	2870	2871	2872	2873	2874	2875	2876	2877	2878	2879	2880	2881	2882	2883	2884	2885	2886	2887	2888	2889	2890	2891	2892	2893	2894	2895	2896	2897	2898	2899	2900	2901	2902	2903	2904	2905	2906	2907	2908	2909	2910	2911	2912	2913	2914	2915	2916	2917	2918	2919	2920	2921	2922	2923	2924	2925	2926	2927	2928	2929	2930	2931	2932	2933	2934	2935	2936	2937	2938	2939	2940	2941	2942	2943	2944	2945	2946	2947	2948	2949	2950	2951	2952	2953	2954	2955	2956	2957	2958	2959	2960	2961	2962	2963	2964	2965	2966	2967	2968	2969	2970	2971	2972	2973	2974	2975	2976	2977	2978	2979	2980	2981	2982	2983	2984	2985	2986	2987	2988	2989	2990	2991	2992	2993	2994	2995	2996	2997	2998	2999	3000	3001	3002	3003	3004	3005	3006	3007	3008	3009	3010	3011	3012	3013	3014	3015	3016	3017	3018	3019	3020	3021	3022	3023	3024	3025	3026	3027	3028	3029	3030	3031	3032	3033	3034	3035	3036	3037	3038	3039	3040	3041	3042	3043	3044	3045	3046	3047	3048	3049	3050	3051	3052	3053	3054	3055	3056	3057	3058	3059	3060	3061	3062	3063	3064	3065	3066	3067	3068	3069	3070	3071	3072	3073	3074	3075	3076	3077	3078	3079	3080	3081	3082	3083	3084	3085	3086	3087	3088	3089	3090	3091	3092	3093	3094	3095	3096	3097	3098	3099	3100	3101	3102	3103	3104	3105	3106	3107	3108	3109	3110	3111	3112	3113	3114	3115	3116	3117	3118	3119	3120	3121	3122	3123	3124	3125	3126	3127	3128	3129	3130	3131	3132	3133	3134	3135	3136	3137	3138	3139	3140	3141	3142	3143	3144	3145	3146	3147	3148	3149	3150	3151	3152	3153	3154	3155	3156	3157	3158	3159	3160	3161	3162	3163	3164	3165	3166	3167	3168	3169	3170	3171	3172	3173	3174	3175	3176	3177	3178	3179	3180	3181	3182	3183	3184	3185	3186	3187	3188	3189	3190	3191	3192	3193	3194	3195	3196	3197	3198	3199	3200	3201	3202	3203	3204	3205	3206	3207	3208	3209	3210	3211	3212	3213	3214	3215	3216	3217	3218	3219	3220	3221	3222	3223	3224	3225	3226	3227	3228	3229	3230	3231	3232	3233	3234	3235	3236	3237	3238	3239	3240	3241	3242	3243	3244	3245	3246	3247	3248	3249	3250	3251	3252	3253	3254	3255	3256	3257	3258	3259	3260	3261	3262	3263	3264	3265	3266	3267	3268	3269	3270	3271	3272	3273	3274	3275	3276	3277	3278	3279	3280	3281	3282	3283	3284	3285	3286	3287	3288	3289	3290	3291	3292	3293	3294	3295	3296	3297	3298	3299	3300	3301	3302	3303	3304	3305	3306	3307	3308	3309	3310	3311	3312	3313	3314	3315	3316	3317	3318	3319	3320	3321	3322	3323	3324
-------------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------

O "rámečkových" vtipech se zachovala statistika - nikoliv podle jmen autorů, ale o počtech vtipů na jednotlivé sporty. Ve třech ročnících (1975-1977) bylo pořadí Fotbal 69, Hokej 61, atletika 50, Auto-moto 49, Cyklistika 32, Lyžování 28, Gymnastika 27, Tenis 26, Box 25, dostihy 18, pak Stolní tenis, Házená, Zápas, Vzpírání, Plavání, Basket (10). Ještě kulturistika či ragby byly zastoupeny 4 vtipy. Vtipy vybíral grafik (převážně Vladimír Wimmer) do volných míst, tedy do rámečku ke snímku - dle sportu. Hanouskem schválené zásoby dlely ve velmi nabitých deskách, které se neztenčovaly, nýbrž stále více nadouvaly přijatými kresbami mnoha autorů. Na dvoustranu se jich nevešlo více než tři kousky... tedy sotva 150 kreseb ročně, často barevných.

Tabulka / Kreslené vtipy ve Stadiónu: pořadí autorů dle počtu otištěných vtipů v roce:

1975	1976	1977	1978	1979
1. Pálka 23	1. Slíva 45	1. Slíva 38	1. Slíva 30	1. Slíva 31
2. Barták 22	2. Kotrha 29	2. Dostál 31	2. Pálka 27	2. Barták 28
3. Hrubý 17	3. Dostál 26	Johanus 31	3. Barták 26	Johanus 28
Dostál 17	4. Barták 24	4. Pálka 29	Vaněk J. 26	4. Hrubý 26
5. Vaněk J. 16	Lipovský 24	5. Barták 26	5. Johanus 25	5. Pálka 24
6. Johanus 15	6. Hrubý 22	6. Vaněk J. 23	6. Lipovský 20	6. Dostál 22
Kotrha 15	7. Vaněk J. 19	7. Kotrha 19	7. Hrubý 19	7. Lipovský 20
8. Lipovský 14	8. Pálka 17	8. Hrubý 18	Dostál 19	8. Vaněk J. 17
9. Smolmen 13	9. Kučera 5	9. Lipovský 15	9. Kotrha 14	9. Šourek 15
10. Slíva 12	Prchal 5	10. Prchal 12	10. Cita 11	10. Vobr 11
11. Vobr 10	Vobr 5	11. Vobr 10	11. Vobr 10	11. Kotrha 10
1980	1981	1982	1983	1984
1. Slíva 28	1. Slíva 28	1. Slíva 28	1. Slíva 57	1. Šourek 56
2. Johanus 24	2. Šourek 26	2. Šourek 25	2. Šourek 40	2. Dostál 36
3. Pálka 22	3. Dostál 23	3. Dostál 24	3. Hrubý 25	3. Slíva 29
4. Šourek 21	4. Hrubý 20	4. Hrubý 22	4. Johanus 25	4. Vaněk J. 25
5. Dostál 20	5. Pálka 19	5. Vaněk J. 20	5. Vaněk J. 24	5. Hrubý 23
6. Barták 17	6. Lipovský 19	6. Kotrha 19	6. Dostál 23	6. Ostatek 19
7. Hrubý 16	7. Kotrha 18	7. Johanus 17	7. Ostatek 18	7. Matuška 17
8. Vaněk J. 15	Vaněk J. 18	8. Pálka 16	8. Pálka 17	8. Chadim 16
Kotrha 15	9. Johanus 17	9. Lipovský 15	Lipovský 17	Kovařík 16
Lipovský 15	10. Vyčítal 16	10. Javorský 11	10. Kovařík 16	10. Dubský 14
11. Vobr 12	11. Dubský 15	11. Zdražil 11	11. Dubský 15	Johanus 14
1985	1986	1987	1988	1989
1. Slíva 41	1. Slíva 42	1. Dostál 67	1. Dostál 74	1. Dostál 61
2. Šourek 32	Šourek 42	2. Šourek 64	2. Šourek 47	2. Šourek 48
3. Kovařík 28	3. Dubský 26	3. Slíva 36	3. Kovařík 27	3. Dvořák 27
4. Dubský 27	4. Dostál 24	4. Vaněk J. 29	4. Slíva 26	4. Kovařík 26
5. Dostál 26	5. Hrubý 18	5. Zdražil 19	5. Mlynář 20	5. Vaněk J. 17
6. Vaněk J. 23	6. Ostatek 17	6. Chadim 14	6. Hrubý 19	Zdražil 17
7. Hrubý 20	Vaněk J. 17	7. Ostatek 13	7. Zdražil 16	Kočí 17
8. Chadim 17	Zdražil 17	8. Dubský 12	8. Vaněk J. 14	8. Hovorka 13
Matuška 17	9. Kovařík 16	Kotrha 12	9. Chadim 13	Chadim 13
10. Kotrha 16	10. Kočí 15	Kovařík 12	Ostatek 13	Mlynář 13
11. Ostatek 15	11. Matuška 14	11. Zdražil 12	Lipovský 13	Ostatek 11

Rok 1990

1. Šourek 60, 2. Dostál 57, 3. Vaněk J. 21, 4. Slíva 14. 5. Zdražil 13, 6.-11. Kotrha, Kočí, Kovařík, Ostatek, Bogdanovicz, Zdražil - po 12, (Urban 10)

Po těsném prvenství Dušana Pálky před Miroslavem Bartákem nastala dlouhá éra superpilného Jiřího Slívy (10x v čele) přerušená jen jedinkrát Emilem Šourkem a až ke konci seznamu nahrazeného Jaroslavem Dostálem (3x).

Kdo chce, může si bilanci autorů za uvedených 16 let spočítat (sečíst), přesná však bude jen u předních pár kreslířů, kteří nechybí v pořadí na prvních deseti místech. Další pořadí zůstává k dispozici v našem archívu, takže poté lze spočítat i bilanci autorů, kteří oscillovali mezi první, druhou a třetí desítkou, resp. se jen párkrát za tuto dobu vůbec objevili v záznamech. Třeba Pavel Matuška v letech 1981 - 1990 byl postupně na místě 12., 13., **10, 0, 7., 8., 11.,** 16., 12., 18. a na závěr už na žádném místě. Celkem tedy v té desítce byl 4x v zmíněné "Jedenáctce Stadiónu". Jiní zase nabyli vysokých čísel díky cyklům (až 26 kreseb) na nápadité téma - především Emil Šourek, ale též Jaroslav Dostál.

Z původních "stálic" Stadiónu v roce 1975 odpadl zcela Nejedlý a oslabil Cita, udrželi se však vysoce pilní Dostál, Lipovský a Jiří Vaněk... Z velkých jmen se po roce 1986 vytratil z jedenáctky Barták, také další hvězdy Renčín a Jiránek měli příliš jiných zakázek (a sport je zase tak netáhl). To platí hlavně o Vyčítalovi, který se ve Stadiónu tématicky ujal jen s turistikou anebo s vodáctvím... Pálka to zapíchl v roce 1984. A z dam se ve Stadiónu aspoň občas blýskla vlastně jen Marie Plotěná.

Zajímavá je čtyřletá olympiáda 1975-1978, kdy byl dílčí výsledek následující:
Silná osma
 Slíva 125,
Barták 97,
 Pálka 96,
 Dostál 93,
 Vaněk 84,
 Kotrha 77,
 Hrubý 76 a
 Johanus
 74 vtipů.
 Jediný
 Pálka měl
 své vtipy s
 textem pod
 obrázky...

Z čísel se dají vyčíst i zajímavé kuriozity

Tak třeba Jan Vobr, který posílal vtipy objednané přítelem z mládí na určený sport. Díky tomu se držel v prvních letech statistiky (1975 - 1980) svými 10 vtipy (= 2 sloupky po 5 vtipec) šestkrát v prvé jedenáctce - a to na 11., 11., 11., 11., 10. a 11. místě.

Ale jsou tu i jména dnes slavných až legendárních autorů. Tak se v seznamu mihli Neprakta, Steklík (roku 1975 měl 10 kreseb - i Nepraš (oba KŠ), Dušan Polakovič, Standa Holý (z Mladého světa) Méněssyiová (popravdě Lidák!), Šimůnek (v r. 1982 hned s 10 vtipy - souzený za vraždu), komik Jiří Wimmer (bratr grafika Stadiónu), dikobrazí Juřena, nebarevný Zábranský (3 obr.!) mladý Teichmann (1986), bubeník ak. mal. J. A. Pacák (1986) a pár let před předčasnou smrtí i talent jménem Rudolf Dubský - v r. 1986 byl na 3. místě tabulky. Ve Stadiónu (jak teď zjišťujeme!) pár let publikoval i jistý Prchal, později už Čech obesílající soutěže až ze Španělska. Objevily se tu prvně značky Hrdý, NOS (1985) a Urban (1987).

Jména autorů, kteří v příslušném roce měli ve Stadiónu svůj vtip:

Zachovala se všechna jejich jména (ta zde vynecháváme) ale též počty - ty vypadaly takto:
 1975: 47, 1976: 16*), 1977: 27, 1978: 23, 1979: 37, 1980: 39, 1981: 39, 1982: 52, 1983: 49,
 1984: 58 (435 vtipů**), 1985: 62 (398), 1986: 70 (453), 1987: 61 (450), 1988: 76 (493), 1989:
 75 (437) 1990: 55 (358)

*) Zde uvedený počet pouhých 16 jmen vypadá divně, vyžadovalo by to však kontrolu, na níž teď nemáme kapacitu.

**) Od roku 1984 známe i celkový počet vtipů v celém ročníku Stadiónu - viz čísla v závorkách.

Co z toho vyplývá? V půl druhé desítce let se ročně svými kresbami v časopise mohlo těšit zprvu přes dvě desítky autorů, pak kolem 40-60 karikaturistů (možná Emil?), po roce 1986 (že by *glasnost*?) už více než 70 kreslířů. Pokud jde o celkové počty vtipů, bývalo jich otištěno v průměru kolem 450 za jeden rok.

†) Za celou tuto dobu se nikdy nestalo, že by vedení redakce některý z vybraných vtipů vyřadilo jako nevhodný pro otištění.

Velmi nešťastný pokus o obnovení známého satirického týdeníku Dikobraz začal tiskovou konferencí v Mánesu. První nadšení přítomných však rychle přibrzdilo to, co slyšeli a viděli. Divný vydavatel, až nečekaně nevhodný šéfredaktor, k tomu projevy starých soudruhů typu Seyčka vzápětí okřikovaných Vodňanským. V ČUKovém GEKu (předchůdce GAGu) jsme našli první, ještě milosrdnou informaci pak i recenzi a nakonec i jednu reakci. Zde jsou:

SPÍŠ SRANDA NEŽ UDÁLOST: TISKOVKA K DIKOBRAZU

V úterý v 15.00 v Mánesu se sešla téměř stovka lidí, aby přivítali na svět obnovený *Dikobraz*. Naštěstí Kobra vstal zázračně z mrtvých a i když trvá na tom, že schůze výboru ČUK nemůže být dřív než za čtrnáct dní, zde – od stolu předsednického – jako jediný měl projev, který byl o něčem, měl hlavu a patu. Z úst ostatních, jemně řečeno, to vyhlíželo spíš tak, že jsou hodně nekompetentní.

Od moderující osoby jménem Vlčková (za vydavatele Star Production) se asi nějaké znalosti o Dikobrazu, humoristických časopisech a humoru vůbec čekat moc nedaly (slíbila ovšem, že si někde už brzy vypůjčí Pernesovu knihu o Dikobrazu, Kobra byl pro ni Jiří) to spíš peníze, ale od Jiřího Melíška (pletl si Respekt s Reflexem) či Jiřího Šrámk (zmínil hlavní autory: Slejšku, Martenka a Kerlese, jinak nic neřekl) snad ano. Švandrlík jen přicmrdoval (potvrdil ovšem senzační svatbu Nepraktky s ošetřovatelkou). A režisér Troška jen potvrdil, že je věrný bratr Petra Novotného (oba si myslí, že když se smějí svým slovům, dělají legraci). Jan Kristofori kdovíproč přečetl svůj fejetonek o TV-NOVA (!).

Jakkoliv bylo vystoupení generality časopisu spíš pro randu (padly věty jako: „Humor v Čechách má své opodstatnění“ – Vlčková), na dlouhém stole vystavené stránky 1. čísla Dikobrazu (jmenuje se opravdu Dikobraz – byl tak zaregistrován na Ministerstvu kultury ČR v říjnu 2003 – názvy jako Dikobrázek nebo Váš Dikobraz neprošly) s Nepraktou na titulu nevypadají špatně, ale hlubší rozbor udělám až nad celým číslem v rukou ve čtvrtek.

Dokonalý kabaret z celé akce udělalo několik staroušků, kteří se ptali na věci, které buď už byly řečeny (náklad 55 000) anebo se zmocnili mikrofonu a mluvili dlouze dost od věci (jedním z nich byl JUDr. Evžen Seyček, autor antikapitalistických a antiamerických karikatur – připomněl šéfredaktora Pavla Kohouta). Jan Vodňanský mu odebral slovo (Seyček mluvil o tom, jak Dikobraz byl odvážný!?) a citoval z mého psaní v Respektu o Molínovi, který za fór v Dikobrazu seděl. Kristofori poděkoval starému komunistovi Seyčkovi, že mu otiskl v D. vtip, když ho pustili z basy. Redaktorů z Rudého práva (Felt) a Haló novin (Hrabica) i někdejšího Dikobrazu (Daniel) byla přítomna spousta. Dudek se tam za nimi valil, potkal jsem ho až venku, když jsem mířil k domovu.

Ale ještě nějaká fakta, i když jich bylo k slyšení a vidění minimum: Dikobraz bude čtrnáctideník, Pálka, Jiránek, Renčín mezi autory nejsou, cena je 17.50 a stránek má mít 16. Rozšiřovat má D. exkluzivně (pouze?) PNS. Na četné dotazy, kdo a z čeho bude hradit ztráty a jak dlouho miní vydavatel časopis dotovat, odpovídala vydavatelka, že žádné ztráty nebudou (?) pak ale připustila, že na to peníze mít bude. Inzerce nechce (?) D. prý musí žít z příjmů za prodej! Pokud jde o Star Production, je to s.r.o. a vydává magazíny Kavárna Pohoda a GameTech a týdeník Telekřížovky. Za šéfredaktora D. si vybrali Jirku Šrámk (údajně proto, že pro ně nakreslil nějaké hezké vtipy).

Kobra s Kristoforim jsou snad jakýmsi rádci, Melíšek je tam přes texty, prohlásil, že tento Dikobraz nebude dělat komunální humor, ale zaměří se na politickou satiru – chce se strefovat do těch zabedněných hlav politiků (M. Šimek, kterého považuje u nás za jedničku, ale zatím pro D. nic nenapsal). Grafickou úpravu dělá ak. mal. Nad'a Radvanová. Tak jako v neúspěšných nových humoristických časopisech *Aprílu* a *CikCaku*, ani v 1. čísle Dikobrazu nechybí Kobrův Fuseklík. Snad to do třetice vyjde?!

Z dobového článku je vidět, že komunita autorů kreslených vtipů se nemění. Přes snahu České unie karikaturistů se nikdy nepodařilo dát do jedné kupy tolik různých individualit, kterým by nezáleželo pouze a jedině na své “vizualizaci” a to kdekoliv. Nejprve Trnky-Brnky a pak i Tapír přilákaly i jistou část ne zcela podprůměrných kreslířů a je jisté, že to autoři nedělali kvůli mizivým honorářům, navíc v některých případech

jen stěží vymahatelných. Prostě chtějí své vtipy vidět otištěné - a je jim jedno kde a pro jakého konzumenta. Co tu vždy bylo, byla rivalita. A co tady vždy chybělo, byla ochota dělat něco společně, prostě pro druhé. V tom byla základní vada České unie karikaturistů, že v nadějně atmosféře polistopadových poměrů uvěřila, že společně to půjde. Po zániku Škrty se čekalo celé desetiletí že vznikne nový Dikobraz. A teď...

Brzy se objevila v bulletinu *České unie karikaturistů* po seznámení s prvním číslem Dikobrazu první reakce. Recenzent očekával, že první nástřel, na který je vždy nejvíc času, bude lákavou ukázkou nejlepších prací nejnadrženějších špičkových autorů. Ale o prvním dojmu z obsahu i formy svědčí už samotný titulěk příspěvků:

**MALÁ RECENZE NA OBNOVENÝ DIKOBRAZ / Ještě větší hrůza než jste čekali...
VELKÁ RECENZE NA DIKOBRAZ č. 1 / Do dějin žurnalistiky: Ukázka, jak také může vypadat časopis bez koncepce a nápadů**

S první recenzí to začalo, poté však teprve přišla ta hlavní a důkladná. A bylo též zajímavé si v denním tisku přečíst více méně přející anebo prostě informativní články o novém časopisu starého "dobrého" jména. Nedlouho poté - už 2. února 2004 - o vzkříšeném Dikobrazu psala v rubrice komentářů "Názory" i Mladá fronta DNES:

MDŽ, Závod míru a teď ještě Dikobraz!		
IVAN HANOUSEK		
Mladému to nic neřekne, ale starý aby se z toho pomátl. Jednou se takhle vzbudí, pustí si rádio a tam hraji ženám k Mezinárodnímu dni žen, otevře noviny, kde najde širší nominaci našich cyklistů na Závod míru, a z trafiky se na něj ježí Dikobraz! Tři symboly doby, ve které už nechci bydlet. Jsou zřejmě všude: poli-	tika - sport - kultura. Nostalgikům začínají znít. Závod míru sice vynechá Berlín a Varšavu, odstartují ho v Eurobruselu, zato skončí na Staroměstském náměstí v Praze. Významný den tohoto státu - MDŽ - je v parlamentu na spadnutí: kdo by si také rád nezopakoval silvestra i v předjarním období? A ještě k tomu je tu znovu ten satirický časopis: na jeho ostny už tvůrci nemíní nabodávat neplněné plá-	nu, kulaky, šmelináře, sabotéry, neochotné prodavačky, veksláky a byrokraty jako dřív, ani se prý nepustí znovu do kapitalistů, do NATO, osmašedesátníků a chartistů. Ale co pak vlastně z tradice ježatého listu zbyvá? Sláva nazdar: úmyslem Dikobrazu je vrhnout se na ty dnešní zabedněné politiky s úderností Šimka s Bubílkovou! Čtenáři prý by byli... Teď už jenom - kde vzít autory?
A také - kde vzít tu neopakovatelnou dobu? ZM, MDŽ i česká verze moskevského Krokodýla měly cosi společného: etapový závod pořádal Rudé právo, vydávané ÚV KSČ, oslavy Mezinárodního dne žen u nás zavedl a kontroloval ÚV KSČ a Dikobraz vydával ve vydavatelství Rudého práva ÚV KSČ. Není to výzva? Neměli by se rudí soudruzi už zase ujmout svého vesla? Autor je publicista		

DIKOBRAZ JAKO SELF PROMOTION

Viděl jsem 1. číslo zmrtvýchvstaného Dikobrazu. Četl jsem páně Hanouskovu Velkou recenzi. Bohužel, musím s autorem recenze souhlasit. Takže připojuji pouze dvě poznámky.

Ke spolupráci s Dikobrazem jsem byl písemně vyzván panem Zdeňkem Jirotkou, takže si každý umí představit, jak je to dávno. Uvádím to zde pouze z jednoho jediného důvodu. Usednout dnes po Jirotkovi na jeho židli, navíc zbavené všech příkazů, pokynů a zákazů vydavatele (ÚV KSČ), usednout na tuhle židli bez zábran, ale též bez zatajení dechu, vyžaduje velmi, velmi vysoké sebehodnocení. Takového člověka vlastně svým způsobem obdivuji.

Poznámka druhá. Hned jedno z úvodních ustanovení platného Obchodního zákoníku praví, že podniká se za účelem dosažení zisku. Na tom není pranic nemravného. Právní předpis ale dál nestanoví, že se má podnikat tak, aby touha po zisku nečouhala z předmětu podnikání jak sláma z bot. Obávám se, že přímočará touha jednoduše a rychle přinést zisk (honoráře) autorům textů a kreseb ze znovuvzkříšeného Dikobrazu právě takhle čouhá.

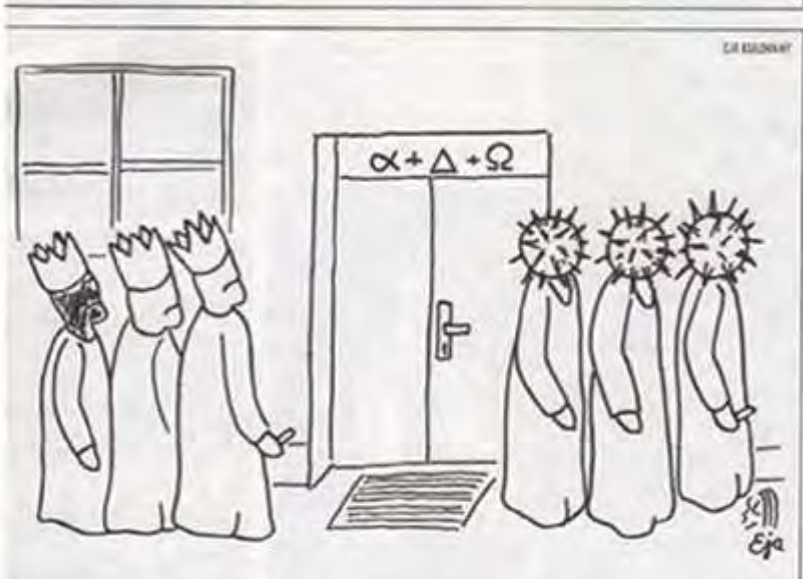
Dokonce bez uzardění. Nikde není vidět koncepce, neku-li promyšlená koncepce, atd., atd., ne, nic takového, jen ať to už honem konečně vyjde, ať už budeme kasírovat! Z peněz ohloupené veřejnosti, která přec alespoň na chvíli vsadí na loňské sněhy. Takto na mne 1. číslo zapůsobilo.

A tak se mi znovuvzříšený Dikobraz musí jevit pouze a jenom jako selfpromotion lidí, kteří na jeho stránky přispěli. Nejspíš to tak nezamýšleli. Výsledek a výsledný dojem proto padá spíš na vrub autorům projektu (projektu?) a jeho režisérům, dle mého mínění značně cynickým. Škoda.

Pan Hanousek bude tak laskav a s mým textem naloží dle vlastního uvážení.

Pavel Landa

Tak to bychom měli. Více se nám do této rubriky v přečpaném čísle už nevešlo. Ale POZOR! Pro zájemce o více informací z té pohnuté události před 18 lety připojujeme k e-GAGu jako přílohu rozšířenou verzi včetně obou recenzí a dalších článků. /red/

Vlevo nahoře obálkový vtip **Tomáše Součka** s Babišem za mřížemi, pod ním 2x **Kulovaný**. Ten horní **Eja** si hraje se slovíčky jako vždy a je vynalézavý (v čísle jich má deset). Ten dolní je nápaditý a nápadně sprostý a mohl být klidně beze slov. Ten **vpravo dole** má přesně takový **formát**, jaký si žádá humor beze slov (ale s aktuálně frčící řeckou abecedou). Škoda, že na tu kresbu si jen těžko lze zvyknout. Naopak **uprostřed** u **Marka Simona** už víme, že není schopen se rozloučit se svými **zoborohy** -

ale co by mohl, je změna odpuzivého písma pod obrázky. Nebo se najde někdo, kdo by na první dobrou přečetl a pochopil co se tam píše? Přitom dnes je nabídka typů písma tak ohromná, až je nestvůrná. Těch dobře čitelných jsou možná stovky. A **nahoře** si místo vysloužil **Radek Steska**, který (tak jako pod ním **Marek Simon**) reaguje na aktuální životní situace - tedy "má blízko k lidu", včetně G-mena.

Linksradikaler-Kurztrip

Titelbild:
Petra Kaster

hlasatel považován za prolhance s dlouhým nosem - vzor Pinocchio.

NEBELSPALTER č. 11/2021

Nebelspalter je měsíčník a tak by se do každého čísla čtvrtletníku jménem GAG mělo dostat něco z každého čísla. To je ovšem nemožné. Jelikož je nám líto už dávno vybraných vtipů z konce letošního roku, tady jsou aspoň tři. **Vlevo nahoře** praví pracující muž k výměně dopravních značek: "No... musíme se přizpůsobit vývoji obyvatelstva". (Jsme pro, *Honzo!*)

Vlevo uprostřed je ve zkratce podána základní myšlenka radikální levice, když na doře míněný pokyn šoferovi

"Prosím, zahněte doprava", odpoví zásadním: "Nikdy" Autorkou je: **Petra Kastner**.

Ještě níž je pojmenování nebožáka před spolknutím velkým čínským drakem/bratrem spíš zbytečné. Víme dobře, že jde o Tajwan. Kresba: **Aren van Dam**.

NEBELSPALTER č. 2/2022

Úplně dole jsme našli místo na umístění dvou malých vtipů z druhého letošního čísla švýcarského měsíčníku. Pod titulkem "Service public - Dienst an mir" což je vstupní komentář k devíti stránkám o médiích, především jako službě. A to je jasné, že na to téma se vrhli karikaturisti jako divoci - patnáct obrázků se sem vešlo a z toho jeden přes celou tiskovou stranu.

Ty dva vtipy, co zde vidíte, jsou od **Petera Zimmera** (vlevo) a **Karstena Schleye**. Ten první je jasný, zatímco policisté podávají nešťastníkovi pomocnou ruku - ty bestie novináři vyzývají sebevraha "Skoč!" - jen už aby měli ty úžasné záběry pro svá média. Nu a vedle je zase zpravodajský

Co je však hlavním materiálem v Nebel-spalteru doručeném do schránky GAGu v první únorový pátek, je zřejmé - právě začínají Zimní olympijské hry v čínském horském středisku známém nám spíš jako Peking. Vtipy na toto téma, velice blízké právě švýcarským občanům, prozradí spousta obrázků, z nich jsme vybrali trojici, kterou najdete hned na další stránce.

Protože tam moc místa na popisky nezbývá, začneme zde s mírným předstihem. Vlevo na vás čeká soudruh strýček Su (2); v jedné ruce mává světu planoucí olympijskou pochodní a v druhé

třím nějakého místního neposluchu. Nakreslil to **Ramses Morales Izquierdo**. Vedle se podobným tématem, v poněkud symboličtějším provedení, prezentuje na svém tradičním místě přes celou stránku 4 proti Obsahu čísla hvězda tohoto magazínu **Miroslav Barták**. A do třetice **Markus Grolík**

připomíná, čím jsou tyto ZOH zajímavé, tedy tak neuvěřitelně jiné. Tím končíme. Další vtip **Jana**

Tomaschoffa zvěstuje "mír na Zemi" a Ukrajinec **Vladimir Kazanevsky** zase nutí koně (osla?), aby konečně odtrhl svá kopyta od těch strašných zpráv v novinách...

BUMERANG Č. 1/2022

Bumerang vychází jako příloha slovenského deníku *Sport* vždy poslední sobotu v měsíci. Má tudíž novinový formát a trvalý rozsah tucet stránek, všechny jsou potištěné barevně, pokud je třeba. Takže se nenechte mýlit naším výběrem z lednového čísla 1 (29. 1. 2022) kdy nám to vyšlo na 3 černobílé vtipy jen shodou okolností. Mohou si za to pouze autoři, kteří si v takovém provedení libují.

Nahoře je vtip **Fedora Vico**, který je ilustrací k textu bratra **Miroslava Vico**. Jde o stálou rubriku *Slovník (takmer) cudzích slov* a tentokrát je tím slovem výraz **STAND UP**.

Uprostřed je koláž **Pavla Taussiga** (s domilem slovensko-německo-českým) a **dole** vtip beze slov **Marcela Krištofoviče**. Oba obrázky mají společné to, že nebudí výbuch smíchu, ale uznání toho, kdo je sem vybral. Jsou etudami ze cvičení "kdo dokáže vymyslet a ztvárnit novou verzi na prastarý a ve světě cartoons již stokrát ztvárněný námět". V tomto případě jde o téma "Diskobolos" a "Trosečník na pustém ostrůvku". A oba na starý námětový ostrov dodávají moderní, tedy aktuální nápad. Když jsme kdysi zastrkovali takové vystříhované vtipy do příslušných obálek (A4) tyto vtipy vzniknout nemohly. Mobil neexistoval a móda obličejových respirátorů měla před sebou ještě hodně dlouhou cestu časem...

Místo širokého úsměvu si spíš žánruznalý divák jen potichu zabručí pochvalu a pokud je i v moderní době postaru stavěný, oba vtipy si zařadí v počítači do správné kolonky. Co jiného k lednovému Bumerangu dodat? Především pozoruhodný úvodní sloupek "na jedničce", kde na čtenáře kouká **Fefík**, šéfredaktor *Sorry*, jaký už koukal na noviny z posledního čísla Mediažurnálu minulého roku a dnes ho najdete i v tomto GAGu. Na stálých 8 otázek Bumerangu dává 8 odpovědí, z nichž nejkratší a proto vhodná do tohoto povídání je hned ta první:

"Máte nějakou vlastní definici humoru?"

Fefík: "Humor je způsob sebeobran. Neumím se prát, tak se všechno snažím obrátit v žert."

Ale pěkně krátká je i ta předposlední:

"Je pro vás humor nevyhnutelnou součástí života?"

Fefík: "Je. Myslím, že mě okolí bere jako - je to vůl, ale občas řekne něco vtipného."

První číslo **Bumerangu** však také vstupuje do 28. ročníku Zlatého súdku - tato soutěž kresleného humoru na téma Pivo je už léta mezinárodní a vrcholí stylově na Apríla - tedy 1. dubna v Prešově, kde Fedor Vico působí. V čísle je ZS věnována celá VII. strana - je tu šťastná sedmička vtipů, které byly v minulosti oceněny jak Velkou cenou, tak třeba čestným uznáním. Asi nechtěně se tak ukazuje specifická tradice slovenské soutěže, která má po většinu trvání problémy s ufinancováním a žije jen z urputnosti zakladatele F. V. Totiž, že převahu soutěžících tvoří "východní" karikaturisti - chtělo by se říci, že ze slovanských států, ale u dvou autorů z Uzbekistánu přes jejich jména s koncovkou "-ov" si to napsat nedovolíme. Kromě nich je tu zastoupeno vtipy svých výtvarníků ještě Slovinsko, Česko, Rusko, Polsko a Slovensko... Člověk se nestačí divit, proč okolní pivovary neskočí po reklamě v tak slavné mezinárodní soutěži, kterou na síti sleduje svět karikaturistů.

Ve znamení "F" že by jako Fóry? Ale ne:

V posledním Bumerangu ročníku 2021 na nás koukal z titulní stránky Fedor, z prvního Bumerangu ročníku 2022 zase Fefik. Oba si to zaslouží, jako dva osamělí lodivodi kocábek brázdících vysychající moře humoristických listů. Dobře nám tak. Můžeme za to. Naši potomci se budou divit, že jsme dopustili přesun zájmu nové generace o výtvarné vtipno na palubu létajícího člunu internetu, který se plaví bez navigace a lodivodů tam, kam nikdo nedohlédne. Tam, kde vtipy nikdo nerediguje, nezařazuje a autory nehonoruje, celý žánr hyne na úbytě.

BUMERANG Č. 2/2022

Toto číslo nám došlo v pořádku, ale tak jako i další čísla Sorry, Nebelspaletu a dokonce i Eulenspiegeln (!) jsme už museli vynechat. Snad příště....

Jak vidíte, v novém ročníku GAGu dochází ke změně v náplni této rubriky. Jaká bude a zda se povede dodržet jistý plán, zjistíte až když dojdeme na konec... Zatím jsme na začátku a pokračujeme:

Vlevo nahoře je jeden povedený od Jiřího Košťáře a pod něj jsme se rozhodli ukázat i jeden vtip od Zdeňka Mareše. Jde o pro Sorry tak typické hrátky se slovy, které někdy potřebují mírně vzdělané, anebo spíš média sledující konzumenty. Konečně i ten nový klimakterizační úděl lidstva může mít i tuto polohu - myslet na Eskymáky je určitě korektní, i když se jim už jistě říká zcela jinak.

A jako by toho ještě nebylo dost! Trnky Brnky a Tapír.

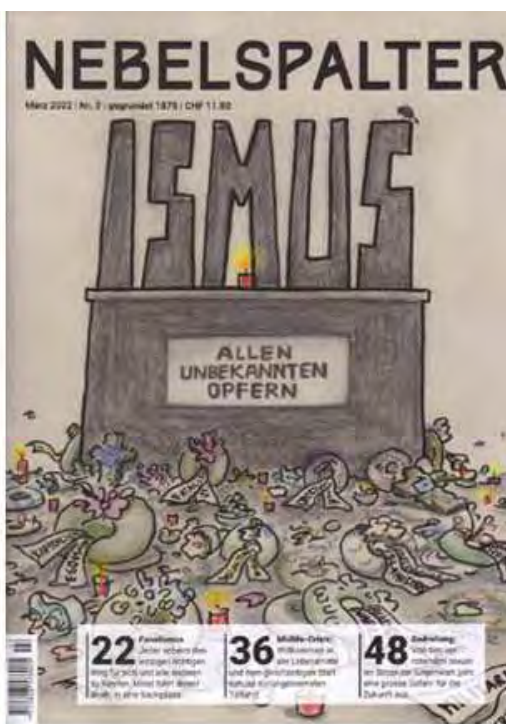
Byla neděle a vypadalo to nejdřív jako nadílka. Ve schránce jsme našli po očekávaném Bumerangu č. 2 a novém Sorry č. 3, také dva časopisy, které jsme hodně dlouho neotevřeli (ten první) a-nebo nikdy nespatřili (ten druhý). Ale **radost z nadílky?** Běda běda.

Bylo to přímo nadělení!

I když jsme se dopředu snažili dívat se na produkci amatérů shovívavým pohledem staršího bratra, moc se to nedařilo. Pokud jste už v tomto čísle GAGu narazili

na stařícké výhrady k výrobě špatného produktu zvaného Dikobraz (listováno a posuzováno

v roce 2004) netřeba opakovat. Staré chyby v novém rouše? To také, ale proč i chyby nové ve starém navlečeném hávu? Důkladný rozbor **Tapíra č. 2** přineseme až příště. Ale kresby diletantů na stále pitomější vtipy o tchýnách, nevtipné prasečiny ukazují nejen na mizernou úroveň vtipů, ale hlavně na nečekanou tupost redaktorů. Bezradná grafika. Věta: “Obálka **legendárního** (!?!) komiksu Čolák a Dolák”... Chybí zde téma “Politika”. Česká tradiční

zbraň - satira.

Uzkostlivé vyhýbání se karikaturám M. Zemana a A. Babiše. A Putina - už chybí jen náš nepřítel strýček SAM a jsme v čase

Dikobrazů... Ten však měl přece aspoň výtvarnější síto výběru. Zaměření na nejhoupější publikum...

Překvapení:

Tapír není měsíčník, nýbrž dvouměsíčník a šéfredaktorem už letos není sebevědomý diletant Mirek Vostrý.

Vlevo obálky posledních magazínů, které máme v redakci k dispozici. Bohužel na ně přijde řada až příště

Co však překvapí asi nejvíc? Jsou tu vtipy od autorů, které bychom v takových paskvilových periodikách nečekali. Fakt až neuvěřitelný úpadek! Ukázka degradace žánru. Zda to autoři dělají pro velké honoráře? Jsou to vtipy ze soutěže? Či jde o strátu soudnosti? Tak se shazovat! Ne všichni jsou staříci. Ale o tom s ukázkami těch hrůz až příště.

Zatím jen několik jmen, která se v Tapíru ztrapňují. Až nečekaně a nevratně si kazí životní pověst: Steska, Rychtařík, Drastil, Benetka, Hofman, Martenek, Herinkové, Líbal, Srna, Cimprich, Rak, Starý, Kotyza, Hiršl, Pírk, Urban P.... Dokonce tu je mini strip jakoby od Štěpána Mareše (!?) A ještě k tomu řada Slováků!

(G- men)

Legrace z internetu

Ne vše, co nám nabízí internet a jeho hloupoučtí (a hloupoučké) a důvěřiví (a důvěřivé) vyznavači (a vyznavačky) musí být šáhlé (či pošahané). Občas nám e-pošta zaneše i něco od chytrých a ještě ke všemu vtipných abonentů (i abonentek) z Česka (i Slovenska). Ty fotky nahore jsme sesadili sami, ty další se do dvojic pod sebe přiřadily zcela automaticky... (r)

Řezník (Martin Pohl *1986 v Rumburku) v Českém Slavíku.

Řezník sice rapuje o násilí a zvrácenosti ve společnosti, on sám by ale přitom ani mouše neu-blížil (...) „Chodí na mě jak kluci z učňáku, tak i vysokoškoláci. Vzdělanější lidi moji

tvorbu vidí trochu jinak, baví je z důvodů, ze kterých to celé baví i mě. Chápu to celé víc jako **humor**, je jim jasné, že je to **nad-sázka** (...) nebaví se použitím vulgarismů, ale obecně hrou se slovy.“

Před čtyřmi lety jste vydal skladbu, která začíná „Z duše nenávidím ty komoušský kundy...“ Jsou pro vás letošní volby důkazem, že už to čas vyřešil?

„Snad ano! Úplně jsem se tetelil blahem, když konečně vynášeli svoje věci v IKEA taškách z poslaneckých kanceláří.“

Nebyl by to pěkný námět pro některý z vašich kreslených vtipů, které vycházejí pod názvem Martyho frky?

„Nápady na ně si pravidelně sepisuju, ale teď tahle moje aktivita trochu stojí (...) Rád bych dodělal čtvrtou knihu, kde bude zas **dvěsto nových vtipů**.“

Klára Číkarová: „Těší mě, když jsou lidi zhnusení“, Deník N, 3. 11. 2021, str. 14

Kresba: **Ukázka z Martyho frků** / repro autorova FB stránka (Deník N)

Petr Pospíchal vzpomíná na muže, který uměl zformulovat to, nač ostatní jen mysleli:

Václav Havel pozorovatelem nepřestal být ani tehdy, kdy už nutně musela převážít významnost jeho formátu funkce. I tehdy si rád všímal souvislostí a detailů. Vážné věci v skrytu zákulisí uměl s **humorem** zlehčit, zatímco ty zdánlivě nevýznamné brával velice vážně. Byl znalcem lidských povah. (...) Jeho zákulisně a v úzkém kruhu vyslovované názory na lidi, které neměl v úplné oblibě, nebývaly zlomyslné, ostré však ano. Uměl být **jízlivý** a jeho **humorná** nadsázka se zpravidla trefovala do ambicí, které dotyčný skrýval a balil do postranních motivů.

Petr Pospíchal: „Strážce majáku z Hrádečku“ MfDNES 18. 2. 2021, str. 6

Satirická stránka Zomri už pět let baví lidovým humorem ze Slovenska...

...má přes 300 tisíc sledovatelů, píšou o ní seriózní celostátní média, sledují jí slovenští politici. (...) Správci se představili jako Bufeták, Korytnačiak a Instagram.... na tento rozhovor přišli nezpytlí na hlavě... na veřejných vystoupeních je nosí pořád. (...)

Dokážete si vzpomenout na vtip, který vás za tu dobu nejvíce rozesmál? Na jeden konkrétní vtip se nedá vzpomenout, jen na instagramu jich je více než patnáct tisíc. (...) **Kolega o vás před pár lety napsal, že váš humor je „přízemní“. Je pro vás právě přízemnost to, co dělá vtip dobrým vtipem?** Část našich vtipů hlavně v začátcích určité přízemní byla. (...) Taková žumpa, jakou na internetu vidíš dnes, nebyla běžná, takže jsme ji do světa přinášeli my. (...) **Máte i nějakého českého politika, ze kterého se dá dobře utahovat?** Asi jedině: „Je to kampaň!“ Pak samozřejmě prezident. A pak ještě Okamura před pár lety.

Karolína Klimková: „Zomri: Oproti dnešním politikům jsme andílci“. Deník N, 3. 12. 2021, str. VI

František Skála. A jiné práce (GHMP Dům u Kamenného zvonu)

S uvolňováním kultury je najednou Františka Skála všude plno a je to dobře. Galerie hl. m. Prahy a Památník nár. písemnictví mu uspořádali výstavu zaměřenou na (...) knižní ilustrace. S nimi začal brzy po absolvování školy a z velké části z ekonomických důvodů (...) volnou tvorbou by to tehdy ještě nešlo. Nakonec by to nebylo nic jiného než pokračování v rodinné tradici. **Jeho otec byl** významný ilustrátor zejména dětských knih, ale i **autor mnoha kreslených vtipů**. Z tohoto důvodu si František Skála nejprve přepisoval k uměleckému podpisu Jr. Nyní tuto tradici převzal jeho syn, František Skála Junior, rovněž výtvarník. (...) Skála je mezi významnými umělci docela výjimka. Ti, jakmile získali

uznání za volnou tvorbu, se často k dřívější ilustrátorské aktivitě nehlásí (...) Skála naopak tyto světy považuje za prostupující se. Než si našel místo v literatuře pro děti, absolvoval tak trochu vnucenou epizodu jako ilustrátor odborných publikací (...) Originální výtvarník se nespokojil s prostým zobrazením různých živočichů, ale na pozadí ještě domaloval drobné, zcela nesouvisející příběhy. (...) Výtvarník sám to označuje za **svěbytný žánr „humoru ve vědecké ilustraci“**. Domníváme se, že v něm zůstává poněkud osamocen s výjimkou již nežijících **Jaroslava Maláka a Káji Saudka**. (...) Vytvořil ale několik **komiksů**, které se blíží filmu. Nejslavnější je *Velké putování Vlase a Brady*. (...) Dobrodružné putování dvou mužíčků má všechno z toho, co je pro Skálu typické. **Humor**, slabost pro kouzlo lesa, hledačství, magickou atmosféru...

Obraz: **František Skála**
Ivan Adamovič: „Od ilustrací knih k dechovce“, Deník N 18. 5. 2021, str. 14

Režisér Jiří Strach: „Naděje neklame“

- Druhý rok v izolaci. Jako věřící a jako tvůrce Anděla Páně: máte nějaké signály shora, jak to bude vypadat dál?

Signály ne, zato mám naději. Svatý Pavel píše - naděje neklame. A tato naděje mi říká, že se nad námi nahoře slitují a příští rok bude konečně lépe. Ale je nepochybné, že i v nebi mají smysl pro velmi hořký **humor**. Na dva roky nám symbolicky zavřeli ústa rouškami. Jako by už nemohli poslouchat ty blbosti, které mnohokrát vypouštíme. Kéž bychom věděli, že rty nám Pánbůh stvořil na líbání a ne abychom jimi zle uráželi, hádali se či pomlouvali druhé.

- Umíte si představit, že až pandemie snad někdy skončí, vrátíte se k ní ve filmu? Třeba i v pohádce?

Covid do pohádky nepatří. Navíc je to něco tak blbého, a já nerad točím o blbých věcech. Covid patří do zapomenutí. Anebo je potřeba se mu vysmát a přeléčit ho **humorem**. Takže ano, umím si představit **ironický černohumorný** scénář, něco jako od Monty Pythonů. To jediné by dávalo smysl. Mirka Spáčilová: „Já a prezident?“ MfDNES 31. 12. 2022, str. 11

Kresba: **Miroslav Kemel** (Právo)

Vyšly Haškovy povídky

Loni to bylo rovné století, co začala vycházet na pokračování jeho nejslavnější práce „*Osudy dobrého vojáka Švejka za světové války*“ (...) Kniha „*Moje zpověď a jiné povídky*“ obsahuje na sedmdesát textů z let 1905 až 1923. (...) **Hašek** byl bohem nadaný spisovatel a souběžně bohém, anarchista, surový **mystifikátor**. Kdykoli, kdekoli, na jakýkoli motiv. A byl taky opilec. Alkohol se tu rozlévá snad v každém jeho textu. Toho talentu měl Hašek na rozdávání. Především talentu **komického**. A v rámci **komiky** suverénně zvládal **jak ironii, tak humor i absurditu**. Dovedl se **vysmát** druhému, sobě i celému světu. Jeho logice, řádu, tradici. V povídkách si dělal **legraci** z jakékoli autority: rodiny, vzdělání, státu, boha. (...) Hašek si nebral servítky. Byl neomalený, drzý, vnímavý. Proto byl ve své době silně nepopulární, proto si musel Švejka vydávat vlastním nákladem.

Radim Kopáč: „Nelze jinak: Jaroslav Hašek na Hrad!“, MfDNES 10. 1. 2022, str. 13

Vtipkuje o kremaci vlastní babičky, ale...

V hořkosladkém seriálu After Life na Netflixu (...) otevírá britský **komik** **Ricky Gervais** téma truchlení nad ztrátou blízké osoby. **Stand-up komik** a tvůrce řad úspěšných **komediálních seriálů** je oficiálně jedním z nejlepších britských **komiků** všech dob. V roce 2016 získal cenu BAFTA Britannia Charlie Chaplina a jeho seriál *Kancl* (...) se stal vůbec nejúspěšnější britskou **komedií** všech dob. (...) Britský **mistr vtipu** celkem pětkrát moderoval předávání Zlatých glóbulů (...) a nebral si při tom žádné servítky (...) vůči celebritám, které v tu chvíli seděly jen několik metrů od něj. (...) „*Většina z nás strávila ve škole méně času než Greta Thunbergová*“, spílal hvězdnému osazenstvu. (...) Jeho **humor** útočí na tělo, ale přitom nebolí. Je totiž nekorektní jen zdánlivě. **Zasmát se vtipům** o znásilnění, postižení

nebo smrti a **zasmát** se samotnému znásilnění, postižení či smrti je totiž velký rozdíl. U Gervaise tyto skutečnosti nejsou terčem **posměchu**, ale prostředkem manipulace s myšlenkovými pochody posluchače ve jménu **kvalitního humoru**. (...) Lidskost je prvkem, který shrnuje podstatu Gervaisovy tvorby, ať už je zaobalena do sebezprovokativnějších **drzých vtípů**. (...) Jeho **humor** zraňuje proto, aby mohl vzápětí obejmout.

Klára Číkarová: „Ricky Gervais si utahuje ze smrti“, Deník N, 28. 1. 2022, str. 14

Príde na scénu a začne rozprávať: „Žena sa sprchovala. Zavolala ma. Tak som vošiel k nej pod sprchu (...) bola horúca (...) tak som vybehol, ale vajca som mal natvrdo“.

Stand Up. Titulujú sa týmto spojením aj ti, čo sa pokúšajú o humor a prisvojili si pomenovanie „komik“ (...) Sú to ľudia odvážni, lebo nepoznám komika, ktorý by sa takto sám tituloval. (...) Celá verejnosť tých skutočných komikov tak vníma a potom aj tituluje. Za každým z nich je obrovské množstvo práce. Písania, skúšania, tvorby na javisku nikedy len tak sami. Ale tito súčasní samozvanci majú tú drzosť, že skor než niečo urobili alebo vytvorili, sú už komikmi, lebo sa tak rozhodli. A zrejme skutočného komika ešte v živote nevideli a nepočuli.

Miroslav Vico: „STAND UP“, Bumerang č. 1; 29. 1. 2022, str. 2

Vtípná očkovací kampaň v Praze

Magistrát umí komunikovat i moderně a **se smyslem pro humor**. Zabodoval kampaní, kterou pro něj zdarma vytvořila agentura DDB Prague. V nadsázce ukazovala, jak se Praha v době pandemie a následných lockdownů proměnila. Například Vinohrady se změnily na „**Virohrady**“, Národní se stala „**Marodní třídou**“ kvůli tomu, že byla v době lockdownu víceméně opuštěná. (...) „**Slovní hříčky jsou něco, co v Česku hezky funguje**,“ oceňuje Petr Laštovka (...) z agentury Geometry Prague.

Matěj Nejedlý: „Slovní hříčky bodují“, MfDNES 25. 1. 2022, str. 15

Premiér nové vlády přichází poprvé do svého úřadu a sahá na kliku...

Strip: Jaz, Deník N, 2022

Prezident nepodal rektorovi ruku

Prezident Zeman se vrátil z Lán na Hrad a včera tam najmenoval nové rektory vysokých škol. Během ceremoniálu zkritizoval úroveň univerzit a rektorovi Janáčkovy akademie múzických umění v Brně Petru Michálkovi odmítl podat ruku. Michálek je **autorem satirického divadelního představení „Ovčáček čtveráček“**,

které se trefuje do některých představitelů Hradu, zejména do mluvčího Jiřího Ovčáčka.

DNES: „Zeman jmenoval rektory“, MfDNES 27. 1. 2022, str. 3

Pohádce chybí hravá situační akce

Deset let po televizní pohádce Tajemství staré bambitky se zrodilo pokračování (...) Bylo nebylo; minule se šťastně vzali a teď dcera zločnicka (...) učí svého královského chotě spravedlivě vládnout. (...) Jako parodie by se Tajemství (...) dalo přijmout.

Coby pohádková komedie však doluje humor i osvětu z chudičkových povrchových nalezišť. Vtip má dodat dvojici zlotřilých rádčů, když jeden druhého opravuje, že si plete potentáta s atentátem (...) Padoušské daňové pletichy či cynické poučky „kdo lže, ten hrabe a právo je tam, kde je moc“ mohou být dětem lhostejné - a pohádky se snad pořád ještě dělají pro děti, ne pro volební kampaně.

Mirka Spáčilová: *Bambitka 2 volá lid do boje*“ MfDNES 10. 2. 2022, str. 16

Kresba: Jiří Hiršl

Z pošty / Ohlasy na GAG č. 4 - ZiMA 2021 (o 100+1 stránce)

Čekal jsem trošku obsažnější vydání, ale i tak dobrý. Díky!

P. V. / Praha

Ivane, děkuju také mockrát za zasílané časopisy, vždycky si rád počtu a rád se zasměju. Je to záslužná práce kterou děláš, těším se na váš časopis i příští rok.

D. E. / Nizozemsko

Díky za Tvé parádní GAGy. Ten poslední, kde je pěkně zmíněná geneze ČUKU jsem si vytiskl do archivu.

S. M. / Česko

B
M E R C I
R V
N A
i N

B. B. / Francie

Obdivuji nové informace a pozdravuji Mistra Hanouska a spol.

A. M. / Praha

Pošta od Vás s novým E-GAGom mi vždy prináša veľké potešenie. Chcem Vám vyjadriť moju vďaku. Teším sa už teraz na 15. marec 2022 :-)

Vl. M. / Slovensko

Neuvěřitelný, Ivane... nechápu, kde na to bereš čas a energii. To je materiálu... to snad dělaj v Číně...?

M. K. / Česko

Ahoj Ivane, přeji pevné zdraví, pohodu a humor do nového roku. Díky za všechny informace ze světa kresleného humoru.

Zd. H / Praha

I tentokrát jsme (viz **výše**) vybrali jen z ohlasů čtenářů po doručení posledního loňského čísla GAGu... **Níže** už vybíráme z názorů, přání a jakýchkoliv reakcí, k nimž čtenáře úpěnlivě vybízíme:

Moc Vám děkuji za recenzi knihy v E-Gagu. Takové řádky moc potěší. Snad jsem si je zasloužil. Co se týče grafiky knihy, vše jsem si navrhnul a napsal sám, vstoupil jsem na tenký led, a asi se nepotopil. Zároveň proběhla i výstava k šedesátce, viselo 38 obrázků a prodalo se jich 23. I toto považuji za úspěch.

Posílám foto z vernisáže.

Radek Machata

Posílám zas *Neblíka*. Jako vždy s velkým Bartákem, ale i s jinými „Švýcary“, jako např. Lubomír Kotrha (**viz obr vlevo!**), Kamenský a Kazanevsky. Zkrátka lidi, jejichž jazyky (čeština, slovenština, ukrajinština) nejsou tak rozšířeny, to válejí beze slov.

Mne asi těch 50 let v SRN trochu zkazilo...

Honza Tomaschoff

(Jeho vtip je v rubrice *časopisy*)

Dnes jsem v supermarketu viděl **Mladý svět** s R. Krajčem, který jsem tam viděl i minule a předminule... Tak mi to nedalo a podíval jsem se dovnitř pozorněji (ne jen na stránku vtipů*). A našel jsem tam na straně 3 povídání šéfredaktora, že v prosinci vychází jen jedno číslo a že od ledna bude MS měsíčník (bude mít 100 stran).

Jirka Mikulka

*)Podle Fefíka to bude vždy stránka vtipů ze Sorry vydaného v daném měsíci.

Kniha kresleného humoru vozičkáře **Jiřího Flekny** **Když sranda vzniká v posteli** je již na světě. Vzhledem ke zpoždění dodávek materiálu ale máme **před Vánoci k dispozici pouze 100 výtisků**. Cena knihy je 150 Kč. Prodejní místa, **možnost zaslání knihy poštou** a veškeré další podrobnosti najdete na <https://spokojeny-domov.cz/jiri-flekna/>. Na jaro je pak plánován její křest u příležitosti Jirkova svátku.

P.F.2022 I.T. Opočno:

**Z cesty, ty prase!
Přichází imunolog!**

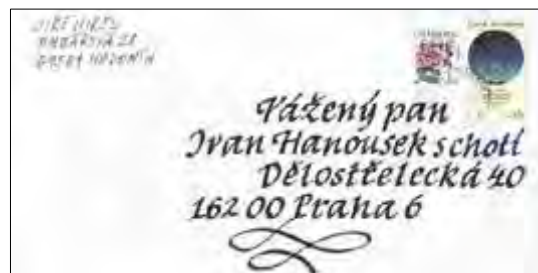
Knížka vtipů M. Kemela

Nechal jsem si tu knížku dát k Vánocům, ale už jsem to nevydržel a letmo prohlížel. Poté, co odešli Jiránek, Renčín a Pálka, převzal Miroslav Kemel jejich štafetu. Je naděje, že se bude ještě zlepšovat. Váš doslov je na úrovni, neříkáte si marně HuDr. Autor si v závěru položil správné otázky. Už se těším na podrobné čtení a prohlížení kreseb. V obchodě (Luxor) nám řekli, že mají málo výtisků... prý poslední. Konec nevyžádaného mého názoru a pocitu.

J. Řezníček, Praha

Kreslíř Mediažurnálu č. 3/2021 Jiří Hiršl

Děkuji za Mediažurnál i za honorář. Vůbec na to nejsem zvyklý, kreslím vtipy a vylepujeme je místo kulturních plakátů, když jsou teď akce zrušené. Zdarma na našich výlepových plochách a má to příznivý ohlas. Ve „Slovácku“ jsem skončil už před dvěma roky, ani mi nebyli schopni to říct po sedmadvaceti letech spolupráce...

Ještě jednou děkuji za posílání Gagů, je to úžasná práce. K poděkování se připojuje i paní Polakovičová, které

pravidelně posílám GAG i BUMerang... S pozdravem a úctou

Jiří Hiršl, Hodonín

V již pokročilejším čísle týdeníku KUK jsem v září 1990 vyhlásil soutěž - tedy anketu o nejpopulárnějšího českého autora kreslených vtipů (samozřejmě z členů ČUKu). Čtenáři měli za úkol označit své nejoblíbenější autory od prvního do třetího, v redakci jsem pak poctivě zapisoval čárky, tedy vlastně čísla 3, 2 a 1 do řádky za jmény autorů. Nejistil jsem nic moc překvapivého, přesto to mělo určitý význam aspoň jako potvrzení našich představ.

Přesněji řečeno také jistých obav, které se ukázaly být oprávněné hned na prvním místě pořadí po sečtení všech korespondáků. Aby si někdo nemohl poslat víc korespondáků, pojistilo se to nalepením čtyř postupně v KUKu k tomu otiskovaných kuponů (z pera Michala Hrdého) Vše totiž probíhalo normální poštou z poštovních schránek až po doručení listonošem na redakční stůl. Zachoval se papír a na něm, pěkně postaru, propiskou postupně zapisované hlasy. Ty nám před koncem roku 1990 ukázaly na papíru toto pořadí:

Petr Urban	576	Pavel Kantorek	139	Vladimír Renčín	83
Vladimír Jiránek	305	Dušan Pálka	110	Miroslav Barták	30
Jan Vyčítal	206	Michal Hrdý	94	Pavel Kotyza	14

Jak je zřejmé z našich ukázek (**viz!**) vzali jsme výsledky hlasování vážně, v následujícím dubnu i červnu se Urbanovy obrázky objevily na první straně novin a to přímo pod hlavičkou.

Ten první dokonce *beze slov* a ten vpravo se slovy, které zde kvůli velkému zmenšení raději přikládáme: **“Odvezte ho do márnice, potřebuje srazit teplotu!”** Jenže na zvýšené prodejnosti, vykazované pravidelně PNS, se to viditelně neprojevovalo.

Pořadí v uváděné trojici hrálo důležitou roli. Na příklad pro Vyčítala hlasovalo více lidí než pro Kantorka, avšak jen málokdo ho řadil na první místo za tři body; nejvíc měl dvojek. Naopak u Kantorka se to hemžilo vítěznými trojkami. Za silnou sedmičkou byla docela zásadní přestávka, Je tam Barták a Kotyza - teprve pak následovala tato jména: **Dvořák 12, L. Vaněk 10, J. Dostál 9, Pralowszký 7, Ostatek 6, Koťan a Matuška po pěti... dalších 21 jmen se u zapsalo se 4 a méně hlasy...**

Většina čtenářů správně pochopila, že jde o autory, kteří **publikují v Kuku**. A proto zde vůbec nenajdeme jména jako **Ceplecha, BAPE** anebo **Daniel...**

Jen jako kuriozitu berme tři body pro NOSy, tři pro Slívu, dva pro Kemela i Nepraktu a jeden bod pro Kerlese či Juřenu. Rozhodujícím faktorem pro výběr vtipu však byla tenkrát pro mě při výběru jeho kvalita, nápad, novost, určitě ne jen osvědčený autor. **Třeba vtipy začínajícího Miroslava Kemela, které v KUKu našly místo (i na titulní stránce!) se v hlasování neprojevily. Jako víceméně neznámý autor se v žebříčku oblíbenosti na vyšší patra vyšplhat nemohl... /h/**

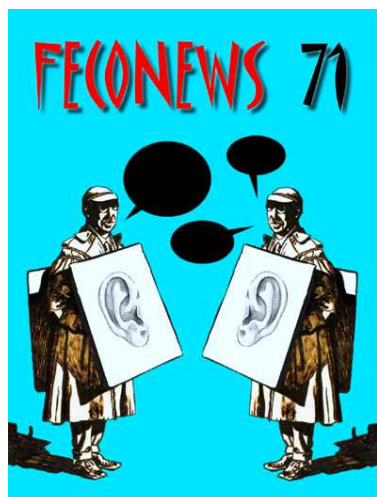
Druhou pro nás užitečnou (a nesmírně pracně získanou) informací byl výčet míst, z nichž hlasující posílali své pořadí. Jak tak dnes koukám do zápisu plného názvů obcí, Prahu jsem dělil podle obvodů, v součtu to znamenalo 17 hlasujících, tedy stejně jako Brno (17). Třetí skončily kupodivu Teplice (8), čtvrtá Ostrava (7), následovaly Č. Budějovice (6), Plzeň a Hradec Králové (5), Pardubice, Vyškov, Zlín po 4, Č. Třebová, Děčín, Havířov, Kladno a Strakonice (3)... přišly i hlasy z Nitry, B. Bystrice, Nového Mesta n/V. či Trnavy. Většinou to byly jen jediné hlasy z města či vesnice. Pro redakci bylo ale důležité i zjištění, že se zřejmě KUK opravdu dostával až do pohraničí a také do menších obcí... Avšak! **O tom výstřižek:**

NAPSALI POD ČAROU

Protože už jsem vyletěla z práce (rušení organizace), ráda bych vyletěla i s Vámi / Eva Dudová, Č. Budějovice — Pokud nebudu zařazen do slosování, spojím se s Rychlými Pipami, a ty vám udělaj takový tóčo, že poletíte Vy (ale bez letadla)!!! Petr Sedlák, Dvůr Kr. n. L. — Ještě jsem neletěl letadlem, tak s tím něco dělejte! / Pavel Novák, Čavisov — Doufám, že se mi podaří vyhrát předplatné KUKu, neboť při chystaných cenách novin a časopisů je to jedna z možností, jak se ještě aspoň rok smát!!! / Zdeněk Crha, Třebořov — Nalepit kupóny vedle sebe je stejně dobrý vtip jako poslat vše do 31. 10. 90. Škrť č. 10 jsem dostal koupit až 10. 11. 90 / Milan Cibulka, Přerov — Vy šprýmaři, dáte datum konce soutěže do konce října a Škrť dostaneme na stánkách 11. listopadu. Polepšete se!!! / Simona Bílková, Č. Třebová — Rád, velice rád, bych dal do pořadí Vl. Renčina, ale v poslední době skoro není vidět. Přesto jej pozdravujte. A kdyby se na mě usmálo štěstí a vyhrál jsem v slosování, věřte, že budu šťasten, když to bude předplatné KUKu, neboť mě ubude nervů s jeho sháněním / Jaroslav Kříž, Č. Budějovice — Zároveň vám děkuju za to, že časopis, jako je KUK vydáváte a do dalšího vydávání Vám přeju hodně štěstí a dobrých nápadů. Chybí mi jenom víc kreseb Vladimíra Renčina / Jiří Ejm, Praha 5. — Prosím o případně vrácení kupónů (přikládám známku). Nerad bych měl časopis, který schovávám, poškozený / Miloš Šenkýř jr., Brno — Možná sa poču-

dujete, ale aj v našom meste Vás čítame. A to vždy, keď niekto navštívi Prahu a priniesie nám Váš týždenník. Nasmejeme sa vtipnému a jemnému humoru tak vlastnému českému národu. My Slováci pestujeme tzv. lopatistický humor. Jemnému mnoho obyčajných ľudí ani nerozumie... Vela zdaru v práci praje Slovenka ako repa / Anna Černochová, Nové Mesto n. V. — 1. Jiránek, 2. Vyčítal, 2. Urban (za vtipy o sexu, v ostatných se mi víc líbí Hrdý) / Jaroslav Komrek, Pardubice — Když už šťastnou náhodou něco vyhrál, tak jediné předplatné KUKu nebo balón. Váš neoddaný čtenář / Štefan Filípek, Praha 5 — Bol problém nalepiť kupóny!!! / Ján Vilček, Nitra — S radostí zasílám kupóny v portréty... S radostí proto, že jsem konečně docílila předplatné na Váš týdeník. Nevadí mi, že jste podražili, protože jsem těch devadesát haléřů považovala za takový reklamní vtip. Díky přívětivosti a ochotě paní Hlaváčové, pracovnice PNS v Praze 10, Nad Primaskou, která za mne dokonce zaplatila nedoplatek předplatného za září a říjen, je všechno v pořádku. A já si medím — vlastně si myslím, že by do oblak měla vylétnout taková paní Hlaváčová, protože jsem se s přívětivostí a ochotou této instituce setkala poprvé / Veronika Sacharová, Praha 10 — Účastním se Vaší soutěže, protože mě neobyčejně zaujala ošklivost soutěžních kupónů. Pevně ale doufám, že nevyletím, neboť nespáším výšky. Neobyčejně by mě ale potěšila některá z hodnotných cen, např. krabička Sunaru / Blanka Petkovová, Kladno.

Zde vzpomínaná soutěž byla vyhlášena v KUKu číslo 17/1990 s použitím dvou výtečných marketingových sloganů: *“Chcete vyletět do povětří?”* a posléze *“S KUKem nad oblaky!”* A nebyla to lež. Hlavní cenou byl opravdový výlet v letadle, zprostředkovaný pro propagaci titulů KUK a Škrť vydavatelstvím Novinář. Kdo vyhrál víme, ale zda vůbec nakonec vyletěl, si už nevzpomínám. Asi by se to však dalo vystopovat... **e-GAGmen**

FECONEWS MAGAZINE číslo 71

Je to tak, nestárnoucí **Peter Nieuwendijk** stále vydává a rozesílá časopis organizace **Federace Cartoonistických Organizací**. Nám sice magazín už nechodí, ale umíme si ho najít, což jistě dokáže i většina z abonentů e-GAGu.

Přesto z tiráže uvádíme základní údaje:

Publisher: Endyk Producties Hillegom Holland

Mailing address: Leidsestraat 177, 2182 DL Hillegom

international.fecocartoon@gmail.com

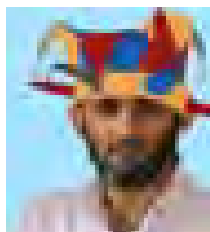
Editor in Chief: **Peter Nieuwendijk**

peternieuwendijk47@gmail.com

Copyright 2021-2022 / This magazine is periodically published for FECO Members. Reproduction in whole or part without permission of the Chief Editor is prohibited.

Obálka (viz!) je dílem šéfa zn.: [ENDYK](#)

Z **FECONEWS** Nr. 71 jsme vybrali zprávu, že FECO ocenila svou cenou **HüSEYN CAKMAK** z **Kypru**, dlouholetého propagátora žánru cartoon doma i v zahraničí, svého času vydavatele časopisu a také stále organizátora mezinárodní soutěže **“OLIVE”** v Kyrenii (Girne).

The FECO Board of the federation of worldwide cartoon organisations has decided that

Mister HüSEYN CAKMAK

has received the special **FECO FELLOWSHIP AWARD 2021**

For his effort in the national and international cartoonworld.

We thank you for your contribution to the art of cartooning - podepsáni jsou

Peter Nieuwendijk, Felipe Galindo, Marlene Pohle, Tamer Youssef and

Bernard Bouton

V Číně (město Weihai) se v roce 2021 konala **International Cartoon Art Exhibition 2021**

s podtitulkem Mezinárodní **výstava “Mistrů umění humoru”** - v rámci oslav 15. výročí nejznámější tamní soutěže **„Red Man“**.

V angličtině se místo konání nazývá **BiKeguan Art Museum in Wawuzhuang Village, Wendeng District, Weihai City, Shandong Province**.

Výstava pořádaná muzeem a FECO Čína ukázala díla slavných karikaturistů, včetně vítězných prací soutěže **RED MAN**.

Z Polska

Konkurs na vedení „Muzeum Karykatury“ ve Varšavě je rozhodnutý. Novým ředitelem se stane **Paweł Płoski**. Primátor města akceptoval výběr konkurzní komise. Nový ředitel nastoupil prvního ledna 2022.

Komise usoudila, že kandidatura Pawła Płoskiego nejlépe splnila stanovená kritéria pro vedení a činnost Muzeum Karykatury. Kandidát prokázal znalosti z oboru „karykatury, rysunku satyrycznego i komiksu, jak i znajomością funkcjonowania Muzeum“ a je připraven k rozvoji instituce, včetně funkce edukace a na „współpracę z innymi podmiotami.“

Paweł Płoski je teatrolog, redaktor a vědec v oblasti kulturní politiky.

Zemřel Vladimír Semerenko

z Ruska (1950-2021)

Viz jeho příhodná kresba vlevo!

BLBCI V INDII

V Indii dostal státní cenu za karikaturu kreslíř **Anoop Radhakrishnan**. Ten do kresleného vtipu s názvem *COVID-19 Global Medical Summit* nakreslil zástupkyni Indie na konferenci jako krávu zahalenou šafránovým šátkem. A samozřejmě se zvedly hlasy, které v tom vidí ponižování vlastní země a vyzývají k odporu proti odpovědným institucím. V Indii je z toho momentálně kauza číslo jedna a sám Radhakrishnan čelí nevybíravé kyberšikaně.

BLBCI V TURECKU

V turecké Ankaře zase soudí v nepřítomnosti tři redaktory a jednu kreslířku francouzského satirického časopisu Charlie Hebdo. Jedna z loňských obálek časopisu prý urazila tureckého prezidenta Erdogana. Žalobce prohlásil kreslený vtip za vulgární, obscénní a nečestný. Podle kontroverzního zákona o urážce prezidenta, který začal v Turecku platit právě až v Erdoganově éře, už tamní soudy potrestaly 64 novinářů.

Ankarský soud ve čtvrtek uspořádal v nepřítomnosti první slyšení tří vedoucích pracovníků a jednoho kreslíře z francouzského satirického časopisu Charlie Hebdo kvůli obvinění z urážky prezidenta Recepta Tayyipa Erdogana na jedné z obálek časopisu v loňském roce. Ankarský hlavní státní zástupce Ahmet Akça, který obžalobu vypracoval, obvinil karikaturistku Alice Petit a tři manažery slavného satirického týdeníku – Gérarda Biarda, Julienu Sérignaca a Laurenta Sourisseaua – z urážky Erdogana v karikatuře, která zobrazuje tureckého prezidenta sedícího ve spodním prádle, pití piva a zvednutí suknečky ženy v islámském oděvu.

V obžalobě žalobce popsal karikaturu, která byla na titulní straně vydání Charlie Hebdo zveřejněného 28. října 2020, jako „vulgární, obscénní a nečestnou“ s tím, že „v žádném případě nespadá do rámce rozsah svobody projevu nebo tisku.“

Na slyšení u 2. trestního soudu první instance v Ankaře nebyli žádní zástupci časopisu Charlie Hebdo, zatímco Erdogan zastupoval jeden z jeho právníků. Soud uvedl, že příslušné dokumenty související s procesem byly přeloženy a zaslány francouzským úřadům prostřednictvím žádostí o právní pomoc a že je na francouzských úřadech, aby odpověděly na žádosti Turecka týkající se procesu. Soud pak líčení odročil na 1. června 2022.

FECO má nového vicepresidenta: Tamer Youssef - Egyptian cartoonist.

Rodák z Caira (*1974) začínal v místních novinách Le Progrès Egyptien už jako dítě.

Po vystudování French school Collège de la Salle, začal publikovat v *The Egyptian Gazette*, *Live Colors*, and *Egypt Today*. Dnes jeho cartoons, caricatures and illustrations vycházejí ve Francii, Rumunsku, Spojených státech i jinde. *Currently, he's the cartoonist of al-Ahram newspaper – the largest in the Middle East.*

Youssef pořádá řadu mezinárodních soutěží (27) v Egyptě - m.j.: The Environmental Cartoon Competition - Cairo 1998; Cairo International Cartoon Competition - Cairo 2003; Bonjour la Caricature! - Alexandria 2003; Skartoon Cartoon - Cairo 2009, Hababkoun Ashara - Cairo 2010. Je členem FECO Egypt od r. 1997, byl 15 let jeho vicepresidentem.

Tucet cen putovalo v roce 2020 do Chorvatska

Na stránkách Chorvatského družstva karikaturistů se lze seznámit s bilancí členů v r. 2020. Chorvati získali, jako v posledním desetiletí vředycky, více cen než čeští autoři. Konkrétně jde o 2 Grand Prize, jednu první, 3 druhé a 4 třetí ceny. Ta nevyšší ocenění obdrželi Mojmir Mihatov (1x GP 1 x 3.cenu a ještě 9 uznání) Damir Novak a Slobodan Butir. A vypadá to, že ani rok 2021 nebude slabší.

Blahopřejeme - a taky závidíme. (red.)

The best Cartoons of Nippon

Co o katalogu soudí XX? *)

Dnes jsem obdržel barevný katalog Mezinárodního festivalu kreslených vtipů v japonské Saitamě. Jde o 31. ročník festivalu v roce 2021. Akce jsem se zúčastnil se dvěma mými vtipy, jedním na téma *Zdraví* a druhým *na Volné téma*. Díla na obě témata od 44 japonských a 50 zahraničních umělců jsou zahrnuta v katalogu výstavy, která se konala v listopadu 2021.

Saitama City je místem, kde Rakuten Kitazawa - otec moderní japonské karikatury - strávil svá poslední léta. *Saitama Municipal Cartoon Art Museum* v domově Kitazawy v jeho pozdějších letech pořádá každý rok soutěž *Saitama-City Rakuten-Kitazawa Manga Awards*. V roce 2021 tu uspořádali už 36. ročník a vítězné karikatury jsou zahrnuty do této knihy a jsou také vystaveny na stránkách muzea.

Standardní Katalog "Nejlepší karikatury Nipponu 2021" o velikosti A4 (21x29,7 cm) má 108 stran, z nichž asi 70 barevných a monochromatických se zúčastnilo festivalu a bylo vybráno do katalogu. Zbývající stránky jsou seznamy japonských a zahraničních umělců s jejich osobní historií v angličtině a japonštině. S pomocí této dokonale navržené knihy umění je možné porovnat styl a důvtip domácích a zámořských umělců manga/karikatur a užít si humor v jejich dílech. **Děkuji** organizátorům festivalu a zaměstnancům Plaza North, kteří mi poslali tuto skvělou sbírku manga/kresleného humoru.

*) Jméno autora tohoto "poděkovacího" psaní neznáme. Je však pravděpodobné, že nový svazek obdrží i *Miroslav Barák*, který ho pravidelně věnuje naší GAG-bibliotéce. Díky výše uvedeným řádkům netřeba nic dodávat. Ale přece: V každém ročníku nacházíme dílo slovenského karikaturisty žijícího nedaleko Bratislavy. A v každém katalogu je u jeho kresby i vizitky tento "maďarský" domicil...

Vilám Zivicky (Hungary)

No title

ヴィリアム・ジヴィッキー (ハンガリー)

無題

(390×282)

BUDUÁR stále láká k siestě

Pozoruhodný časopis pozoruhodného názvu je hodný stále pozornosti. Tentokrát je obálka dílem domáciho autora jménem *Riccardo Mazzoli*. Jde už o 78. číslo časopisu, což říká, že obálku zdobí stejný počet lenošek, kaučů, sofa, či křesel od 78 různých autorů, výhradně humorného rukopisu. Už jsme je v GAGu ukazovali, ale toto letošní lednové dílo je věnováno trávení času v době pandemie - tedy v izolaci! Oni ti Italové mají opravdu něco do sebe. (sek)

Sergjev v Kruishoutemském ECC

Výstavy v belgickém ECC se nezastavily, covid - necovid. Jak jsme zjistili měl ji naposled z cizinců (vystavují vždy jeden cizí + jeden domácí) **Aleksander Sergejev** (*1948) z Ruska. Vysloužil si ji vítězstvím v *Euro-kartoenale* na téma '*Chances and Opportunities*', kde získal '**Prize of the ECC**'. **Jeho dílo vidíte vpravo** - a není nejmenší pochybnost, že jde o Rusko. (r)

A znovu **Buduár**. Po roce a hned dvakrát v jednom čísle e-GAGu. Pozoruhodné... A ještě ke všemu jsme to neudělali schválně. Tedy: ten první Buduár (**viz minulá stránka**) ano, ale tento (**viz výše**) jsme dostali e-poštou a tak jsme ho jen připojili... Poslal ho totiž náš pravidelný čtenář - dlouholetý a trvalý a vzácný - totiž až z Istanbulu. **Erdogan Bašol** nám poslal stránky, na kterých jsou jeho vtipné kresby otištěné ve dvou časopisech. A tím prvním je právě Buduár. Druhým titulem je bulharský **Stršel**. To nás zaujalo. Jde totiž o možná poslední humoristický časopis z pravěké éry *Krokodýla* a *Dikobrazu*, který ještě ve "východní" Evropě existuje... Berlínský Eulenspiegel prastarého prapůvodu se k nim nepočítá.

K Turecku mají Bulhaři hodně dlouho blízko - a nejen topograficky. Vzpomínám, jak různí sportovci ze Sofie se jmenovali trochu neslovansky - vzápětí po roce 1989 už měli typická turecká jména. A také při porotování v soutěži Nastredín Hodja jsme si nejlépe rozuměl s jedním z tureckých porotců, samozřejmě takovou hatlapatlaruštinou. S Erdoganem jsme se fotili na věži v Galatě i jinde a dostal jsem na cestu domů kolekci speciálních sladkostí. Vlastně dvě - tu druhou jsem předal v Praze Bartákovi s pozdravem od pana Bašola. Erdogan totiž Bartáka velice uznával a když se podíváme na jeho kresby (jsou to ty **dvě vpravo!**), je zřejmé proč - oba tvoří zásadně beze slov. Oba (**viz snímek!**) jsou stále velice plodní a turecký karikaturista je ještě o dva roky starší (*1936) než ten náš (*1938). Bašol první kresbu otiskl v roce 1952. Jeho výstavy a ocenění by se sem nevešly, tak aspoň dvě alba vtipů: *Karmakarışık* (1984) a *Kelamsız* (2001). A byl také „the chairman of the Turkish Cartoonists Association“. (ih)

Španělský karikaturista David Vela "David" získal cenu Notary of Humor 2021.

Ilustrátor a humoristický výtvarník David Vela "David" byl v minulém roce vyznamenán „The Notary Prize of Humor“, kterou uděluje University of Alicante spolu se zdejším spolkem karikaturistů FECO SPAIN, v rámci „The Social Humor Show“ věnované tématu EQUALITY.

Se zlatou **FECO KORUNOU** na hlavě se v posledním vydání FECO-NEWS pod titulkem FECO PRESIDENTS FOR LIFE objevili v přehledu velkých osobností světové Federace Cartoonistických organizací **Bob Vincke** z Belgie a vedle něho

ROGER PENWILL (Great Britain) - **viz vlevo!**

Je zde jako FECO President General v letech 2001 - 2005. S Rogerem a jeho ženou jsme se setkali už v porotě festivalu Olive na Kypru a též jsme ho pozvali i s příjemnou manželkou na *Cartoons Meeting Point* do Písku blahé paměti.

6. "ARTOONist" Seasonal fest - Iran

Téma: **Free**

Uzávěrka: 20. 3. 2022

<https://egyptoons.blogspot.com/2021/11/...sonal.html>
viewtopic.php?f=58&t=17290

2. Int'l Cartoon Contest Metropolitan Municipality 2022 Denizli - Turecko

Téma soutěže: **Rodina**

Uzávěrka: 20. 3. 2022 do 12:00 hodin.

Více na: <https://www.denizli.bel.tr> " a " eng.denizli.bel.tr "

5. Semarang Cartoon Exhibition - Indonézie

Téma: **COVID-19**

Uzávěrka: 23. 3. 2022

<https://egyptoons.blogspot.com/2021/12/...iQhdSU9TWE>
viewtopic.php?f=58&t=17371

MKMA Competition - Indie

Cartoon theme: **Free**

Deadline: 31. 3. 2022

Jde o max. 3 politické vtipy prvně publikované v novinách, časopisech, ale i na News portals/Websites mezi 1. lednem a 31. prosincem 2021.

Více o tom na <https://www.facebook.com/IIC4u>

26. FAX FOR PEACE Int'l Competition, Spilimbergo/Pordenone - Itálie

Téma: *Peace, tolerance, fight against any form of racism and of defense of human rights.*

Uzávěrka: 31. 3. 2022

www.faxforpeace.eu

8. "RED MAN" Biennial - Čína

Téma:

A. Building (Chinese architecture / Western-style building / Various buildings)

B. The world in the Animation

C. Tiger (The Year of the Tiger 2022)

D. Free

Uzávěrka: 31. 3. 2022

<http://www.redmanart.com/en/bencandy.php?fid=6&id=814>
viewtopic.php?f=58&t=17196

XIV International Contest Snail Graphic Humor 2022 - Španělsko

Téma: „Snail“

Deadline: 14. 4. 2022

Více: caricaturqe.eu

4. International Rhubarb Cartoons Contest 2022 - Rumunsko

Cartoons theme: **RHUBARB – More than a plant!**

Deadline: 17. 4. 2022

<https://cartoons.rabarbur.ro>

15. Int'l Contest of Caricature and Cartoon of Vianden - Lucembursko

Téma: **ENERGY**

Deadline: 18. 4. 2022

Info: cartoon@caricature.eu .

27. International Cartoon Exhibition 2022 Zagreb - Chorvatsko

Téma: **WATER POLO** (vodní pólo)

Deadline: 29. 4. 2022 / Info: www.hdk.hr

1. Cartoon / Caricature Contest, Zakariya Razi - Egypt?

Téma: Zakariya Razi for the 21st Century: His Legacy in Science, Art, and Modern Culture.

Uzávěrka: 30. 4. 2022

www.razimuseum.org

54. OSTEN World Gallery of Cartoons, Skopje - Sev. Makedonie

Téma: **Free**

Uzávěrka: 30. 4. 2022

<http://www.osten.mk/en/wgc-general-info-2022/> viewtopic.php?f=58&t=17378

12. Turhan Selcuk Competition, Milas - Turecko

Téma: **Free**

Uzávěrka: 30. 4. 2022

<https://egyptoons.blogspot.com/2021/12/>

7. Cartoon Festival, Františkovy Lázně - Česko

Téma: **"Food and drink"** (Jídlo a pití)

Deadline: 30. 4. 2022

<https://e-tapir.cz/2021/11/09/mfkh/#gsc.tab=0>
viewtopic.php?f=58&t=17317

11. International Cartoon Contest Olive 2022 Kyrenia - Kyp

Téma: **A) Olive** (Olive and Time, Olive and History, Olive and Mythology, Olive and Technology, Olive and Cyprus, Olive and Life, Olive and Women, Olive and Men, Olive and Children, Olive Oil, Olive Branch, Olive Tree..., atd.) **B) Free Subject** **Deadline: 30. 4. 2022**

Info: <http://www.zeytinkarikaturleri.com>

XVI. Int'l Exhibition of Satirical Graphics Bukovina 2022 - Rumunsko

Téma: **"The Bread"**

Deadline 31. 5. 2022.

www.licurici.eu / www.artboa.ro / boa-caricatura.eu / muzeulbucovinei

XXX International Festival of Satire and Humor "City of Trento" - Itálie

THEME: „Shadow“

DEADLINE: 25. 5. 2022

CATEGORIES

A) Satire/Humor/Illustration / B) Comics (max 2 pages)

Source: studioandromeda.

International Contest „Caneva Ride!“ 2022 - Itálie

Téma: **"L'occasione fa l'uomo ladro"; "Opportunity makes a thief".**

Deadline: 26. 6. 2022

46. Italien Lies championship graphis section contest 2022 - Itálie

Téma: **Cinema and Lies**

Deadline: 6. 7. 2022

www.labugia.it

A ještě z Německa...

Nikoliv mezinárodní, ale výhradně domácí soutěž o nejlepší fotografii a nejlepší karikaturu uplynulého roku má název **Rückblende** a u něj ročník 2021.

Obdivuhodná je tradice pěkného katalogu v němž se v posledních letech mísí snímky s kresbami a je to mix povedený, který potěší oči. Také letos nám ho pro GAG a pro naši bibliotéku poslal **Jan Tomaschoff**, jehož kresba v katalogu nechybí. První cenu obdržel **Heiko Sakurai** a vidíte ji napravo. Je na ní nový kancléř a zaujme nejen semafor (symbol vládní koalice), ale také domek na vršku, který nám připomíná cosi "známého a strašidelného". (r)

Výsledky / Egypt, Kosovo, Brazílie, Itálie. Kanada, Ukrajina, Slovensko, Indonézie, Chorvatsko, Rusko, Kolumbie, USA, Čína, Španělsko, Polsko, Maroko, Rumunsko

1. International Cartoon Contest "Egypt Cartoon" - Egypt

Téma: *The Flowers*.

Účast: 404 autorů ze 63 států poslalo 895 cartoons

1. cena:

Neltair Santiago - Brazílie

5x Excellence Awards:

Vladimir Kazanevsky - Ukrajina

Zbigniew Kolaczek - Polsko (**viz obr.!**)

Hamid Soufi - Iran

Agus Widodo - Indonézie

Oguz Gurel - Turecko

4. Int'l Cartoon Festival KrAgI 2021 Priština - Kosovo

Sekce A - Hlavní ceny:

Spezial Prize: Seyran Caferli / Azerbajdžan; Luc Descheemaeker / Belgie; Bilig Ba / Čína; G. Hamid Ghalijari / Irán; Jorda Pop-Iliev / Sev. Makedonie; Raimondo Santos Souza / Brazílie; Sika Roman / Slovensko

Sekce B - volné téma

Spezial Prize: Carlo David Fuentes / Kuba; Efat Amjadipoor / Irán; Mojmir Mihatov / Chorvatsko; Seyit Saatci / Turecko; Igor Smirnov / Rusko

17. International Humor Salon 2021 Limeira - Brazílie

Best Cartoon: *Engin Selcuk* - Turecko

Best Caricature: Carlos Davi Fontes - Kuba

Best Charge: Manuel Arriaga - Španělsko

Best Comics: Slobodan Butir - Srbsko

10x Honorable Mentions: Luc Descheemaeker_Belgie; Engin Selcuk_Turecko; Ahmad Reza Sohrabi_Iran; Arash Foughi_Iran; Shenying Sun_Čína; Mohsen Jafari_Iran; Muse Gumus_Turecko; Oktay Bingol_Turecko; Oleg Gutsol_Ukrajina; Rajeendra Kumar_Indie

3. Edition Contest Images of Justice „The Right to Housing“ 2021 Ottawa - Kanada

Grand Prize Winner: *Mahnaz Yazdani* - Iran

Dalšími finalisty byli Marcin Bondarowicz (Polsko), Nikola Listeš Chorvatsko), Oleg Dergačov (Francie) a Bruce MacKinnon (Kanada).

5. Int'l Cartoon Competition Beavers Laugh Bobrica 2021 - Ukrajina

Téma: **TIŠINA** / dodatna tema - **DABAR**

1. cena: Aristides Esteban Hernandez Guerrero, Kuba
2. cena: Alexander Shmidt, Rusko
3. cena: Ross Thomson, Anglie

Appreciation Award: Ricardo Bermúdez Rodríguez, Kuba

Vlevo: Posebna BEAVER AWARD:

Mojmir Mihatov, Chorvatsko

Vpravo: NAGRADA ZAJEDNICE

BOBRITSA: **Sergej Semendjajev**, Ukrajina

EU - WORK in PROGRESS... Digital Cartoons Project 2021 - Slovakia

Poněkud záhadnou **slovenskou** (mezi finalisty ani porotci není žádné slovenské jméno!?) **soutěž** hodnotila porota ve složení:

Kornelija KONESKA
(Representative of the

OSTEN World Galletry of Cartoons), **Andrej VASILJEVIČ**,
(Representative of **GOETHE-INSTITUT**) a **Norbert Van YEPRZEELE** (External Consultant.

Posuzovali přes 300 cartoons od 72 cartoonistů ze 25 států EU a západního Balkánu. Vybrali 35 autorů, z nich poté 11 do finále a 3 z nich nakonec ocenili:

FIRST AWARD:

- **Luc DESCHEEMAER**, Belgie

(viz obr. vpravo výše!)

SECOND AWARD:

- **Tošo BORKOVIČ**, Srbsko

THIRD AWARD:

- **Liviu STANILA**, Rumunsko

(viz obr. dole!)

Int' Semarang Cartoon Festival 2021 - Indonézie

Téma: **"Human Rights Violations in Cartoonist's Viewpoint"**

1. cena: **Mikhail Zlatkovskij** - Rusko (viz obrázek vlevo)

2. cena: **Muhammad Nasir** - Indonézie

3. cena: **Nahid Zamani** - Irán
- Autorka vtipu je žena a výběr oblečení (= profese) je nulový.

(Viz oděv na stěně vlevo - vpravo)

16. International festival of cartoon Solin 2021 - Chorvatsko

Téma: **POVIJESNI GRADOVI** - Účast 1.000 karikatur z 58 států.

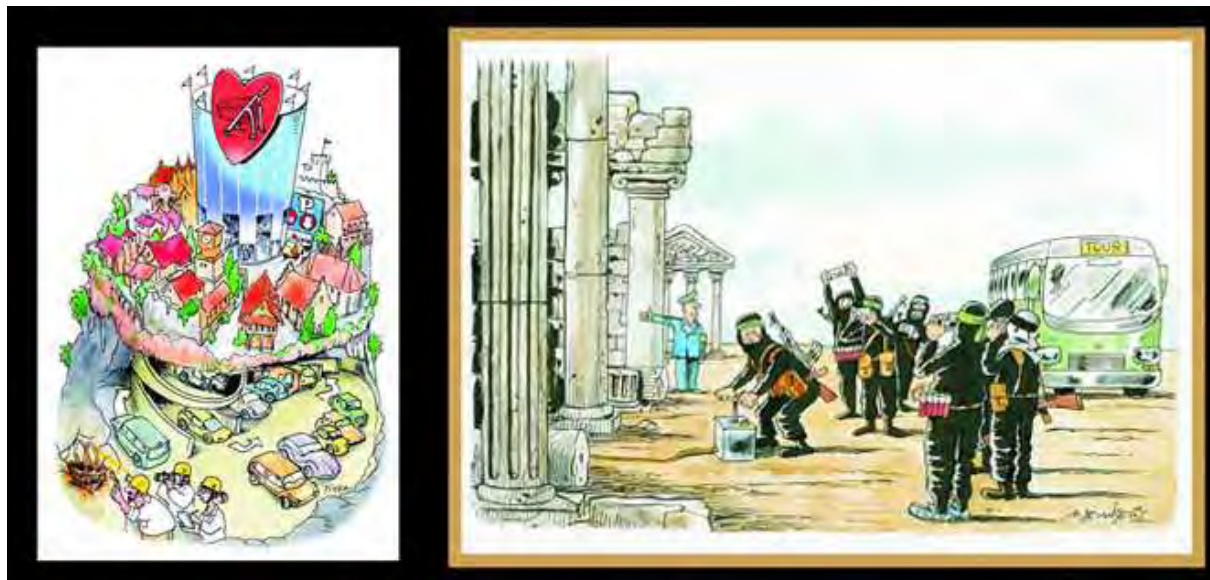
1. cena: Klaus Pitter (Rakousko) - **obr. vlevo!**

2. cena: Ilya Katz (Izrael)

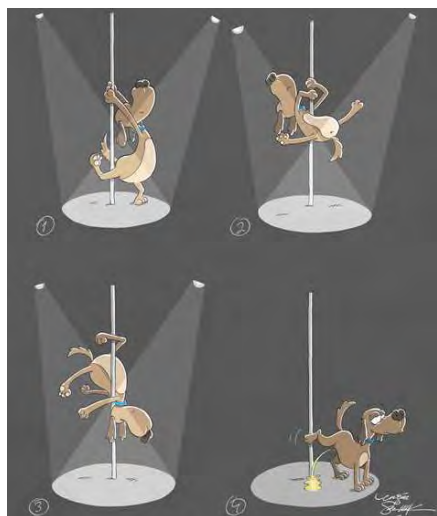
3. cena: Dubravka Bodulić (Chorvatsko)

SPECIAL PRIZES:

Fakhredin Dostmohamad (Iran), Majid Amini (Iran), Marco De Angelis (Itálie) - **obr. vpravo!**

IV Int'l Road Safety Cartoons Contest Tjumeň - Rusko

1. Mirtad Gazazjan - Jerevan, Armenie

2. Mitra Azhdari - Esfahan, Iran

3. Resad Sultanovic - Sarajevo, Bosna-Hercegovina

4. Malatesh M Garadimani - Karnataka, Indie

5. Miroslaw Hajnos - Kozuchow, Polsko

7. Concurso internacional de caricatura y humor gráfico NOTICARTUN 2021 - Kolumbie

1. cena: Alisson Ortiz Affonso (Brazílie)

2. cena: Dokhshid Ghodratipour (Iran)

3. cena: Juan Gabriel Benavides (Chile/Španělsko)

Menciones de Honor:

1 MENCIÓN (Compartida): Mehmet Zeber (Turecko)

& Mohammadreza Haghshenas (Iran)

2 MENCIÓN: Budi Hari Pujiono (Indonézie)

3 MENCIÓN (Compartida): Santiago Cornejo (Argentina)

& Adán Iglesias (Kuba)

4 MENCIÓN: Izabela Kowalska-Wieczorek (Polsko)

5 MENCIÓN: Tayebe Khalili Mehr (Iran)

RECONOCIMIENTO ESPECIAL/ Autor Colombiano:

Fernando Pica

4. CARTUNION Cart. Contest "Just Funny!" 2021 - Rusko

388 artists from 65 countries sent us more than 1200 cartoons.

1. cena + \$700: Engin Selçuk (Turecko) (**výše!**)

2. cena + \$500: Ilja Bereznickas (Litva)

3. cena + \$300: Boris Erenburg (Izrael) (**vedle!**)

Cartoon Competition On Forced Labour - RHSF/USA

1. cena: **Gargalo Vasco**, Portugalsko
2. cena: **Javad Takjoo**, Iran
Eshonkulov

Makhmudjon, Uzbekistan; Public's Pick: **Kaan Saatci**, Turecko; Special distinction "Supply Chains": **Maarten Wolterink**, Nizozemsko; Special distinction "Taking action": **Nath Paresh** (Indie); Special distinction "Education": **Shahrokh Heidari** (Iran); 4x Honourable Mentions: **Hira Kazmi** (Pakistan); **Osman Suroglu** (Turecko); **Chris Rutaysire** (Rwanda); **Matías Tejeda** (Argentina).

Int'l Comic Contest Guangxi 2021 - Čína

Téma: "Huashan Rock Painting World Cultural Heritage Protection"

Gold Prize: **Ivailo Cvetkov**

(Bulharsko)

Silver Prize (2 ceny):

Dinildomar Das Chagas De Moura (Turecko) a **Vladimir Kazanevsky** (Ukrajina)

Bronze Prize (3 ceny):

Kuang Biao (Čína), **Sun De-min** (Čína), **Jitet Kustana** (Indonézie)

Excellent Prize (20 cen): **Tsocho**

Peev (Bulharsko); **Davoud Houshmand Taghi Abad** (Iran); **Galym Boran-bajev** (Kazachstan); **Paweł Delekt** (Polsko); **Oleh Smal** (Ukrajina); **Shavkat Muzaffar** (Uzbekistan) + 14 Číňanů. **Selected Prize** (50 cen): mnoho Číňanů...

4. international Cartoon Competition 2021 - Maroko

V rámci International cartoon Festival in Africa (FICA) 2021 byli oceněni autoři těchto příspěvků (**viz vedle!**)

2. International Graphic Humor Award «Francisco de Quevedo» - Španělsko

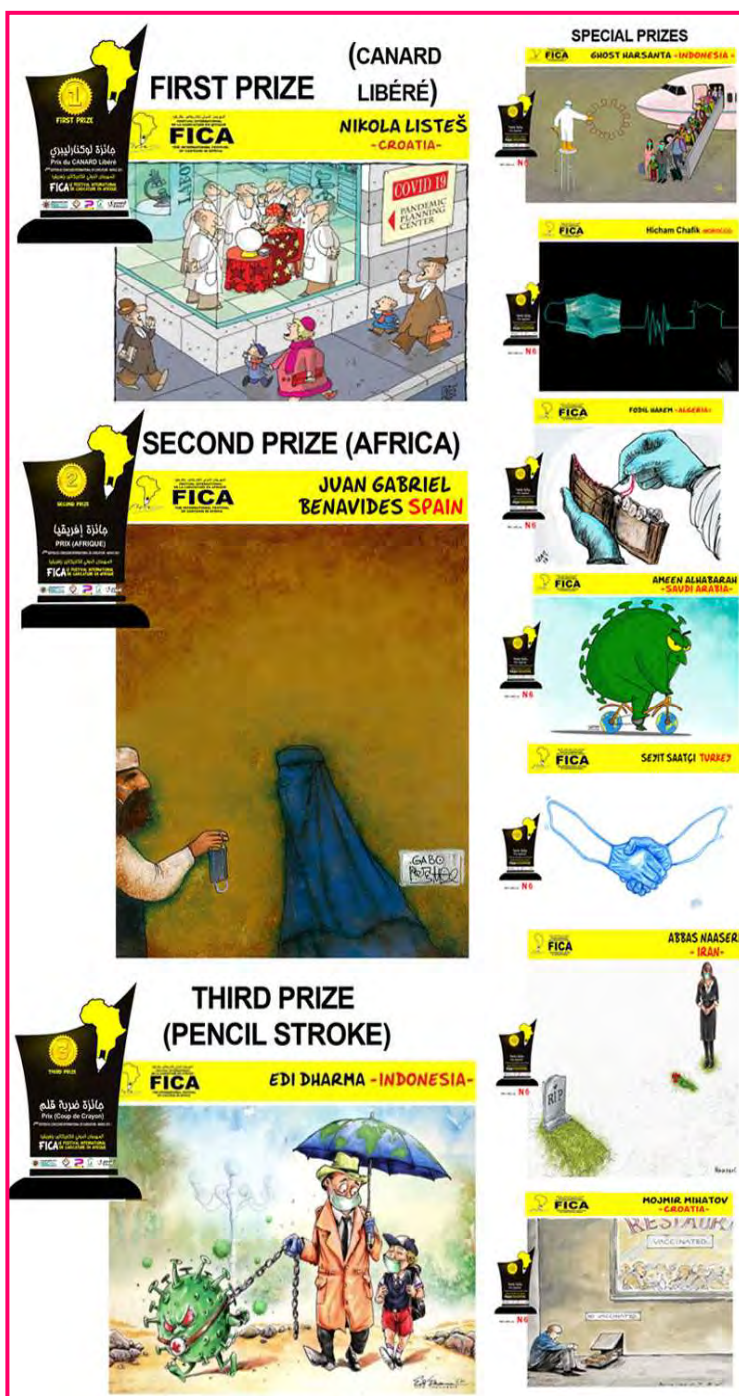
Na téma: «Quevedo and the economy» se do finale probíjela díla 335 ilustrátorů z 55 zemí. Ovšem tři hlavní ceny zůstaly doma, stejně tak bylo pět autorů ze šesti finalistů též ze Španělska. Tím šestým byl **Denri Demma**, **Den Dede** z Indonézie.

The Winners:

FIRST PRIZE: **Juan Gabriel Benavides**, Gabo-Spain

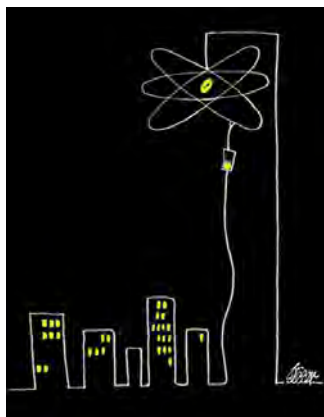
SECOND PRIZE: **Juan José Estrada Dopazo**-Spain

THIRD PRIZE: **Asier Sanz Nieto**-Spain

31. International Biennial of Humor in Art Tolentino 2021 - Itálie

1. cena: Cau Gomez - Brazílie
2. cena: Silvia Abbiezzi Livido - Itálie
3. cena: Annalisa-Mitrano - Itálie
1. cena "caricature": Massimiliano Zorzan a Mario Draghi

International cartoon contest ALBERT EINSTEIN - Polsko

Soutěžilo 692 příspěvků od 376 autorů z 52 států

Téma: **"Albert Einstein. Peaceful use of nuclear energy"**

GRAND PRIX - Zbigniew Piszczako (Polsko) viz obr. vedle!

Category I (Albert Einstein)

1. místo: Marco D'Agostino (Itálie)
2. místo: Grzegorz Szumowski (Polsko)
3. místo: Walter Toscano (Peru)

Category II (Peaceful use of nuclear energy)

1. místo: Paweł Kuczyński (Polsko)
2. místo: Maciej Trzapałka (Polsko)
3. místo: Mello Silvano (Brazílie)

3. International Cartoon Competition LIBEX 2021 - Itálie

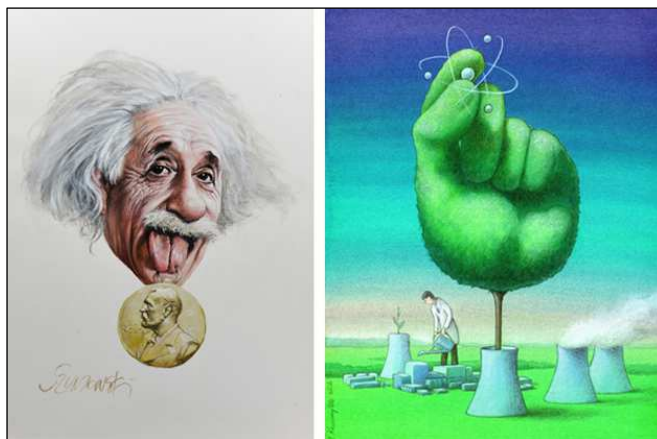
Soutěž s názvem „CANCEL CULTURE AND POLITICALLY CORRECT“ uspořádalo Centro Euro-Medi-terranean LIBREXPRESSION (Foundation Giuseppe Di Vagno, Conversano, Italy)

Téma se týkalo *"imagination and intelligence of designers pointed directly to the needs of people, poverty, unemployment, social anxiety, racism, culturally correct..."*

First prize: „Black lives matter“, Tom Janssen - Nizozemsko ; Second Prize:

„Censorship“, Elena Ospina - Kolumbie; Third Prize: „Renewal“, Marco de Angelis, Itálie.

Vítězné práce z **3. LIBEX 2021 International Cartoon Competition na téma Cancel Culture and politically correct** se pak předvedly během 17. ročníku Lectorin-fabula Festivalu v italském městě Conversano od 26. září 2021.

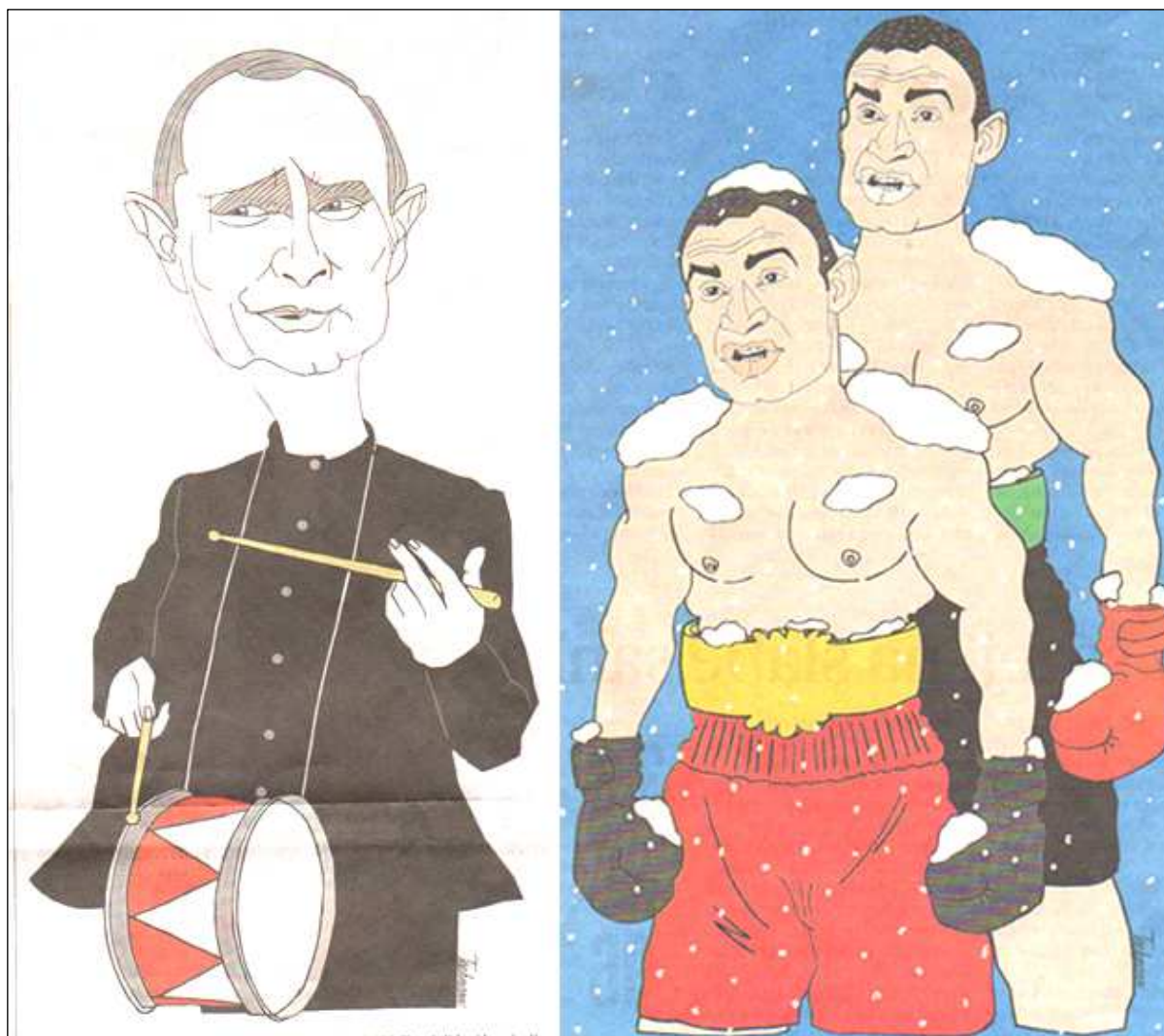
Vtipné výtvarnice vystavují v Argentíně

Je tomu pár dní (bylo to 10. března - tedy blízko datu MDŽ) kdy v argentinském Rosariu zahájili výstavu **"TRAZOS LIBRES/STROKES OF FREE-DOM"**. Je věnována **kreslenému humoru žen z celého světa**, ovšem s převahou domácích autorek. K obeslání výstavy dostaly od *Marlene Pohle* výzvu již v únoru a každá autorka dostala možnost prezentovat pouze jednu ze svých prací. Z katalogu je zřejmé, že výběr autorek se řídil především jejich výtvarnou kvalitou; jde o pěkná grafická díla, nikoliv o „obyčejné vtipy“. Z našich výtvarnic byla pozvána jen brněnská **Marie Plotěná**; z východní Evropy je zastoupeno pouze Polsko, Česká republika (v katalogu je však uvedeno Československo), Rusko a Německo.

Za Ukrajinu na Slovensku

V národních barvách Ukrajiny se výstava **„Bráňme slobodu na Ukrajině“** v Nákupném centru Novum v **Prešově** objevila už 6. března 2022. Se sloganem **"Free People"** ji uspořádal PRERAG, známý jako slovenský organizátor soutěží a výstav *Kýchanie mozgu - Brain Sneezing*.

Boxeři se zamotanými osudy. Boxerské celebrity Vitalij Kličko a jeho bratr Vladimir (první z nich je už osm let starostou Kyjeva), vyhlásily, že jsou připraveny vyrazit přímo do ulic bojovat s Putinovými okupanty. Paradoxní je, že bratři žili část života v české Mimoně jako synové Brežněvova okupanta. Historie má smysl pro černý humor. (mk)

UPOZORNĚNÍ! Na webu **Cartoon Gallery** jsou k volnému prohlížení všechny e-GAGy od roku 2007. Na adrese <http://www.cartoongallery.eu/kniznica/casopisy/e-gag/> jsou tedy přístupna každému **všechna čísla** našeho e-magazínu od 3. ledna 2008 až **do konce roku 2021**. Brzy tam k pročitání najdete díky bratislavskému *Karolu Čizmaziovi* i toto **nové číslo e-GAG č. 1 / 2022 - JARO**.

Upozornění: POZOR - Příloha! !! !!! !!!! !!!!!

Toto číslo e-GAGU 1/2022 má výjimečně též přílohu. Je věnována pokusu obnovit časopis Dikobraz přizpůsobený nové době a s jiným vydavatelem. Protože pouhá dvoustrana v rubrice **“Vyhrabáno”** v tomto čísle nepojala vše, co jsme v archívech “vyhrabali”, podáváme v příloze pro historii obšírnější materiál k pokusu, který měl všechny učebnicové znaky postupu “Jak se to nedělá”. Jelikož o obdobně diletantské počiny se neustále někdo pokouší, měl by před startem tuto epizodu znát. Už proto, že ještě nevládl *“fejsbůk”*, těšily nás *“eSeMeSky”* a tak byla situace pro reinkarnaci pohřbeného periodika mnohem příznivější než ta dnešní, jež tištěným časopisům vůbec nesvědčí. Pamětníci starého Dikouška buď vymírají anebo nemají chuť si něco takového na stará kolena z důchodu kupovat. (GAG)

e-GAGmag © * Čtvrtletník autorů a přátel české karikatury. Založen v r. 2003. 20. ročník. Toto je číslo 1 / 2022 (676) z 15. 3. 2022 * Číslo 2 / 2022 vyjde do 15. 6. 2022 * Kontakt: ivan.hanousek@dreamworx.cz.